

ÜZENET

irodalom

társadalom-
tudomány
kritika

művészet

1979.
szeptember

IX. évfolyam,
9. szám

ÜZENET

KIADÓI TANÁCS:

Biacsi Antal
Brindza Károly
Fejes Szilveszter
Grósz György
Geza Gulka
Horváth Mátyás (elnök)
Mihajlo Jančikin
Kerekes Sándor
Josip Klarski
Mészáros Anna
Nagy József
Petkovics Kálmán
Pozsár László
Sátal Pál
Marija Šimoković
Szalma László
Szám Attila
Szekeres László
Szilágyi Gábor
Szirovicza Antal
Vladimir Stevanov
Urbán János
Petar Vukov

Megjelenik havonta

SZERKESZTŐ TANÁCS:

Balogh István
Barácius Zoltán
Dér Zoltán (Örökség, Olvasónapló)
Dietrich Gyula
(műszaki szerkesztő)
Dudás Antal (Alkotóműhely)
Fekete Elvira
(szépirodalom, Kézfogások)
Kenyeres Kovács Márta
Pató Imre
Sátai Pál
Szekeres László (Égtáj)
Urbán János
(fő- és felelős szerkesztő)
Virág Gábor
Szerkesztőségi titkár:
Szilágyi Valéria
A fedőlapot
Siskovszki András tervezte

Alapító: Szabadka község Művelődési Öngazgatási Erdekközössége

Kiadó: Szabadkai Városi Könyvtár

Igazgató: Nikola Knežević

Szerkesztőség: 24001 Subotica, Trg slobode 1. Postafiók: 4

Telefon: (024) 27-754

Fogadóórák: minden munkanapon 9-től 13 óráig

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Előfizethető közvetlenül vagy a következő folyószámlára:

Gradska biblioteka — Üzenet, Subotica

66600-603-698

Előfizetési díj belföldön egy évre 100, fél évre 50, egyes szám ára 10, kettős szám ára 20 dinár; külföldre az összeg kétszerese

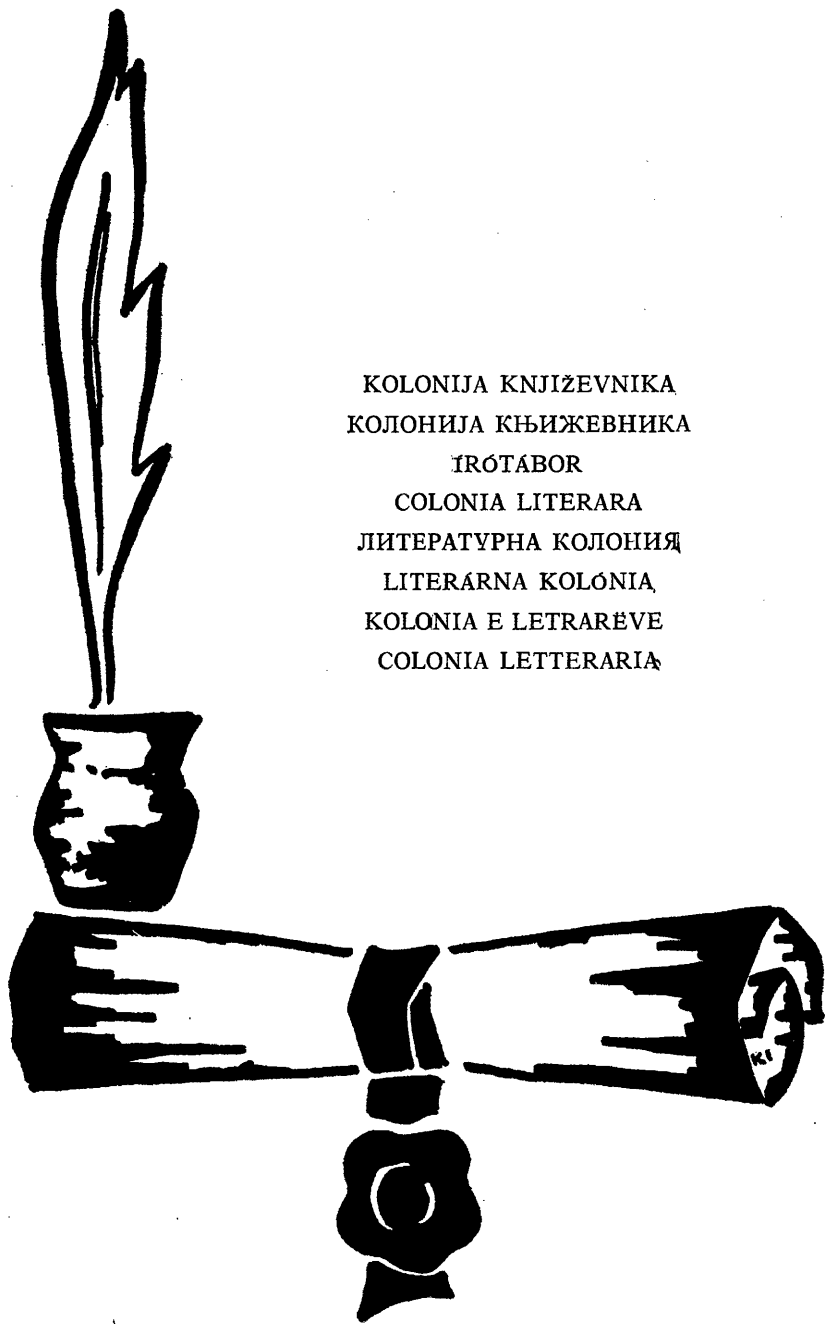
A VSZAT oktatás-, tudomány- és művelődési titkárságának
413-59/73 1973. február 20. sz. alatti véleményezése alapján
mentes az általános forgalmi adó alól

Készült a szabadkai Pannónia Grafikai Műintézetben

ÜZENET

1979. SZEPTEMBER — IX. EVFOLYAM, 9. SZÁM

KOLONIJA KNJIZEVNIKA
КОЛОНИЈА КЊИЖЕВНИКА
IROТАВОР
COLONIA LITERARA
ЛИТЕРАТУРНА КОЛОНИЈА
LITERARNA KOLONIA
KOLONIA E LETRARËVE
COLONIA LETTERARIA

IRODALMI TALÁLKOZÓ ÓBECSÉN 1928-BAN A HÉTRŐL-HÉTRE IRODALMI ESTJE KANIZSÁN 1934-BEN IRODALMI HELIKON TÖRÖKKANIZSÁN 1937-BEN

Az óbecsei irodalmi találkozó előkészületeiről Szenteleky Kornél 1928. október 20-i keltezéssel ír Csuka Zoltánnak:

„Utolsó levele érdekes, szinte izgalmas eshetőségeket villantott fel a novemberi becsei horizonton. Mégis alig hiszem, hogy Becsén nagyobb harcra kerüljön a dolog... A felkészülést okvetlen helyeslem s ezért jónak tartanám, hogy mi, a V. I. spiritus rectorai (Őn, Fekete és Szántó) Becse előtt egyszer összejöjjünk és megbeszéljük defenzív taktikánkat...”

„Csuka Zoltánnak, Szabadka:

Megjöttem Becséről és a helyzetet ma már sokkal optimisztikusabban ítélem meg, mint tegnapelőtt. Draskóczy erősen hiszi, hogy nem lehet ünnepontás. Ha lesznek is ellenvélemények, de nem hihető, hogy ezek botrányos szélsőségekbe tévedjenek...” (1928. október 22.)

„Leszkovác Mladenek, Belgrád:

Tegnapelőtt Sztari Becsejen voltam, ahol... a Magyar Népkör elnöke a kör jubileuma alkalmával nagyszabású ünnepséget készít elő. Az egyik pontja a jubileumnak a vajdasági magyar írók találkozása lenne, amelyre a vajdasági szerb írókat (Őnt, Velykót, Tosót, Zsárko Vaszilyevityet) is meghívta, sőt a Maticát is mint testületet, amely valószínűleg kiküld valakit erre a találkozásra talán már kész tervvel is. Arról van ugyanis szó, hogy a magyar—szerb kultúrközeledést megszervezzük akár a Matica keretében, akár egy különálló társaság formájában...” (1928. október 23.)

Szenteleky Kornél Csuka Zoltánhoz és Mladen Leskovachoz intézett levelei után az Óbecsén megjelenő Tiszavidék 1928. október 28-án az első oldalon közli:

„Irodalmi találkozó városunkban. Folynak az előkészületek a Népkör 60 éves jubileumára. Mint ismeretes, a helybeli Népkör, a Vajdaság ezen egyik legrégebb és legjelentősebb magyar kultúrintézete november hó 17-én és 18-án üli meg fennállásának hatvanadik évfordulóját. (...)

Az egyesület vezetősége a jubiláris ünnepély keretében vajdasági irodalmi találkozót akar létrehozni, amelyen való részvételre az elnökség felhívást intézett a jelentősebb vajdasági írókhoz. Ugyancsak felkérlik a noviszádi Maticát is, hogy vegyen részt az ünnepélyen.

Az egyesület vezetősége eddig húsz igenlő választ kapott a küldött meghívókra. A meghívottak jelentkezése nap nap után szaporodik. A végleges programot csak a jelentkezések befejezése után fogják összeállítani. Az ünnepély hozzávetőleg a következő formában fog lezajlani: 17-én este irodalmi találkozó Farkas Geiza elnöklete alatt. Az irodalmi találkozóon a szerb—magyar kultúrközeledés, a vajdasági irodalom problémáival fognak foglalkozni. Másnap, 18-án... az elnök bevezető szavai után Kovács Antal, Szántó Róbert, Fekete Lajos, Szenteleky Kornél, Csuka Zoltán, Radó Imre, Gergely Boriska és mások tartanak előadást. Előadásra kerül még Szenteleky »Műkedvelők« című egyfelvonásos vígjátéka is...”

A Tiszavidék 1928. november 18-án írja:

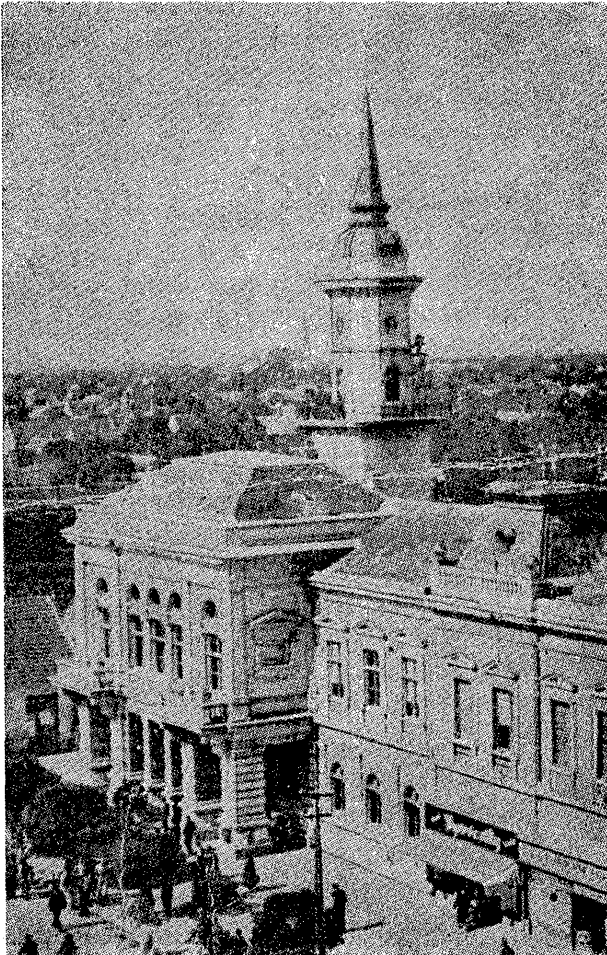
„Nagyban folynak az előkészületek a helybeli Magyar Népkör 60 éves jubileumára... Az irodalmi találkozóra a következők jelentették be részvételüket... Debreczeni József író, Fekete Lajos író, dr. Borsódi Lajos,

Csuka Zoltán, dr. Farkas Geiza, dr. Fenyves Ferenc, Gergely Bőriska, Juhász Ferenc, Havas Antal, dr. Havas Emil, Kristály István, Kovács Antal, dr. Lampel Béla, dr. Török Béláné (Lucia), Braun István (Quasimodo), Radó Imre, Somogyi Pál, Szántó Róbert, Csányi Endre, Kelemen János, Szenteleky Kornél, Tomán Sándor, László Ferenc, Gyöngyösi Dezső, Žarko Vasiljević írók és újságírók."

A 60 éves Népkör jubileumi ünnepségével kapcsolatban a Tiszavidék 1928. november 25-én a második oldalon arról számol be, hogy a vajdasági magyar írók vonaton és hajón érkeztek Becsére, és a Népkör vezetősége a legelőkelőbb családoknál szállásolta el őket, majd így ír az eseményről:

„A vajdasági magyar írók irodalmi találkozója. A Vajdasági Magyar Irodalmi Társaság megalakulása és a szerb—magyar kultúrközeledés.

Az ünnepségek keretében szombaton tartották meg a Népkör helyiségében a vajdasági magyar írók irodalmi találkozójukat. Az ülést... a Népkör elnöke nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket. Üdvözőlő beszé-

Obecse látképe

dében hangsúlyozta, hogy a Magyar Népkör jubileumi ünnepe keretében nemcsak a múltat ünnepli, hanem a jövőt is építeni akarja. Külön üdvözölte beszédében Vaszilyevity Zsárkót, a Szerpszka Matica kiküldöttjét és felolvasta Mladen Leszkovác, Velykó Petrovics és a betegsége miatt távol maradt Müllkő Izidor és mások üdvözlő leveleit, majd indítványozta, hogy táviratilag üdvözljék Milkó Izidort. Draskóczy üdvözlő szavai után Farkas Geiza dr. vette át az elnökséget.

Farkas Geiza dr. megnyitó beszéde után Szenteleky Kornél szólalt fel és a szerb—magyar kultúrkapcsolat kimélyítésének szükségességét hangsúlyozta. Beszéde után hosszú vita fejlődött ki, ... és a vita befejezése után kimondták, hogy megalakítják a Vajdasági Magyar Irodalmi Társaságot. Az alapszabályok kidolgozására és az előkészítő munkálatokra bizottságot küldtek ki.

Az értekezleten kimondták azt is, hogy a bizottságnak első feladata a szerb irodalmi körökkel, legelső sorban a Szerpszka Maticával kapcsolatot teremteni. Végül elhatározták, hogy a megalakuló vajdasági irodalmi társaság szépirodalmi folyóiratot fog fenntartani ...”

Az akkori polgári sajtó híradása mellett az Óbecsén a jubileumi ünnepség keretében megtartott írótalálkozóáról a baloldali munkásújság, a Szervezett Munkás így írt:

„A STARIBECSEJI HELIKON”

A magyar urak hivatalos/ és félhivatalos sajtója az örömtől majd kicsattan. Micsoda nagyszerű „lélekmentő” ünnepe volt Staribecsejen „az árva magyar kultúrának”! Az irodalmi találkozáson, a Helikonon ott láttuk a magyar szegénység minden úri sirásóját: magyar párti politikai fajnókat, a rendőrirodalom eljegyzett vajdasági kiválóságait és egy burzsoá szociológust, aki „csekély” háromszáz láncon fejt ki „lélekboldogító” tevékenységet. A burzsoázia valóban élvezhette a sikert; Staribecsejre összekoldultak minden valamire való író, magyart, aki vakon vagy nyitott szemmel hajlandó tolni a „magyar kultúra” (és nem a tényleg nemzetközi kultúra) kátyúba jutott szekerét. Az eredménynek azonban már kevésbé örülhetett, mert a jó pár ezer televény, vajdasági holdat reprezentáló „előkelő gyülekezet” csak annyit határozott, hogy majd határoz és rendbe hozza a „magyar kultúra” Csáky-szalmáját. Pénzt, áldozatot papírban vagy aranyban egyik „előkelő” magyar úr sem reszkírozott meg, ennyi már nem futotta a „nagy magyar kultúra” sorsa iránt aggódó úri társaság lelkesedéséből. Az ígéret viszont keveset ér, majdnem semmit, és a Magyar Irodalmi Társaság, amelyet tervbe vettek, legjobb esetben a magyar párt ártatlan fiókjá lesz, amely, ha szabadjára engedik, a magyar kultúrából vizenyős osztálypolitikát csinál. Ez ugyan nem fogja kétségbe ejteni a Szentelekyket, Baedekereket és egyéb burzsoá írócskákat, de kétségbe ejti azokat, akik a „kultúrát” jóhiszeműen még ma is „osztályok fölöttinek” hiszik és a nagy cirkusztól elragadtatva komolyan kultúrát várnak a vajdasági magyar uraktól. A vajdasági magyar proletárságot, a falusi és városi szegénységet biztosan nem éri semmi meglepetés: mi tudjuk, hogy „a staribecseji Helikon” a magyar burzsoázia szellemi seregszemléje volt és az írók, akik ott megjelentek, a túlsó táborban vannak és — ellenünk, a mi szabadságharcunk ellen vállalták a szellemi rendőrök kétes szerepét. (Szervezett Munkás, 1928. december 9.)

Világzsemlélet, osztálynézeti különbségek nyilvánvalóan éreztették hatásukat nemcsak a gyülekezésben, csoportosulásban, hanem az irodalmi

hangvételen, témakörben, az irodalmi célkitűzésekben. A Vajdasági Magyar Irodalmi Társaság működésébe beleszólt az 1929 januárjában meg-hirdetett királyi diktatúra is.

A becsei irodalmi találkozó után számon tartott esemény volt a Hétről-hétre szerkesztőségének 1934. július 26-án Kanizsán megrendezett irodalmi estje.

A Hétről-hétre című irodalmi és társadalmi hetilap 1934. augusztusi számában közli Esztergomi Iván, Batta Péter, Cziráky Imre, Harsányi József, Gergely Boriska, Vígh Lajos, Arányi Jenő írásait abból az alkalomból, hogy Kanizsán irodalmi estet rendezett az újság szerkesztősége.

Esztergomi Iván beköszöntőjében a következő olvasható:

„... Szerencsésnek érzem magam, hogy a Hétről-hétre irodalmi folyóiratunk nevében üdvözölhetem önöket. Nem azért érzem magam szerencsésnek, hogy én üdvözölhetem Önöket, hanem azért, hogy végre Önöket üdvözölhetem egy irodalmi est keretében. Ennek a kultürestnek a terve itt született a kanizsai parkban, itt határoztuk el, hogy a Hétről-hétre előfizetőinek megrendezzük az első felolvasóestét...”

Néhány évvel később, Petrogradon (Becskeken) a Magyar Köz-művelődési Egyesület megjelentette az 1936—1937 munkájáról szóló jelentését, évkönyvét. Ennek a kiadványnak a 21. oldalán a következő olvasható:

„A jugoszláviai magyar írók összejövele Novi Knjezevacon. P. Gergely Boriska íróónk, a jugoszláviai magyar irodalom szeretetétől lelkesítve, június 19-ére Helikon-szerű összejövetelre hívta meg háza vendégeiül jugoszláviai magyar íróinknak és kulturális életünk tényezőinek egy részét.

P. Gergely Boriska szíves meghívására a következők jelentek meg az összejövetelen; dr. Várady Imréné, Börcsök Erzsébet (Szécsány), Marton Andor; dr. Borsodi Lajos, Borsodi Ferenc, Kelemen János (Petrogradról), dr. Streliczky Dénes, dr. Sziráky Dénes Sándor, Magister (Kiss Vilmos), Gál László, Kenedi (Kunetz) György, Szegedi Emil, Havas Károly, Muhi János (Szubotica), Kerényi Imre, Markovich Mihály (Szombor), dr. Batta Péter (Szarakanizsa) és Illés Sándor (Temerin).

A minden tekintetben magas színvonalon lefolyt irodalmi és kultu-rális értekezlet után P. Gergely Boriska vacsorán látta vendégül az írókat...”

Poštarina u gotovom plaćena.

Egyes szám ára Din. 1'50.

TISZAVIDÉK

Szépirodalmi, közgazdasági és társadalmi hetilap.

Egyes példány ára Din. 1'50. — Megjelenik minden pénteken. — Kéziratok nem adóznak vissza. — Hirdetéseket csak csütörtökig vesszük fel a kiadóhivatal.

Feladv. szerkesztő:
Dr. DRASKÓCZY EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
STARI BEČEJ, Karadorđev-utg
saját ház (Bristol-szálloda mellett) Telefon: 62.

XVI. évfolyam.

1928 október 28.

45. szám.

Postarabna placuna u gotovom.

Világ proletárjai egyesüljétek!

Postadji készpénzben fizetve

A JUGOSZLÁVIÁI KÖZPONTI MUNKÁS SZAKSZERVEZÉTI TANÁCS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK HÉTENKENT FÖVSEJER
MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐSÉGI ÉS KIADÓHIVATAL:
BEOBODA, TOLSTOJJEVA-ULICA 18. SZÁM

ÁRA 100 DINÁR
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 700 DINÁR
FEL ÉVRE 30 DIN. NEGYÉDEVRE 100 DIN

Ara **2.50** dinár

hátról-hátra

VASÁRNAPI MAGAZIN
Szerkeszti MAGISTER

A becsei írótalálkozóval foglalkozó lapok

ÍRÓTÁBOR — HAGYOMÁNYAPOLÁS

— Egy írótabori képeslap ürrügén —

(...) Ebben az évben, többek között, a szokásos képeslapok egyikét Gergely Boriska emlékének szenteltük. Az író 1889-ben született Óbecsén de még gyermekkorában szüleivel együtt Törökkanizsára költözött, iskoláit — az elemít és a polgárit — is ott végezte. Önképzéssel jelentős irodalmi műveltségre tett szert, és a húszas években már elismert elbeszélő, munkatársa a Bácsmegeyei Naplónak, a Képes Vasárnapnak és irodalmi mellékletének, a Vajdasági Írásnak. A lapban valló közreműködésre maga Szenteleky kérte fel mint olyan valakit, aki — Borsodi Lajos, Csuka Zoltán, Farkas Geiza, Fekete Lajos, Kristály István, Mladen Leskovac és Somogyi Pál mellett — a Vajdasági Írásnak „feltétlenül híve és munkatársa” és aki hozzájárul a „lap erejéhez és holnapjához”. Ezért az ítlő és értékmérő Szenteleky az „egyetlen irodalmi fórum” főmunkatársai közé sorolta. Kapcsolatot tartott a Nyugattal is, levelezett többek között Komlós Aladárral, Karinthyval és Kodolányival. (...)

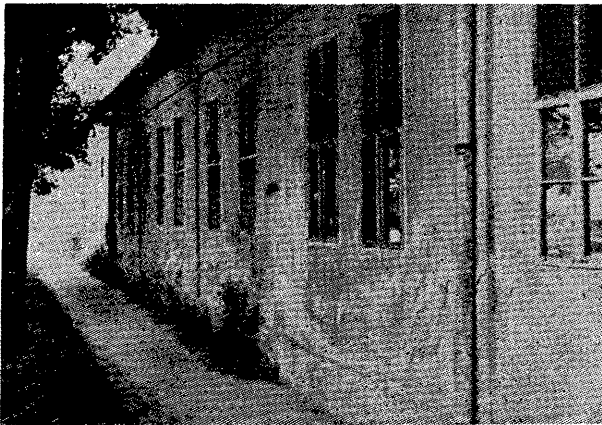
A bőven termő elbeszélőnek — feltehetően a vajdasági magyar könyvkiadás szervezetlensége miatt — csupán három kötete jelenhetett meg: *A tékozló leány* (regény, Bp. 1929), *Mesék* (Kanizsa, é. n.) és *Nagyokról kicsinyeknek* (mesék) a Jugoszláviai Magyar Könyvtár sorozatban. Ez utóbbi figyelmet érdemel olyan vonatkozásban is, hogy a délszláv—magyar közeledés termékenyítő gondolatát sugalmazza: könyvében Liszt, Munkácsy, Jókai, Madách, Petőfi és Ady életének egy-egy mozzanata mellett Branko Radičević, Jovan Jovanović-Zmaj, Đura Jakšić, August Šenoa és Vuk Karadžić életéből vett epizódokat mond el. (...)

Elhalálkozásának körülményei nem eléggé tisztáztak. Egyes források szerint a fasiszta megszállók hurcolták haláltáborba 1944-ben, mások szerint 1942-ben halt meg Budapesten. (Pató Imre. 7 Nap, 1975. október 3.)

„A háborús évek irodalmunk munkásait is megtizedelték, s különösen nagy volt a Híd munkatársi körének a vesztesége; szerkesztői közül a faszizmus áldozata lett Mayer Ottmár, Simokovich Rókus; hősi halált halt Pap Pál néphős, a faszizmus elleni harcokban esett el Ósz Szabó János, tünt el Cseh Károly, Shwalb Miklós és György Mátyás. Radó Imre, a két Borsodi, Gergely Boriska, László B. Jenő és Havas Károly ugyancsak a faszizmus áldozata lett: zsidó származásuk miatt kellett meghalniuk; a háború ragadta el Kázmér Ernőt, Berényi Jánost, Kristály Istvánt is. A háború idején halt meg Farkas Geiza.

A jelentősebb változások azonban irodalmunk életében társadalmi alapjaink forradalmi átalakulása nyomán következtek be, s nyilvánvaló volt, hogy nem kezdhetette újra egyetlen írónk sem munkáját, ahol 1941 tavaszán abbahagyta.” (Bori Imre: *Irodalmunk évszázadai*. 161.)

Az írótalálkozók Tisza menti eseményeinek vázlatos helyzetképe után az alkotók társadalmi helyének változása hozta létre új szervezeti felépítéssel és gazdag tartalommal az írótáborokat.

Gergely Boriska
háza
Törökkanizsán

A kauriai Vigadó terán

Köszönetnyilvánítás
szellel!

Itt már csak a vil. szerepével;
hisz örökök legköltő anyaga...
Gyökje már som és áfonya -
S mi is csak fűző kisérlet...

Fűzők bolygók remegése -
Lényeg: hála csupán az emlék?
Jön-e még ide, s ki jön el még,
Kösz na sírját: vége, vége.

Tiszta fűzők órával uterése;
Rthasználó nőjain darga dögös...
Gah még ez a fűző, csatángolás;

Artaim fű, a dög, az álom...
De tal. tal. minden elmulatón
El ill majd emlékeim ősi kékje.

Fehér Ferenc

Kauria, 1873. aug. 26.

A HÍD MOZGALMAT IS JELENTETT — MAGYAR ÜNNEPI JÁTÉKOK PALICSON — KENYÉRÜNNEP KANIZSÁN — ÍRÓTÁBOR CSANTAVÉREN, KANIZSÁN, ZENTÁN, TOPOLYÁN, KANIZSÁN

A becsei, törökkanizsai, kanizsai írótalálkozások két háború közötti időszakában a Szervezett Munkás, a Híd, a Népszava újságírói, írói, a terjesztők, az olvasók a szerkesztőségben tartott összejöveteleken, az olvasócsoportok, az ifjúsági találkozók (ÖMPOK — Híd) megbeszélésein, kiadványaikban hosszú távú programot fogalmaztak meg.

„A Híd különösen az 1936—1941 közötti időszakban nemcsak folyóirat volt, hanem mozgalmat is jelentett — mozgalmat, amely hasonlóan hazánk más tájain is fellángolt — mozgalmat, amely a maga éles anti-fasiszta irányzatával, a marxista-lenini tanításon és az osztályharc eszméjén alapulva, elvégezte a differenciálódást a tömegek egy részében és sokakat tett alkalmassá az ellenállásra, harcra...” (Két évtized. Híd, 1954. 5—6. sz.)

Az osztályharc, a munkásmozgalom gyökereiből táplálkozott, a faszmus elleni és a népfelzabadító háborúban edződött. A haladó erőkkel együtt tartó, az újjáépítésben is élen járó írók helyzete a háború után lényegében megváltozott.

A Vajdaságban élő nemzeti és nemzetiségi írók közül többen is tagjai lettek a Jugoszláv Írószövetségnek. A társadalmi élet kialakulása során, az akkori idők követelményeként 1951-ben Zomborban tartott írói értekezleten kimondták a Magyar Irodalmi Társaság létesítését. A társaság 1952 januárjában alakult meg mint a Magyar Kultúrtaács irodalmi szerve. „Szükség mutatkozott... olyan testület létesítésére; amely összefogja az írókat és lehetővé teszi számukra problémáik felvetését, bizonyos irányvonalak leszövezését, a testvérepekkel való irodalmi viszonyok ápolását...” (Majtényi Mihály: *Magyar Ünnepi Játékok*. Palics, 1952. 65—66.)

1952

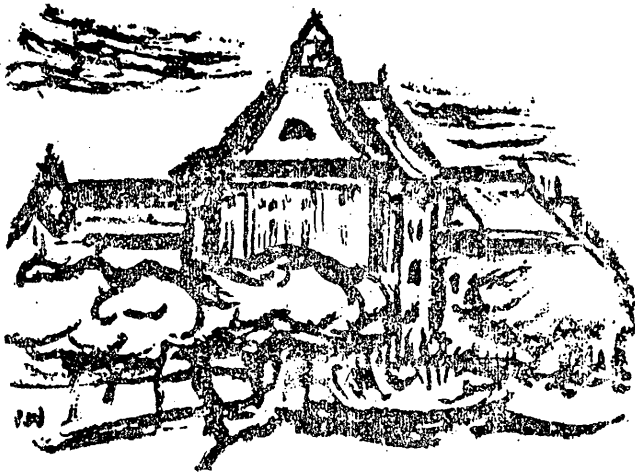
Palicson 1952 nyarán megszervezik a Magyar Ünnepi Játékokat és megjelentetnek egy kiadványt, amelyben felsorolják az írók neveit, a megjelentetett köteteket, a bemutatott színművek, a magyarra fordított művek, az akkori újságok, folyóiratok címeit.

A Magyar Irodalmi Társaság elnöke Majtényi Mihály volt. A Palicsi Ünnepi Játékok irodalmi rendezvénye; az írói találkozó adhatta a gondolatot az írótábor rendszeres megszervezésére. Majtényi Mihály egy későbbi írótábori beszámolójában említi, hogy 1952-ben Csantavérré nem meghívás alapján, hanem kirándulászerűen jöttek össze az írók. Az újságokban nincs semmi nyoma ennek az összejövetelnek.

1953

Az 1952-ben Palicson rendezett Magyar Ünnepi Játékok után 1953 nyarán Kanizsán megrendezték a Kanizsai Kenyérünnepet. Ez alkalommal könyvvásár és irodalmi est is volt. A Magyar Szóban (1953. szeptember 9-én) Majtényi Mihály beszámol az eseményről *Kenyérünnepe Kanizsán* címmel. A 7 Napban Lévy Endre ír *Számadás a kanizsai kenyérünnepe*n címmel. Az írást B. Szabó György helyszíni rajzaival illusztrálták.

A hiányos adatok szerint a kanizsai kenyérünnepe irodalmi rendezvényein részt vettek: Bogdánfi Sándor, B. Szabó György, Csépe Imre, Fehér Ferenc, Gál László, Latak István, Lévy Endre, Majtényi Mihály, Saffer Pál, Sulhóf József, Urbán János, Zákány Antal és mások.

A kanizsai városháza (B. Szabó György rajza)

„... Szombaton a szövetségi otthonban megtartották a kanizsai kulturális és közművelődési munkások tanácskozását. Tanárok, tanítók, egyesületi küldöttek, kulturmunkások vettek részt igen szép számban ezen a tanácskozáson (...)

Vasárnap nagy volt a nyüzsgés és az elevenség a város központjában és a népkert felé vezető úton. A pompás kanizsai fürdőtelep parkjában (...) tolongott a nép. Tíz órakor nyílt meg az ünnepi nagygyűlés, amelyen Farkas Nándor és Kiss Vilmos, a szövetségi népszekupstina képviselői beszéltek. Utána Sarnyai Lukács, a földművesszövetség elnöke meleghangú beszéd után megszegte az idei kenyeret...” (Majtényi Mihálynak a Magyar Szóban megjelent írásából.)

Lévay Endre írta a 7 Napban: „— Annak idején — mondta Bödő Bálint — kubikosok, gyári munkások és napszámosok kapták az osztott földeket. Es ezekben az emberekben később is az az egy gondolat élt, hogy a föld arra jó, hogy őket kitartsa és nem arra, hogy a községet szocialista nagygazdasággá alakítsa át... Igaz, hogy Bödő Bálint azt is mondta, arról nem esett szó, hogy ha már szegények is a könyvtárak, mert régi a gyűjtemény... ha a zeneiskolába el is kelne még pár hangszer, a szerbek egyesületében a meglévő háromszáz könyvet már háromszor is kiolvasták... kellene könyv, újság, folyóirat, berendezés, de honnan és miből teremtsük elő azt, ami hiányzik. Mindenekelőtt meg kell teremteni hozzá az alapot és aztán lehet csak venni, ami kell...”

Az írók a kanizsai kenyérünnep alkalmából nem az irodalmi találkozóról, nem a könyvvásárról írtak. A háború utáni nehéz évek gondjai, az erőfeszítések eredményei, a további tervek foglalkoztatnak mindenkit, az írókat, festőművészeket is.

1954

Közelebb a falu dolgozóihoz. Véget ért a kéthetes csantavéri írói táborozás címen jelent meg Majtényi Mihály írása a Magyar Szó 1954. augusztus 27. számának 2. oldalán. Ebben a következők olvashatók:

„Íróinkat közelebb vinni a faluhoz, lehetővé tenni számukra a szemlélődést és élménygyűjtést a falu átalakuló mai életében — régi törekvés ez nálunk és számtalanszor esett szó róla cikkeinkben és írói összefüggéseken. Eppen ezért örömmel fogadtuk azt a kezdeményezést, amely a topolyai járásból indult ki: a járási népbizottság a szocialista szövetség csantavéri helyi szervezetével összefogva lehetővé tette az írók egy csoportjának a kéthetes táborozását Csantavéren.

Első eset nálunk az íróknak ilyen huzamosabb együttléte. Nemcsak magyarok vettek részt a táborozáson, hanem a szerb írók is elküldték képviselőjüket és pusztán objektív okok akadályozták meg még néhány szerb írotársunkat abban, hogy számarányuknak megfelelően vegyenek részt a közös célkitűzés megvalósításában.

Az első írói táborozásnak nem volt semmilyen hivatalos programja. Nem is lehetett, hiszen csak most keressük a munkaformát s úgy gondoltuk, hogy a közvetlen érintkezés egymással és a falu dolgozóival úgyis megteremtik majd sok-sok lehetőségét annak, hogy ez a táborozás sikerrel járjon. (...)

Az írói táborozáson hatan vettek részt: Fehér Ferenc, Herceg János, Laták István, Majtényi Mihály, Sulhóf József és Petrovics Bosko, a tábor állandó lakóin kívül azonban rövidebb látogatásra érkezett Kvazimodo István, Petkovics Kálmán, Lévay Endre, Kolozsi Tibor, Saffer Pál, Németh P. István. A tábor aránylag kis létszáma természetesen összefüggött a korlátozott elhelyezési lehetőségekkel és a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel — kezdetnek mindenesetre ennyi is biztató.

A csantavéri Nagyvendéglő, ahol az írók összejöttek

A szocialista szövetség helyi szervezetének elnöksége vezetőségi ülést tartott, amelyen az írók is megjelentek. Szabó András beszélt a falu általános problémáiról, majd ismertette Csantavér különleges problémáit. Így indult el a munka. A továbbiakban az írók meglátogatták a HALADÁS és a SZOCIALIZMUS szövetkezetek birtokait, látogatást tettek a POBEDA állami birtokon, ez a látogatás különösen mély nyomokat hagyott az írókban, hiszen mezőgazdasági fejlődésünk egészséges és hatalmas arányú távlatai villantak itt fel előttünk.

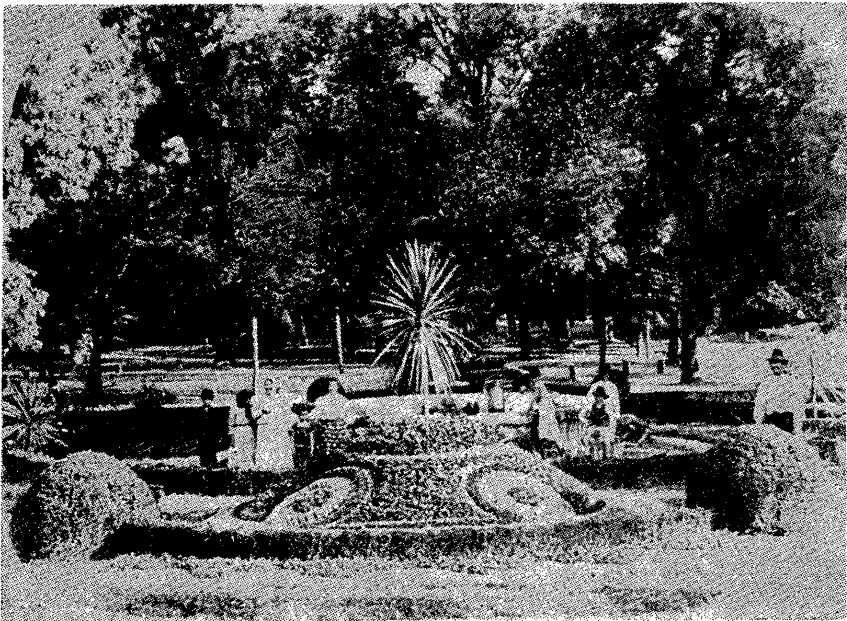
Jártak az írók magángazdaságokban, egyszerű parasztházakban, részt vettek a tanügyi munkások értekezletén, megjelentek nyílt pártértekezleten, szövetkezeti közgyűlésen, a szünetekben otthon tartózkodó egyetemisták és felsőbb iskolások rendezményén, a csantavéri gyermekjátéztér megnyitási ünnepségén stb.

Márton József, a helyi népbizottság elnöke érdekes felvilágosítást adott a község fejlődési távlatairól, beszélt az elvándorlásról mint a falu érdekes jelenségéről: ipar és mezőgazdasági ipar hiányában igen sok munkáscsalád hagyja ott a falut, úgyhogy Csantavér lakossága állandóan fogy.

Az írói tábort felkereste Málík József, a topolyai járási népbizottság elnöke — aki Nagy Józseffel, a topolyai járás képviselőjével és az írói táborozás kezdeményezőjével együtt a táborozást nyélbe ütötte —, továbbá Ujházi József a járási népbizottság tagja. Ők az egész járás dolgozóinak helyzetéről adtak beszámolót, s különösen érdekesek voltak felvilágosításaik a járás tanügyi és kulturális viszonyairól.

Az írói tábor természetesen »belső« életet is élt. Volt itt irodalmi vita bőven. Megtárgyalták a noviszádi rádióállomás rádióiskolájának programját, szó esett a Hídról, a vajdasági irodalomról, a szerb és horvát irodalom kérdéseiről, a dekadens költészetről, s ki győzné mind felsorolni. Volt író, aki azonnal papír elé ült — a lírikusok néhány verse már meg is jelent azóta a lapokban. Volt aki jegyzetekkel bíbelődött, legtöbben azonban kitartottak a puszta szemlélődés és megfigyelés mellett: erősen hiszem, hogy az írói táborozás mindegyikben mély nyomot hagyott.

A csantavérieriek kívánságára búcsúzólul irodalmi estet is rendeztek az írók... Az irodalmi esten felléptek: Fehér Ferenc, Laták István, Lévay Endre, Majtényi Mihály és Sulhóf József. Néhányan közülük legújabb, az írói táborban született írásokkal szerepeltek. Itt kell megjegyeznem, hogy az irodalmi esttel kapcsolatban könyvnap is volt elég szép sikerrel..."

A kanizsai park

1955

ÍRÓK A KANIZSAI GYARAKBAN

„Mondjuk meg nyíltan és őszintén, íróink sajnos ritkán látogatnak gyárakba, ritkán beszélgetnek el egyszerű emberekkel, munkásokkal, parasztokkal, de még ritkábban mélyednek el a napi problémákban, ame-

lyek akár otthon, akár a munkahelyen gondba ejtik manapság a termelő, az alkotó embert.

Az újságíró adatokat gyűjt, a társadalmi tervet, a gazdaságos ügyvezetést, a munkásönigazgatást, a jövedelem felosztását vizsgálja, elemzi és bíráló szemmel tekint körül a gyárban, az író viszont az ember érdekli, aki mindennek a mozgatója.

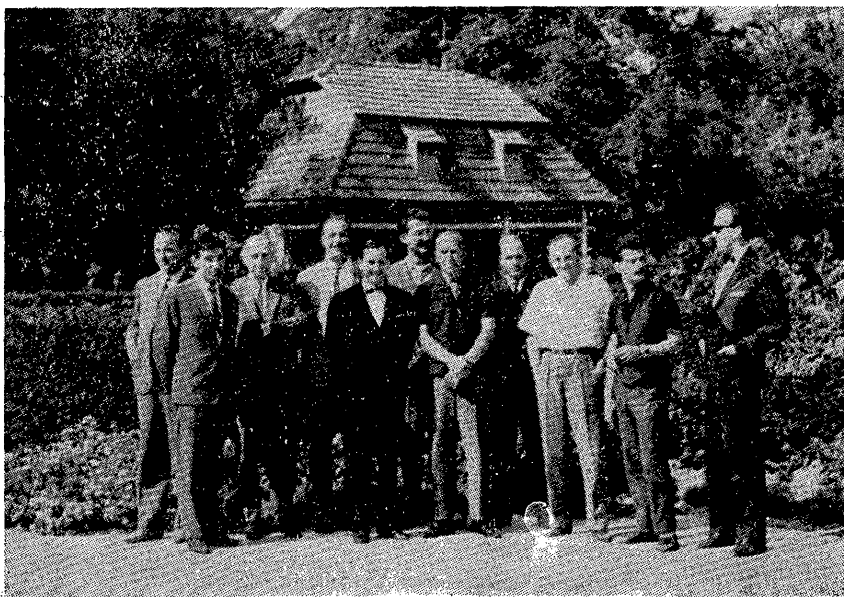
Hogy ez mennyire így van, megmutatta a kanizsai írói táborozás néhány részvevőjének látogatása a kanizsai Potiszje Cserépgyárban és a Drapsin Fűrész- és Malomüzemben. (...)

Az apró részletek érdeklik az írókat, azokat rögzíti emlékezetének rekeszeiben, hogy azután majd egyszer, amikor a részletek már egészzé forrnak össze, feldolgozza, közkinccsé tegye egy-egy elbeszélésében vagy regényében.

Persze ez nem jelenti azt, hogy az író nem fülel, amikor száraz adatokat hall és Radics János fűrészüzemi igazgató szájából megtudja, hogy a Drapsin 160 munkása évente mintegy 220 millió dinár értékű árut termel, tehát csaknem másfél milliót fejkenként, hogy az új üzembrész alakul és ezentúl malomberendezést is gyárt a Drapsin, meg hogy Apró Imre szakelőadása után munkásbizottságok alakultak és az újfajta, tudományos alapokon nyugvó munkaszervezést tanulmányozzák.

És nemcsak fülel, de örül a szíve is, amikor hallja, hogy a munkás olvas, sőt szeret olvasni. A Drapsin 160 munkása közül 70 előfizetője van a Dolgozóknak, a cserépgyárban pedig szintén annyi. Szecsei Sándor kemencemunkás állítása szerint ők, mármint a kemencemunkások, nyomban meg is vitatják az egyes cikkeket, otthon pedig nem tudják kivenni az újságot az asszony kezéből, mert őt is érdekli sok minden. Csak arra kéri az írókat és újságírókat, írjanak röviden, egyszerű nyelvezettel, hogy mindenki értse!

Örül az író, amikor ilyesmit hall és meglelégedéssel jegyzi fel azt is, hogy innen a Tisza-partról ládákat szállítanak Angliába, Izraelbe, cserepet Németországba és Ausztriába, a szigeti gyümölcsből pedig bőven jut alma, körte, szőlő Svájcnak is, ha kell, frissen, ha kell, konzervben, vagy lekvár formájában..." (Dolgozók, 1955. augusztus 30.)

Csoportkép az ötvenes évek közepéről.

IRODALMI ESTTEL ZÁRUL SZOMBATON KANIZSÁN A VAJDASÁGI ÍRÓTÁBOR

Az írókat közelebb hozni egymáshoz és közelebb hozni őket az élethez — ebben jelölhető meg az íróegyesület vajdasági szekciójának kezdeményezése, amikor tervbe vette úgynevezett írói táborozás megvalósítását. A szó, még ha szokatlan is a fiúknak — írói tábor, még ha furcsán hangzik is — átment lassan a köztudatba: tavaly Csantavér, illetve a topolyai járás vendége volt az írók egy csoportja, ebben az évben Kanizsa, illetve a zentai járás vállalta a házigazda szerepét. (...)

Az idei kanizsai író-tábor is szerb és magyar íróknak egyaránt nyitva állt. Hogy nem adhatott még több íróembernek helyet, abba beleszót a gyors megszervezés szükségessége — a rossz időjárás és más okok miatt két másik helység elállt a megrendezéstől —, sokan, akik ígéretet tettek nem jöttek, nem jöhettek, egyszóval az idén sem lehetett átfogó és általános jellegű a tábor. De hiszen ez nem lényeges talán, legfeljebb arra jó, hogy a rendezők okuljanak a hibákon. A táborozás csúcspontján mégis kilencen keringtek a »Csodafürdő« parkjában, fiatalok, öregek — ha van ilyen megkülönböztetés, aztán leolvadt a szám, s az utolsó napokban egy-két »táborozó« élesztgette csak a táborláng képzeletbeli fátylóját...” (Magyar Szó, 1955. augusztus 26.)

Stevan Sremac szobránál Zentán (Sulhóf József, Lévay Endre, Herceg János, Miroslav Antić, Majtényi Mihály, Acs Károly, Laták István, Fehér Ferenc)

1956

ÍRÓK KANIZSÁN

A vendéglátók

Az idén sorrendben immár másodszer, a zentai járási kultúrtaács költségvetésébe került ez a tétel: A vajdasági írók táborozása. Az előirányzott összeget ismét Kanizsa rendelkezésére bocsátották, és a messzi tájon népszerű fürdőváros az idén is vendégül láthatta tartományunk íróit, publicistáit és irodalommal foglalkozó újságíróit.

Ennek a táborozásnak most már kis hagyománya is van, hisz immár harmadszor jönnek össze nyári találkozóra tollforgatóink. 1954-ben a topolyai járásban, Csantavéren ütöttek először tábort, hogy aztán 1955-ben, a zentai járási kultúratanács jóvoltából, átköltözzenek a kanizsai táborba. Itt meg is honosodtak, mert most itt tartják harmadik táborozásukat. Ez évben az íróegylet vajdasági szekciója arra, az álláspontra helyezkedett, hogy az írótábor legyen minél népesebb, azért szívesen vette újságírók, publicisták jelentkezését is.

Az idén is tehát a kanizsaiak a vendéglátók, ez csak dicséretükre válik, hisz kívülről senki másnak sem jutott eszébe, hogy az írókat meginvitálja egy ilyen kétségtelenül hasznos, irodalmunkat előrelendítő tanácskozásra. És ez rendjén is járja, hisz a festőknek pillanatnyilag már négy táboruk van. Ecskán, Zentán, Topolyán, Becsén, a népesebb íróársadalmat pedig ez idáig más város nem is vette számba.

A vendégek

Eléink a kanizsai tábor „vérkeringése”. Az egyik jön, a másik megy, egymást váltják. Gál László, Majtényi Mihály, Laták István, Fehér Ferenc, Major Nándor, Sulhóf József, Bogdánfi Sándor, Lévay Endre, Saffer Pál, Braun István, Vörösvári-Heinz Vilmos, továbbá Florika Stefán, Todor Manojlovics, Miodrag Todorovics, Lazar Merkovic, Joszip Klarszki szálltak már meg a Vigadóban. Bejelentették érkezésüket, s azóta lehet, hogy már Kanizsán vannak, Bosko Petrovics, Mladen Leszkovac neves noviszádi szerb írók is, továbbá Beográdból Otto Bihalyi Merin és mások.

Ígazi, táborra valló napi műsoruk is van a Kanizsán tartózkodó íróknak. Táborozásuk hivatalosan hétfőn, augusztus 6-án kezdődött. Aznap találkoztak a helyi népbizottság elnökével, a Kommunisták Szövetségének, szakszervezetének helyi vezetőivel közös munkaprogramot dolgoztak ki. Szerdán, augusztus 8-án pedig a népbizottság tanácsstermében hivatalosan fogadták őket Abel Ferenc elnök és a népbizottsági tagok. Csütörtökön, augusztus 9-én pedig — munkatervüknek megfelelően — már meg is kezdtek „működésüket”. Találkoztak az Universal Kereskedelmi Vállalat dolgozóival. Eltársalogtak velük a hírlapokról, kikérték véleményüket, felvilágosításokat adtak.

Elményben gazdag volt a következő nap, augusztus 10. is. Egész napot töltöttek az adorjáni Egység szövetkezetben, ahol Bolyós József elnök részletesen megismertette őket a szövetkezet problémáival, életével, terveivel. Itt találkoztak a járási kultúratanács vezetőivel: Dobó Sándor elnökkel, Tóthorgosi Pál titkárral, Tripolszky Géza inspektorral. A táborozók néhány szövetkezeti tagot is felkerestek otthonában; elbeszélgettek velük, érdeklődtek életükről. Többen pedig ellátogattak a kanizsai felderítők Tiszaparti táborába.

Szombatot, a hét utolsó napját tanácskozás zárta le.

Heti terv

E héten sem ülnek ölbe tett kézzel, látogatást szerveznek a fűrészgyárba és a téglagyárba. Csütörtökön pedig Zentára mennek, hogy ott találkozzanak a topolyai, zentai festőtábor résztvevőivel. (Magyar Szó, 1956. augusztus 14.)

MŰVESZEK TABOROZASA

Harmadik éve annak, hogy először szervezték meg a vajdasági írók táborozását, mégpedig Csantavéren. E táborozás még igen szűk körű volt, úgyszólván csak az írószövetség néhány tagja vett részt rajta. Már akkor is hasznosnak mutatkozott olyan publicistákat bevonnai az írók táborába, akik szépirodalommal foglalkoznak. A tavalyi táborozást már így is szer-

vezték meg Kanizsán. Az idei táborozás azonban — szintén Kanizsán — a jelenlevők véleménye szerint jóval sikeresebb, tartalmasabb a tavalyinál. Az írók tervbe vettek egy egész sor látogatást; megbeszélést, vitát pedig szinte szüntelenül folytatnak, kisebb vagy nagyobb csoportban. Üzemekbe, szövetkezetekbe látogatnak el (így múlt héten egy napot az adorzáni Egység Termelőszövetkezetben töltöttek), s a megbeszélések során megismerkednek a dolgozók életével, munkájuk eredményeivel és problémáikkal is. A kanizsaiak régi ismerősökként köszöntötték az írókat. (..)

Az idei táborozásról elmondhatjuk még, hogy jóval népesebb, mint a tavalyi, és míg azelőtt jórészt magyar írók jelentek meg, az idén román és több szerb, horvát író is táborozott.

Említenünk kell még, hogy ugyancsak ezekben a napokban Csantavéren a fiatal festők táboroznak. Hasznos kezdeményezés. Elhangzott olyan ajánlat is, hogy a fiatal tollforgatók számára szervezzenek néhány napos táborozást, ám idén már kevés kilátás van ennek az okvetlenül hasznos táborozásnak a megvalósítására. (Ifjúság, 1956. augusztus 18.)

ÍRÓK TABOROZÁSA

Két hetet töltöttek a vajdasági írók a kanizsai gyógyfürdő kissé rozzant vendégházában, két héten át meghányták-vetették közös problémáikat, anyagot és élményt gyűjtöttek Kanizsán és környékén. Nyugodtan állíthatjuk, ez volt eddig a legmozgalmasabb és legsikerültebb írói táborozás. Amikor ezt mondjuk, nemcsak a megbeszélésekre és félig-meddig hivatalos látogatásokra gondolunk, hanem arra is, hogy szinte naponta távoztak régi vendégek és érkeztek újak, — új értesülésekkel, új kérdésekkel, s ez az áramlás felfrissítő erővel pezsdítette az író-tábor életét.

Helyesnek bizonyult, hogy Kanizsa szélesre tárta kapuit a már fémjelzett és a még induló, vagy akár lemaradó írók előtt egyaránt. Három évvel ezelőtt Csantavéren összesen négyen-öten vettek részt az írók táborozásán, tavaly nyolc író időzött Kanizsán, ez évben viszont 22 író és lapszerkesztő kereste fel a Tisza-parti gyülekezőhelyet.

A kötetlen beszélgetéseken fontos irodalmi kérdések merültek fel. Nem is egyszer szóba kerültek a vajdasági könyvkiadás problémái, vita folyt a lapok irodalmi rovatáról, a jugoszláviai magyar írók készülő antológiájáról, a Híd fogyatékosságairól és egyebekről. Külön ki kell emelni azt az öröndetes tényt, hogy egyes román, magyar és szerb írók kölcsönösen vállalták egymás műveinek lefordítását. Sajnálatos, hogy B. Szabó György, a jugoszláviai magyar írók készülő antológiájának szerkesztője és Herceg János, a Híd főszerkesztője — valószínűleg más elfoglaltsága miatt — nem jelent meg Kanizsán.

A zentai járás kultúrtaancsát és Kanizsát külön köszönet illeti azért, hogy az íróknak ezt az értékes táborozást lehetővé tette és ezáltal gyorsabb iramra sarkallta szellemi életünk vérkeringését.

Az írók nem hagyhatnak — mint a festők — emléket és látható nyomokat Kanizsán, de jövő műveikben bizonyára fellelhető lesz az ottani élmény, egy-egy ismerős kép vagy ember, talán egy fa, vagy egy fejkendő csupán, ami itt ragadta meg az írók képzeletét.

Már az eddigi termés is sokat ígér. Az írói táborban több vers, elbeszélés, műfordítás, humoros karcolat és riport született.

A kanizsai siker ismét bizonyítja, hogy az írói táborozás hasznos és eredményes formája szellemi életünk fejlesztésének, tehát minden oldalról még nagyobb támogatást érdemel. (Bogdánfi Sándor, Dolgozók 1956. augusztus 21.)

FIATAL TOLLFORGATÓK HORGOSON

A fiatal tollforgatók szeptember 25-én kezdték a horgosi táborozásokat. Az elsők között megérkezett Mirosláv Krivák, a Hlas Ludu munkatársa, a fiatal szlovák regényíró, továbbá Burány Nándor, Dési Abel, Kántor Oszkár, Pósa Rózsa, Roncsák Zsuzsanna, Francz Mihály, Matuska Márton, Gulyás József és Banka Lajos József.

A kanizsai író-táborban alkotott legjobb írásokat jutalomban részesítjük

A Dolgozók szerkesztősége elhatározta, hogy a kanizsai író-tábor résztvevőinek serkentésére pályázatot ír ki. A szerkesztőség szerény lehetőségeihez képest jutalomban részesíti a vajdasági lapokban és folyóiratokban október 1-ig megjelent ÍRÁSOKAT A KANIZSAI DOLGOZÓK ÉLETÉBŐL. Minden megjelent írást — elbeszélést, riportot, karcolatot, verset, regényrészletet figyelembe vesszünk, bármilyen nyelven íródott.

I. díj 15.000 dinár

II. díj 10.000 dinár

III. díj 5.000 dinár

A bírálóbizottság elnöke B. SZABÓ György, tagjai KOVÁCS András és JUHÁSZ Géza.

A pályázat eredményét 1956 november 20-án hozzuk nyilvánosságra.

Fiatal tollforgatók táborozása

A horgosi Szocialista Szövetség kezdeményezésére a zentai Népi Ifjuság Járás vezetősége többnapos táborozást szervez az ifjú tollforgatók számára. A táborozás szeptember 24-én kezdődik. A fiatalok Horgoson a volt Kárász kastélyban gyűlnek össze. A táborozáson részt vesz: Burány Nándor, a rádió munkatársa, Kánfor Oszkár, újságíró, a „Dolgozók” szerkesztőségének tagja, K. Német István újságíró, az „Ifjuság” szerkesztőségének tagja, Matulka Márton, a „Magyar Szó” munkatársa, Deák Ferenc, az „Ifjuság” külső munkatársa. Továbbá a „Rukovet” és a „Hlas Ljudu”, a „Liberáltea” szerkesztőségének fiataljai, azonban ezek a szerkesztőségek még nem jelölték ki résztvevőjüket.

Irodalmi pályázat és táborozás

A fiatal tollforgatók ellátogattak a paprikagyárba, ahol részt vettek a Kommunisták Szövetségének nyílt értekezletén, amelyen a gyár ifjú munkásainak problémáit tárgyalták, majd ellátogattak a Bácska Mezőgazdasági Birtokra. A tervek szerint ellátogatnak határáreinkhez is.

Talán pénteken volt a legélénkebb a tábor, amikor megérkeztek Bóka Mária, Jozszip Klárszki, Ante Zolnaics és Jakov Orcsics, a Rukovet munkatársai, Bányai János, Torok Csaba, Bátori Katalin és mások. Pénteken este érkeztek az első látogatók is, mégpedig Sulhóf József, Saffer Pál, Németh P. István írók, a Noviszádi Rádió munkatársai. Elbeszélgettek a fiatalokkal, majd megtekintették szállásukat a volt Kárász kastélyban.

Szombaton irodalmi est keretében búcsúznak a fiatal tollforgatók Horgos lakosságától. A búcsúnapra, azaz az irodalmi estre eljön Fehér Ferenc költő és Major Nándor író is. (K. O. Dolgozók, 1956. október 2.)

LATÁK ISTVAN

A „KANIZSAI NOTESZLAPOK”-BÓL

KANIZSA FELE

... Paprikaszáritók és raktárak,
Vályogvető cigányok vályogházai,
Szikes földek, hol az agyagon
A füvek már nem tudnak hajtani.

Kacsák úsznak a vadvizeken,
Kukorica szomjaz a földéken,
Dohányszárak illegnek félig csupaszon.
Kényes jegenyék a sínek mellett —
S dőcögünk a gőzölgő vonaton...

ÖREG VENDEGLŐ

*Öreg vendéglő, ahol egykoron
Dölyfős gazdagok tükröket törtek,
Poharat vágta a falhoz szilajon,
És üvöltöttek, hogy „sose halunk meg!”*

*Most csöndes ház. Vadszőlő futja be,
S nappal ásit, néz a kőrisfákra.
Körül virágok, pirosan vetve.
Teraszán költők, verset faragcsálva.*

*De este kigyúl az épület szeme,
Pihenő párok ülnek asztalokhoz.
Halkan felbúg a táncra hívó zene,
S a hűs szél a Tiszáról illatot hoz...*

(Dolgozók, 1956. október 30.)

1957

TISZAPART

Ülök a Tisza-parton és nézem a táj sokféle zöldjét; milyen furcsák ezek a folyóparti települések, folyóparti városok. Mint a félhold éppen, karéjban tapadnak a vízre, a folyóra, s a város közepe jelenti egyben a város végét is. Ami odaát van a túlsó parton, az már — panoráma.

Álmodik a Tisza-part. Tudom, hogy közhely ezt leírni, mégis álmodik, jaj hogy álmodik! Hidról elsősorban, merész ívű szép hidról, amely berajzolódik a tájba arra északnak. A régi híd csonka, béna oszlopai olyan fájón merednek most a víz fölé, mindennél hangosabban hirdetve, utolsóként hirdetve, hogy itt járt a háborús pusztítás.

És úgy hallom, meglesz az új híd nemsokára! Bekötöznek egy sebet a sárga víz felett, a híd ütőerén áramlik majd az élet a város felé, duzzasztja és erősíti.

Álmodik a folyó és a folyópart, de nemcsak közgazdasági álmot, vasúti vágányokról a híd fölött, robogó teherkocsikról, megrakott uszályokról, jövőendő nagy kommunáról, amely bezárja a másik nagy félkört odaát a bánáti részen... boldog emberekről is álmodik a Tisza-part. Ne nézz rám szemrehányólag, nem szólamot írok, fiatalokról írok, akik még cinkusak, fiatalokról, akik itt vonulnak el a padok előtt, napbarnítva... s ki őrizze az ő boldog álmukat, ha nem a Tisza-parti sétány.

Meg fogja őrizni nekik ezt az álmot sokáig itt a lombos vadgesztenyefák alatt... S kimennek majd a nagyvilágba, vagy életgondjaik közepette el is felejtik, hogy ifjúkori álmukat valahol megőrizték...

Aztán... visszatérnek egy nap. Kikeresnek egy padot az árnyas fák alatt és botjukra támaszkodva nézik a szőke Tiszát és a partok zöldjét ott szemben velük. Eppen mint én mostan. Az álmodó Tisza-parton saját ifjúságuk álmát keresik, egészen biztosan.

Zenta, 1957. augusztus végén. (Majtényi Mihály. 7 Nap, 1957. szeptember 1.)

IRODALMI ESTTEL FEJEZŐDIK BE...

A csantavéri és a kanizsai írói táborozások után ebben az évben Zentán gyűltek össze a vajdasági magyar és szerb írók. A tábor igen élénk és népes volt. Néhány közös megbeszélést tartottak a zentai kultúr-
munkásokkal, vitaestet rendeztek, amelyen időszerű irodalmi kérdéseket vitattak meg.

Az írótáborban jelen voltak: Majtényi Mihály, Bogdánfi Sándor, Major Nándor, Latak István, Fehér Ferenc, Mladen Leskovác, Mihajlovics Boriszláv, Raicskovics Szevác, Merkovics Lázár, Saffer Pál, Sulhóf József, Németh P. István és mások.

Az írótáborozás szeptember 10-én irodalmi esttel zárult. (Dolgozók, 1957. szeptember 7.)

1958

Önkezdeményezésre, minden szervezés nélkül, néhány szabadkai író hétfégi kiránduláson volt szeptember elején Kanizsán. Urbán János *Fölzakadnak a felhők* című verseskötetének megjelenése alkalmából a Kanizsai Amatőrszínházban rendeztek irodalmi estet. Bori Imre *Megtisztult valóság* című, Urbán János könyvéről szóló műbírálataát Koncz István olvasta föl.

1959

TABOROZNAK AZ ÍRÓK

A kanizsai fürdő épülete szeptember elsejétől ismét irodalmi vitáktól, eszmecseréktől hangos. Vajdaság kiemelkedő írói és néhány beográdi vendég gyűlt itt össze néhány napra.

A vajdasági íróknak számtalan irodalmi, publicisztikai és társadalmi kötelezettségük van. Nincsenek meghatározott irodalmi csoportjaik és sokrétű elfoglaltságuk miatt meglehetősen laza az érintkezés közöttük. Míg Beogradban, Zágrebben, Lyublyanában klubok keretében alkalmuk van az eszmecserékre, Vajdaságban alig nyílik alkalmuk, hogy összejöjjenek, irodalmi kérdésekről, a gondolat világának ezernyi felvetődő kérdéséről vitázzanak.

Az idén 5 napot Kanizsán, majd 5 napot Zentán töltenek az írók. Eddig még nem tudni biztosan, hogy hányan vesznek részt a táborozáson, de néhányan már elutaztak. Többek között Majtényi Mihály, Gál László, Bogdánfi Sándor, Mladen Leszkovác, Ács Károly, Fehér Ferenc, Todor Ma-

*Könyvvásár Kanizsán:
Majtényi Mihály és Sulhóf József dedikál*

nojlovics, Major Nándor, Saffer Pál, Sulhóf József, Urbán János, Zákány Antal, a fiatalok közül pedig Deák Ferenc és Bányai János tölt néhány napot a táborban.

A tervek szerint a táborozás alatt Kanizsán irodalmi estet tartanak, a Forum Lapkiadó Vállalat Kanizsán és Zentán könyvvásárt rendez, szeptember 2-án pedig a rádió vidám estjének szerkesztősége közös megbeszélésre ül össze a táborozó írókkal, hogy megvitassa a rádió vidám estjének további terveit.

A táborozás tartalma tehát igen sokrétű, s egész bizonyos, hogy sok hasznos ötlet születik majd ez alatt a néhány nap alatt. (Dolgozók, 1959. szeptember 4.)

1960

Villáminterjú Saffer Pállal

TÁBOROZASRA KESZÜLNEK AZ ÍRÓK

Mint minden évben, az idén is megrendezik a vajdasági írók táborozását. Megkértük Saffer Pált, a szerbiai íróegyesület vajdasági tagozatának titkárát, mondjon néhány szót a táborozás előkészületeiről.

— ...előre kell bocsátanom, hogy az idei író tábor ügyében még semmilyen döntés nem történt, illetve az egyetlen konkrétum eddig az a szándékunk, hogy az író tábor hagyományát továbbra is fenntartsuk. Természetesen az író tábor helyét és jellegét illetően az elképzelések igen sokfélék, de épp azért, mert ezek még csak elképzelések, koraimak tartom, hogy beszéljünk róluk. Az utóbbi néhány évben az írók maguk rendezték táborozásaikat, saját költségen, és az én személyes véleményem, hogy ennek továbbra is így kellene maradni, illetve hogy az író tábor szervezése az íróegyesület vajdasági tagozatának feladata. Amennyiben valaki hajlandó vendégül látni a táborozó írókat, illetve anyagilag támogatni a tábort — köszönettel fogadjuk, de ez nem lehet kihatással a tábor szervezési kérdéseire. A tábor az íróké, hogy kit hívnak meg és milyen programot állítanak össze, azt bizzuk rájuk.

— Kik vesznek részt a táborozáson?

— Az utóbbi évek táborozásain nem volt „meghívás”. Jött mindenki, aki úgy érezte, hogy ott a helye és úgy vélte, hogy jól fogja érezni magát társaságunkban. Azt hiszem, ez helyes módszer volt és a jövőben is így kellene eljárni. Természetesen ezt könnyű volt megoldani akkor, amikor minden résztvevő maga fizette a tartózkodás költségeit. Ha az idei tábor a társadalom anyagi támogatásával jön létre, a helyzet némileg változik, de azt hiszem, hogy ebben az esetben is arra kell törekednünk, hogy amennyire lehet, megtartsuk ezt az alapvető demokratizmust, mert a „meghívottak” mellett mindig maradnak „meg nem hívottak” és az efféle listacsinálás kínos, helytelen és igazságtalan.

— Milyen munkajellege lesz a táborozásnak?

— Hogy mit lehet és mit nem lehet csinálni az író táborban, az elsősorban a tábor résztvevőitől függ. Mindenesetre szeretnénk, ha az idén a táborban az író szervezet plenáris összejövetelt tartana. Megbeszélni való van bőven, de hogy mi kerül ott tapétára, azt csak ott határozhatjuk meg.

— Hol táboroznak az írók?...

— Ami a táborozás helyét illeti, három javaslat van: Kanizsa, Palics és Zenta. Hogy melyiket választjuk, az körülbelül e hó végéig tisztázódik, és akkor esetleg beszélgethetünk konkrétan, mert ismétlem, mindez, amit most elmondtam, az én személyes véleményem és végleges döntést csak az írók vajdasági szervezetének vezetősége hoz. (Dolgozók, 1960. június 10.)

ÉVI KÖZGYŰLÉS ÉS TABOROZÁS KANIZSÁN

...immár évek óta minden év nyarának végén az írás művelői öszszegyűlnek Kanizsán, hogy táborozás keretében lássák egymást, elbeszél-gessenek, meghányják-vessék ügyes-bajos dolgaikat. Néha a város látja őket vendégül, néha saját maguk költségére gyűlnek össze, mégis igye-keznek hagyománnyá avatni ezt az évenként ismétlődő találkozót.

Ennek jegyében az írók, költők az idén is megjelennek Kanizsán, és ezúttal nemcsak a szokás hozta őket össze, hanem hivatalos teendő is. Tervük ugyanis, hogy megtartsák plenáris ülésüket.

Egyébként a szerbiai íróegylet vajdasági szekciója részletesen foglal-kozott az idei írótábor ügyével. A jelenlevők leszögezték, hogy semmi-képpen sem szabad szakítani a hagyománnyal, hisz már nyolc éve, hogy egybegyűlnek az írók. Ezért erre az esztendőre egészen konkrét tervet is készítettek, hogy tartalmasabbá tegyék a táborozást. Az írók az idén is jórészt saját anyagi erejükből, azaz a szekció költségvetéséből fedezik kiadásait. Két napon, éspedig szeptember 15-én és 16-án „bonyolítják le” a táborozást, erre a két napra fedezik a költséget, ám ha az írók to-vább is maradnak, akkor már saját maguk fizetik kiadásait. (...)

Nyilvánvaló, hogy a kanizsai táborban helyet kapnak azok is, akik még nem tagjai az írószövetségnek, s valószínű, hogy a fiatalok és más érdekeltek is megjelennek Kanizsán, hogy hozzászóljanak az őket érintő kérdésekhez.

Lehetőség adódik, hogy a kanizsai írótábor bővüljön, s növekedjen jelentősége, úgy hírlik ugyanis, hogy a zentai kommuna lehetővé teszi majd 2—3 írónak, hogy Zentán tartózkodjon, ezenkívül arról is értesül-tünk, hogy Szuboticáról is több tehetséges fiatal tollforgató Kanizsára utazik, sőt mi több, külön terv készül a festőtáborok és az írótábor lakói-nak együttműködéséről ... (Vukovics Géza. Magyar Szó, 1960. augusztus 18.)

A kanizsai városháza előtt

REMÉNYEK ÉS TERVEK

Összefoglaló sorok az ideai írói táborozásról

Régen mérték már fel olyan körültekintően, viták és eszmecsere formájában irodalmunk egyes problémáit, mint a vajdasági írók kétnapos kanizsai összejövetelén. Az ideai írói táborozás gerince a vajdasági írói szekció plenáris ülése volt, amely lényegében — egyesületi szervezeti kérdéseken felül — két fontos problémát vetett fel: a fiatalabb írónemzedék afirmációjának kérdését, valamint a könyvkiadás körüli helyzetet. A szekció ülésén azonban, ezeken a kereteken túlmenően — az irodalom problémáját egységes egésznek véve — sok szó esett az itt élő népek íróinak általános helyzetéről, egymás közti viszonyáról. Bizonyos távlati tervek is születtek, s így remény van a szélesebb összefogásra: mindenestre sürűbben hallunk majd ezután irodalmi kérdésekről. (...)

Ennél közelebbi célkitűzés — az írói afirmáció vonalán, főleg a kisebbségi írók népszerűsítése tekintetében a szerbhorvát olvasóközönség előtt —, hogy magának a vajdasági szekciónak is lennének zágrebi és lyublyanai mintára bizonyos kiadványai. Elsősorban egy évkönyv kiadására gondolnak, amely szerbhorvát nyelven jelenne meg, itt adekvát, művészi fordításban jelentős részben helyet kapnának a magyar, román, szlovák írók. Később esetleg folyóirat is létesülhetne, ugyancsak a szekció kiadásában. A kisebbségi írók népszerűsítése tekintetében egész sor más tennivalót is megbeszéltek, ilyen volt a Letopis esetleges fokozott szerepvállalása. Az ülésen megjelent szuboticaiak — a Rukovet szerkesztőségének képviselői — rámutattak, hogy folyóiratuk nagyon sokat tett már ezen a téren és teljesíteni kívánja továbbra is ezt a fontos feladatát. A Híd, mint ismeretes, a szerbhorvát irodalom legjava termését állandóan közli fordításban, a jövőben ezt a figyelmét bizonyos fókig a szlovák és román irodalomra is kiterjeszti majd. (...)

A plénumot különben a jó szervezés jellemezte. A fontosabb problémák tárgyalásánál sűrűn mutatkozott szükség arra, hogy végleges döntés helyett a szekció vezetőségére vagy egy-egy bizottságra háruljon a további munka. Ha már most ezeknek a bizottságoknak — az eléjük kitűzött feladatoknak — prizmáján keresztül vizsgáljuk a problémákat, a következő érdekes képet kapjuk:

A szekció által kijelölt egyik bizottság feladatköre figyelni a Vajdaság irodalmi életének fejlődését, alakulását. Figyelemmel kísérni a megjelent új könyveket és rámutatni: kik lennének azok a fiatalok, akiknek már kialakult az írói arculatuk, és számot tarthatnak majd az írószövetségbe való felvételre. Ugyanez a bizottság tesz majd néhány előterjesztést, hogy a korábbi nemzedékek kimaradott írói közül — szerbek, magyarok, horvátok, szlovákok, románok egyaránt vannak — kiket lehetne az írószövetség elé terjeszteni. Hangsúlyozni kell, hogy ez a tagfelvétel nem a szekció ügye, a döntés nem tőle függ, hanem az íróegyesülettől, illetve írószövetségtől. A szekció vezetősége azonban éppen egyik feladatának jelölte meg, hogy mindent megtesz a helyzet tisztázására ezen a téren és felhívja a felsőbb írói szervek figyelmét bizonyos jelenségekre. Hogy a bizottság jövőbeli munkáját a szekció megkönnyítse, elhatározták, hogy könyvtárat létesítenek — ez már korábbi döntés —, amelyben minden a Vajdaságban megjelent könyv helyet kap.

Egy másik bizottság feladata lesz a könyvkiadás problémáinak felmérése. Ez a bizottság előreláthatólag már októberben előkészíti majd az írók és könyvkiadók közös tanácskozását — bevonva a Szocialista Szövetség illetékes bizottságát. Ezen a tanácskozáson a jövő évi könyvkiadási terveket tárgyalják meg. Szükség mutatkozik azonban a tanácskozássra nemcsak a könyvkiadás szempontjából, úgyhogy vagy ezen az értekezleten, vagy más alkalommal a bizottság előkészítené az írók, valamint a lapok és rádióállomás közös megbeszélését. Az íróársadalom ilyen formában közvetve és szervezeten is érvényesíthetné befolyását összes problémái megoldására, amelyek között — ezt ki kell hangsúlyozni — az anyagi problémák is szerepelnek.

Néhány érdekes határozat még: a szekció irodalmi archívumot alapít, ez egyelőre a Matica Szrpszka kezelésében működik. A szekció nem adja fel a harcot a vajdasági irodalmi díjak létesítéséről szóló tervének megvalósítására stb. (Majtényi Mihály. Magyar Szó, 1960. szeptember 18.)

*A 89 éves
Bicskei
Szilveszter,
az író tábor
szakácsa*

INTENZIVEBB IRODALMI ÉLETÉRT

Jóllehet egyetlenegy égető kérdést sem oldottak meg a szerbiai íróegylet vajdasági szekciójának múlt heti plenáris ülésén, mégis ez a tanácskozás a legjelentősebb a szekció főnnállása óta. Hiszen első ízben vitatták meg a fiatal vajdasági írók helyzetét, írónk érvényesülési lehetőségét, a könyvkiadás időszerű problémáit, és első ízben foglalkoztak nem hivatalos eszmecserék határain túlmenően hivatalosan azoknak az íróknak a kérdésével, akik még nem tagjai az íróegyesületnek, noha eddigi irodalmi munkásságuk alapján már számot tarthatnak a fölvetésre. (...)

Hogyan is mondta Miroszláv Antics beszámolójában?

„Úgy érzem, hogy ma, amikor sok-sok tonna mindenfajta irodalmat dobna a piacra, amikor minden írónak megvan a maga formulája, amely alapján véleményt mond másokról, amikor mindannyian azt hisszük, hogy a legnagyobbak vagyunk, amikor szégyelljük a hagyományokat, mint a vizet, amelyben megmostuk a kezünket, amikor a fiatalok százai minden erejükkel igyekeznek megdönteni egyes állítólagos nagyságokat, vagy megvergetik más nagyságok vállát, szóval ebben a mi különös és rendkívül temperamentumos irodalmi valóságunkban, amely elegendő pénzt és szabadságot adott mindenkinek, hogy mindenről megfellebbezhetetlenül és megingathatatlanul nyilatkozzék, Vajdaság valahogy a művészet perifériája. (..)

A beszámoló közel ötven fiatal szerb, horvát, magyar, román és szlovák író és költő nevét említette meg, akik közül nem egy már most megérdemelne, hogy az íróegylet tagja legyen. Hiszen jó néhányan már több könyve is megjelent, és intenzív, számottevő irodalmi munkásságot fejt ki. Legszembetűnőbb, hogy a vajdasági szlovák írók közül mindaddig még egy sem tagja a szerbiai íróegyesület vajdasági szekciójának, habár egyénként jelentősen hozzájárulnak tartományunk irodalmi életének fejlődéséhez.

Ugyanilyen különös helyzetben vannak a szuboticei írók, akikről sokan azt tartják, hogy megalakították saját írószövetségüket. A Rukovet irodalmi folyóirat és a nemrég megalakított Zenit Könyvkiadó Szövetkezet köré tömörültek, mert a Minerva Könyvkiadó Vállalatnak nem sok kapcsolata van a vajdasági, hát még a szuboticei irodalmi élettel. (..)

A vajdasági írószekció kétnapos plénuma fölvetette a problémákat, körvonalazta a tennivalókat és meghatározta a további munkát. Joggal várhatjuk tehát, hogy rövidesen még tartalmasabbá, még pezsgőbbé válik tartományunk irodalmi élete. (D. Z. 7 Nap, 1960. szeptember 25.)

1961

AZ ÍRÓK KILENCEDIK TABOROZASA

Topolya látja őket vendégül — Ma érkeznek a művésztelepre

Úgy tűnik, hogy a vajdasági írók táborozása még nem tudott olyan szilárd szervezeti formát ölteni, mint a festők, szobrászok, keramikusok művésztelepi mozgalma, mégis szerényebb keretek között bár, az idén immár kilencedszer adnak egymásnak találkozt azok a vajdasági író-emberek, idősebbek és fiatalok egyaránt, akiknek idejéből futja, szeptember 8-tól, azaz mától kezdve pár napon át a munkából való kikapcsolódást, a pihenést egybekössék egy kis parázs vitával, baráti eszmecserével, sok mindent érintő irodalmi beszélgetéssel. (..)

Az idei kilencedik találkozóra — mint Saffer Páltól, a vajdasági íróegylet titkárától értesültünk — rekordszámú író utazik, összesen tizen-nyolc. Abécé sorrendbe szedtük őket: ANTICS Miroszláv, BANYAI János, BOGDÁNYI Sándor, DEAK Ferenc, FEHÉR Ferenc, GÁL László, MAJOR Nándor, MAJTENYI Mihály, MILISZAVAC Zsivan, NÉMETH István, PAP József, SAFFER Pál, STEFAN Flórika, SULHÓF József, TOLNAI Ottó, VUJKOV Bálint, ZAKANY Antal.

E tizennyolc íróval népesedik tehát ma a kilencedik írói tábor, folytatásaként annak a hagyománynak, amely 1952-ben Csantavéren kezdődött. (Magyar Szó, 1961. szeptember 8.)

ÍRÓK EGYMAS KÖZÖTT

Vidm és komoly helyzetjelentés — A topolyai táborban jegyeztük fel

Mint vándormadarak, úgy költöznek évről évre a táborozó írók, s majd minden esztendőben másutt ütik fel sátorfájukat. Kezdték ezt valamikor 1952-ben és az elviharzott kilenc esztendő alatt megfordultak

Andruskó Károly munkája

Csantavéren, Zentán, Kanizsán, hogy az idén eljussanak Topolyára is. Szám szerint tizenhatan jöttek össze, birtokukba vették a festők táborhelyét, s itt tanyáztak pár napon át. Ott jártunk közöttük, s meglestük: mit csinál a költő, amikor nincs mellette műzsája, mit a novellista, amikor nem ihlik, mit a műfordító, amikor tolltársainak bábeli zűrzavara közepette kell „átültetnie”. (...)

ANTICS Miroszlav „öt percre” hazaugrott, hogy többet vissza se térjen.

NÉMETH István meglógott, mert vasárnap kacsasült várta ebédre.

Dr. PAP József azért távozott, nehogy valamelyik betege nélküle felépüljön.

ZAKANY Antal sietve odébbállt, hogy odahaza megszámlálja gyerekeit, megvannak-e valahányan.

*

Ezek után komolyabb dolgok taglalására térünk, ismertetjük, mit válaszoltak az írók kérdésünkre: MIT DOLGOZIK, MI KERÜL KI RÖVIDESEN MŰHELYEBŐL?

BANYAI János:

EGYELŐRE TITOK

— Nemrég jelent meg novellás kötetem... Mi egyebet mondjak még? Igaz, nemrég elkészültem egy művel, de ez még egyelőre titok.

BOGDÁNFI Sándor:

FORDÍTOK, FORDÍTOK, FORDÍTOK

— Ideiglenesen megszűnt az alkotó munka. Semmit se csinálók, csak fordítok, fordítok, fordítok. Mit? Tito összes műveit, tizenöt kötetet.

FEHÉR Ferenc:

KESZÜL AZ UTÓPISTA REGÉNY

— Ifjúsági regényt írok. Utópista meséje a jövőben játszódik le. Még az idén át kell adni a kiadónak. Időnként egy-egy versre is futja időmből. Egyébként egy kötetnyi költeményt már átadtam. Címe: *Harminchárom vers*. Az utóbbi két évben megjelent versekből állítottam össze. Várom továbbá, hogy nyomdafestéket lásson *Az én nyuszim* című gyermekvers kötetem.

MAJTÉNYI Mihály:

HANGJÁTEK, REGÉNY, VISSZAEMLEKEZÉSEK

— Már átadtam a rádióknak hangjátékom: *Mi újság az utcasarkon?* Kissé szatirikus, sok imaginárius szereplője van. Az egész mese egy párbeszéd alapján épült fel. Vállaltam, hogy a jövő évre megírom az érdeklődéssel fogadott *A magunk nyomában* című visszaemlékezéseim második részét. Ezenkívül nekivágok még egy regénynek, címe: *Innen is túl*. Ez egy kórházi betegszoba „életrajza”, illetve a benne megforduló betegek sokrétű története. Végül *Ök hárman* címmel még egy rádiódramát írok Kemény János egyik ötlete alapján. A színhely egy kis kikötőváros, főszereplői egy utcai kereskedő, egy cipőtisztító és egy virágáruslány. A mozgalmas cselekménybe sok mellékszereplő is bekapcsolódik.

MILISZAVAC Zsivan:

EGY ZENDÜLÉS KRÓNIKAJA

— Sátoraljaújhelyen, a helyi katonai börtönben 1944. március 22-én fellázdattak a politikai foglyok és elfoglalták a börtönt. Lefegyverezték az őreket és kitértek a szabadba, ám a csendőrök, rendőrök, magyar és német katonák túlerejükkel legyűrték őket. Ebben a zendülésben százötven bácskai politikai fogoly is részt vett, a kettőszázötven főnyi, más vidékről, Pestről, Erdélyből származó fogollyal együtt. Ez a maga nemében egyedülálló esemény egészen megragadott és huzamosabb anyaggyűjtés után kimerítő krónikát készítettem. Rövidesen megjelenik a noviszádi Szerb Matica kiadásában. Remény van rá, hogy a könyv magyarul is napvilágot lát.

SAFFER Pál:

IDŐMEGTERÍTŐ SZÖVETKEZET

— Amellett, hogy főleg fordítok, felvázoltam egy hangjátékot. *Időmegtakarító szövetkezet* a címe. Arról szól, hogyan akarják az emberek visszaszerezni azokat a napokat, melyektől február megkurttítása által fosztották meg őket. Ezenkívül szeretném megcsinálni a vajdasági arc-képcsarnokot, melyet már a Forumnak is bejelentettem. Ezek riportszerű kis írások lennének vajdasági íróársaimról. További tervem: egy novellás kötet.

STEFAN Florika:

MEGJELENEK MAGYARUL

— A Forum kiadásában rövidesen megjelenik *A tetten ért bánat* című verseskötetem. Fordítója Fehér Ferenc. Egyébként sokat fordítok, méghozzá szerbről románra. Várom továbbá, hogy a Matica Szrpszka, a beográdi Nolit és Mlado pokolenje megjelentesse kötetbe szedett verseimet. Titkos szórakozásom: Fehér Ferenc verseit ültetem át szerb nyelvre.

SULHÓF József:

FARKAS BÉLA ÉLETRÉGÉNYE

— Végre megjelenik *Csöpi* című regényem. Tervem, hogy kötetbe foglaljam kisebb írásaim, főleg útinajzaim. A kiadónak néhány gyermekszíndarabot és egy gyermekregényt ígértem. E munka java részét már elvégeztem. *Őszi köd hull a tóra* címmel új regényt írok. Tizenkét esztendeje érlelem. Farkas Béla festőművész életregénye lenne, természetesen korrajzzal. Ezenkívül egy zenés, táncos revü elkészítése is munkatervemben szerepel.

TOLNAI Ottó:

HARMAN ELŐSZÖR

— Fehér Kálmánnal és Dömszky Istvánnal együtt közös kötetet állítunk össze. *Hárman először* lenne a címe. A hasonló törekvés hozott bennünket össze, s elgondolásunk az, hogy megjelenjen a *Hárman másodszor* és a *Hárman harmadszor* is. Megemlíthetem, hogy hosszabb poemán dolgozom, melyből részletek jelentek meg a *Hidban*. Szeretném kötetbe foglalni kisebb prózai írásaimat is. (...)

*

Danaidák hordója ez a téma, korlátoz az hely és az idő, ezért fel kell raknunk a végső nagy pontot, még csak annyit: jó volna, ha jövőre is együtt látnánk íróinkat talán egy másik helyen, mondjuk a csodaszép Pannónia birtokon vagy Palicson vagy másutt, ahol éppolyan szívesen látnák őket, mint az idén Topolyán. (Vukovics Géza. Magyar Szó, 1961. szeptember 13.)

KILENCEDIK ESZTENDEJE

Kilencedik esztendeje volt az idén, hogy a vajdasági írók megrendezték szokásos találkozójukat, az úgynevezett írói táborozást. Csantavér, Kanizsa és Zenta után most Topolya adott hajlékot ennek az érdekes — s úgy látszik, immár intézménnyé vált — írói összejövetelnek. Az írói tábornak, egy-két év kivételével, sohasem volt meghatározott programja, nem voltak külön napirendi pontjai, s ha lényegét legjobban ki akarnánk fejezni, talán a TALÁLKOZÁS és SZEMLELŐDÉS lenne a legkifejezőbb és legjellemzőbb két szó.

Írók találkoztak az idén is, igen, szám szerint vagy tizenötön: a találkozás sok-sok kötetlen vitát hozott és sok probléma vetődött fel, jegyzőkönyvek azonban nem születtek ezekről a beszélgetésekről. Mi volt a téma? Könyvek, irányzatok, élet... műfajok, folyóiratok, irodalmi vetítés, minőség... alkotás és bírálat, sok szervezeti kérdés, szóval mindaz, ami az írói világot foglalkoztatja. Az írói világot, amely egyáltalában nem külön világ, csak kis része mai életünknek. Azok világa, akik az életet akarják kifejezni.

A horgosi borpincében (Sáfrány Imre, Zákány Antal, Gulyás József, Sulhóf József, Fehér Ferenc, France Filipič, Urbán János, Laták István, Kopeczky László, Miroslav Antić)

Sokan jöttek el és — sokan hiányoztak. Az volt mégis az érzésük azoknak, akik részt vettek a találkozón, hogy kissé közelebb kerültek egymáshoz. A festők szokásos táborhelyén ezúttal nemcsak színek és formák után kutattak a tekintetek a lankások és földhajlások, a telecskai táj felé, hanem az első ősi ködpárák mögött — úgy lehet — a mesét kereste a szem és a poézist. Aki odébb lépkedett, felfelé az enyhe halmok irányába, országútba ütközött, s talán az új életnek ezen az új romantikáján tűnődött el... a halmok mögött azonban mindenképpen ott látta forogni az utolsó felső-bácskai szélmalmost. Nem sok természeti szépséget ad ez a mi tájunk — legfeljebb teljes egészében és madártávlatból —, ám az íróember szeme mindig megtalálja ezt a távlatot...

Mondom, ez a csöndes szemlélődés is hozzájárult a táborozás lényegéhez. Valahogy úgy éreztük, hogy Vajdaság szívében vagyunk, a legmélyebben odabent. Mégis úgy, hogy az aszfaltos országúton az új élet rohog s a vonatfütyögésben benne van a mozgás és haladás nagy lendülete. S ha — a találkozón és szemlélődésen túl — kivetítés is születik majd, néhány sor csak valamelyik irodalmi műfajban, néhány hang a szív húrjain, vagy halk elmélkedés egy országúti találkozás felett, már az is eredmény. A percet kell lefogni és lebeklyózní — sokszor és mindig — ahhoz, hogy a hangulatban, a találkozás hangulatában az életre is rátapintsunk. (Majtényi Mihály. Dolgozók, 1961. szeptember 15.)

1962

ÍRÓK A TABORBAN

Sorok a kanizsai emlékkönyvből — Egy találkozó elsikkadt jubileuma

A vidékre kiránduló, izes falatú lakomat izzó eszmecesterével párosító ógörög írók egyike, netán a pestis elől falusi nyugalomba menekülő Boccaccio, talán a végvárokon vitézkedő Balassi Bálint, a híres katona-poéta vagy valaki más adott példát az írói táborozásra.

Bárkiről ragadt rájuk ez a szokás, tartományunk írói már évek óta híven követik a szókratészi utasítást: „Ha azt akarod, hogy agyad feltöltődjön, gyakran változtass környezetet.”

Szóval akár a levegőváltás, akár a megkezdett hagyomány folytatása, akár a kötetlen eszmecsere, akár a fennálló ellentétek elmélyítése (ahogy egy epés humorista megjegyezte), akár az idősebb hölgyek nyarában pompázó Tisza-part volt az ürügy — összejötték pár napra a betűvetés honi mesterei, ezúttal is Kanizsán, méghozzá tizedszer.

Jubileuminak nevezhetjük hát az idei táborozást, mely azonban megközelítőleg sem kapott olyan publicitást, mint mondjuk a festőtelepi mozgalom. Talán azért sem, mert az íróknak egyelőre nincs házigazdájuk, s az önellátás jegyében adnak egymásnak találkát immár tizedik esztendeje. Erről egyébként LATAK ISTVÁN ezt jegyezte be a képzeletbeli kanizsai emlékkönyvbe:

„Négyen indultunk el tíz év előtt mint az írói táborozás előőrsei: Majtényi Mihály, Sulhóf József, Fehér Ferenc és én. Utánunk többen is jöttek. Csantavéren indult a táborozás és Kanizsán folytatódott, a gyönyörű Tisza-parti Népparkban. Most különösebb ünnepieskedés nélkül, tréfás hangulatban, mégiscsak a tizedik évfordulót ünnepeljük a pár napos kanizsai összejövetelen. Es egy kicsit arra szervezkedünk, hogy a szokott írói vesézések ellenére is ragaszkodjunk a találkozó folytatásához a következő esztendőben is.”

Ezúttal az idős és a félidős nemzedék tagjai gyűltek össze ábécé sorrendben így: ACS Károly, BOGDÁNFI Sándor, CSEPE Imre, FEHÉR Ferenc, GAL László, LATAK István, MAJOR Nándor, MAJTÉNYI Mihály, SAFFER Pál, SULHÓF József, URBÁN János.

Rossznyelvek szerint a fiatalok azért nem jelentek meg, mert nem akarnak a rossz provinciális utakon csatangolni. Az idősebbek közül meg többen azért nem utaztak Kanizsára, mert, először is: kevésnek tartják a három napot, másodszer meg úgy vélekednek, hogy mindez talán meddő időöltés, hisz a mindent kiterelő viták elmaradhatatlan kelléke az ördög biblijája is, meg a flaskó is. Ezzel szemben tény, ez a rövid kiruccanás is valóságos derűfürdő, felhangolja a kedélyt, mit legjobban MAJTÉNYI MIHÁLY keresetlen sorai reprezentálnak:

„Kíváncsi voltam, hogy íróársaim közül ki kapja a 13-as szobaszámot a szállodában. Hát egyikük sem. Gondoltam, nincs is tizenhárom szoba, ezért. Tévedtem. Előítéletmentességéért a babona elleni harcban külön dicséret illeti a kanizsai fürdőhotelt. Egyedül egy fekete macska futott előttem keresztre az egyik sétányon. Oldalba rúgtam. (A fekete macskát.)

Egyébként csak három napig maradok itt, mert meghalt Jean Jacques Rousseau. Meghalt, de előbb megszületett és annak most van kétszázötven éve. S én cikket ígértem róla a rádió Panorámájának. »Vissza a természethez«, ez volt a jelszava — ám engem éppen a természetből űzött vissza az íróasztalom mellé tiszteletre méltó sokirányú tevékenységének emléke.”

Persze, persze, nemcsak a kedély nyoma maradt meg az emlékkönyv lapjain, elvégre az írók nemcsak azért találkoztak, hogy humorban túllicitalják egymást. Mődjával, már amint illik, helyet kapott a nosztalgia is. Ezen nem is kell csodálkozni, hisz a szóban forgó esemény jegyében egy évtized illant el, közben új tollforgató nemzedék is felcseperedett, sőt egy-két olvasóval is gyarapodott a betűfalás híveinek tábora. Szóval múltak az évek, amiről SULHÓF JÓZSEF alábbi sorai is tanúskodnak:

„Mégint elmúlt tíz év — sóhajtottam fel az évfordulón, a tizedik táborozás gyülekezéjén. Elillantak az évek, alig-ahig maradt nyomuk, csak hát vénebb lett a park, bár fiatal párok ma is úgy suhannak esténként a holdfényben, árnyékban, még öregebb lett a gyönyörű és sokat megénekelte nagy fa, de még ma sem tudjuk, milyen fa, kisebb lett a Tisza, vagy mi nőttünk fel azóta, ami mindegy, mert vizét ugyan egyikünk sem issza, mégis vágyik a szívünk ide vissza, és talán még én is idősebb lettem egy-két esztendővel. Az őszelő azért most is olyan napsütötte és szép, mint tíz év előtt volt, és ez a kedves város, ez a Kanizsa nemhogy nem vénült, hanem még fiatalabb és fiatalosabb lett. A táborozás pedig, a maga váltokozó hangulatával, jó kedvével, vita- és humorbőségével megmaradt annak, aminek indult: mértéknek, amelyhez a mértéklet, a mérhetetlen és a mértéktelen egyaránt hiteles eszköz.”

Akadtak ezúttal is olyan elszánt táborozók, akik a végtelenbe nyúló szócstaták, a lórum- és sakkpartik csapdáit elkerülve megpróbálták megidézni műzsájukat is. A műzsa azonban nem hiába hölgy; igen csalfa személy, és gyakran késik a randevúról, ha mégis megjelenik, nem ihlet és lelkesít, hanem ellenkezőleg felbosszantja az embert. De hát, mint az emlékkönyv is tanúsítja, egyesek mégis megkísérelték, hogy átadják magukat az alkotás révületének. Hogy milyen sikerrel, hadd példázza ezt KOPECZKY LASZLÓ:

„Az éjszaka verset akartam írni. Két nagy tarka pille fejét az ablaküvegbe verdesve, menekülni próbált ki a szabadba. Persze a versből semmi sem lett, de énekeltem álmodomban. Reggelre a pillék megdőglöttek.”

Mit tagadni, a verőfényes nap, az ősszel még pompásan dacoló zöldruhás fák és tarka virágok, a megroggyant testét lomhán vonszoló, de mégis andalító Tisza és egyéb hangulatkeltő természeti kellekek ellenére is felparázslott a vita, persze kedélyesen egy-egy élccel indulva, hogy aztán az apró tűszúrásat néha a darázs fullánkja váltsa fel. Az „úgy szép az élet, ha zajlik” jegyében tehát megymás terítékre került, ami magától értetődő, hisz a betűvetés írói fokon sok gonddal-bajjal jár. De ne szaporítsuk a szót, inkább idézzük BOGDANFI SANDORT, aki a maga görbe tükrös módján ezt jegyezte fel:

„Itt, Kanizsán kiderült, hogy minden vajdasági írónak egy-egy folyóirat kellene, de ezenkívül szükséges volna egy jó folyóirat is. Kiderült továbbá, hogy az írók szeretnék békében élni egymással, de még jobban szeretnek veszekedni. Kopeczky László, az *Izzadjunk együtt* kabarémsor szerzője, itt, az írótáborban szerzett tapasztalatai alapján elhatározta, hogy újabb kabarémsort ír *Káromkodjunk együtt* címmel. A tizedik írótábor sokkal humorosabb, izesebb volt az eddigiéknél, s ezzel rácafolt arra a kifogásra, hogy irodalmunkban alig bukkannak rá egy-egy szellemes mondatra. Az írók táborozását továbbra is fenn kell tartani, már csak azért is, mert itt tanúsítják írónk, hogy igen jól tudnak beszélni. Innen már csak egy lépés az írásig.”

A tréfát mellőzve megmarad azonban az a tény, hogy a majdnem mindig „magánkezdeményezésre” összehozott tábor még ilyen, nem állandósított, nem körvonalazott formájában is, afféle ösztöke, kisebb mementó, hogy ilyen irányban komolyabb lépést is lehet tenni, amit URBAN JÁNOS megfontolt sorai is tanúsítanak:

„Eddig még mindegyik könyvemben megjelent olyan írás, amit Kanizsán írtam.

Nem is olyan régen nem gondoltam arra, hogy a történeti munkám 1890 körüli eseményeiből néhány részletet az írói táborban írok meg.

Múlnak az órák, a napok. Sokszor darabos a vita önmagaddal, mással. Néha úgy érzem, kevesen vagyunk, noha volt olyan nap, hogy tizenketten is összejöttünk.

Irodalmi életünk történései ma már nagyobb horderejűek, mintsem hogy meghítt kanizsai cseveggel beérhetnének...

Vitatkozunk. Elsősorban is többen arra a megállapításra jutunk, hogy *ilyennek* képzeljük el továbbra is az írói táborozást. Minden nagyobb előkészület felesleges. Az írók, akiknek kedvük van, jöjjenek el Kanizsára.

Téma adódik. Például a teraszon arról beszélgetünk, hogy az írásmű és a szerző arculata közötti ellentét lehetséges-e. Vagy egy másik esetben, séta közben a Tiszáig és vissza, a külföldön látottak megvitatása után »napirendre kerül« a kulturális színvonal, a környezet hatása, az ábrázolás kérdése...

Meghívtak bennünket a könyvtárba. Napirend nélkül, közvetlen beszélgetés, és mégis mennyi olyan kérdés, amely az író, a pedagógust, az olvasót egyaránt érdekli.

A napok nemcsak vitából, látogatásból állnak, hanem kinek-kinek kedve szerint szórakozásból, néha élcelődésből tevődnek össze.

Nézem a jegyzetfüzetem. Négy-öt olyan vázlat, amiből írás lesz. Érdeemes volt eljönni.”

A kanizsai emlékkönyvet átlapozta és a fenti sorokat lejegyezte: VUKOVICS Géza. (Magyar Szó. 1962. szeptember 16.)

Írók Kanizsán

FEHÉR FERENC:
Lírai karavánban voltam
én tevékeny. Ez a jövő stí-
lusa: a púp-árt!

MAJOR NÁNDOR:
Sajnos, az én hivatalomra
ez van kírva:
**NÁNDOR, AKI ITT BE-
LEPSZ, HAGYJ FEL
MINDEN IRODALOMMAL!**

Kocz István

GAL LÁSZLÓ

BURÁNY NÁNDOR:
Igen bajuszt növesztettem.
Aki a kultúrával foglalko-
zik, bajszatlan nem marad-
hat.

Ács Károly

Bocsánat,

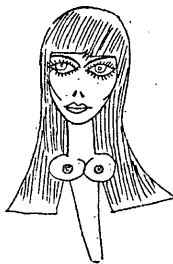

MAJTÉNYI MIHÁLY:
... Vigan voltam... Hí-
ba, egyszer húszéves — a
tábor.

Exkluzív nyilatkozatok*

* Annyira exkluzív, hogy
készítésekor a riportala-
nyokat is kizártuk.
Készítette: **SZELES-
KOPÉ**

hol az író tábor?

LADIK KATALIN

BOGDÁNFÍ SÁNDOR:
Pezegettünk, pezegettünk, s
mindenki másról hitte azt,
hogy buborék (lásd még:
hólyag).

Írók a karikatúristák szemével

TIZENEGY ÍRÓ HAROM KÉRDÉS TÜKRÉBEN

1. Milyen témák foglalkoztatják az utóbbi időben és ezekkel milyen műfajban és mikor találkozhat a közönség?

2. Véleménye szerint melyik a legjobb vajdasági regény?

3. Mit gyűlöl (vet el) és mit szeret a vajdasági irodalomban?

Tízéves irodalmunk élőlő bokra a kanizsai írótábor. Betoppantunk. Tizenegy író a parki vigadóban. Ezen az évfordulón az itt talált írókat három kérdés feleleteinek tükrében idézzük olvasóink elé.

Ács Károly:

1. Regénytéma versben és színdarabtéma esszében... Ki ne kísérelné meg — legalább egy nyilatkozat erejéig — a lehetetlent?

2. Ha a legjobb annyit jelent, hogy a jók között az első, akkor a legjobb vajdasági regényt még nem írták meg.

3. Gyűlölet? Szeretet? Rossz szavak. Van-e köztünk olyan őszinte, vagy olyan cinikus, aki meg merné vallani, hogy gyűlöli magát, vagy hogy nem szeretné, ha szeretnék?

Bogdánfi Sándor:

1. Szatírárt írok egy futóbolondról, akit az egész falu bölcsként tisztel, közben kiderül, hogy csakugyan bölcs, de vezetésre alkalmatlan, mert futóbolond. Ezzel a műfajjal gyakran találkozik a közönség akár az irodalomban, akár az életben.

3. Semmi esetre sem Kopeczky és Sáfrány közös művei. Mert nem szeretem, ha ketten egyedül írnak.

3. Gyűlölöm a beképzelt gyűlölködőket, szeretem a szenvedélyes vitatkozókat, legjobban szeretem Tolnai Ottót.

Csépe Imre:

1. Regényben még akkor is, ha a múlt fölforgatása egyeseknek nem tetszik. Ivo Andrić is száz éveket ment vissza a múltba, melyből témát merített és Nobel-díjat kapott. Akinek múltja van és gazdag, az írjon róla. Hogy mikor? Azt nem tudom.

2. Nincs okunk panaszra: ami van, az a miénk.

3. Gyűlölöm benne a gyűlöletet. Szeretem benne a szeretetet.

Fehér Ferenc:

1. Több téma is foglalkoztat, de egyelőre szerződéses kötelezettségemnek kell eleget tennem: a noviszádi Forum kiadónak még az idén át szeretném nyújtani a most készülő ifjúsági regényemet (*Az andromédák utasait*), száz szonettet tartalmazó verskötetemet (*Akác és márvány*), továbbá egy kötetre való válogatást műfordításaimból. A többit nem is sorolom föl, jó lesz, ha ezzel is elkészülök.

2. Inkább arra válaszolnék, melyiket szeretem legjobban: a *Bige Jóska házasságát*...

3. Hibáival együtt szeretem!

Gál László:

1. Tekintettel a szomorú tényre, hogy rövidesen hatvanéves leszek, a Forum díszkiadásban adja ki válogatott verseimet. Most egy regényen dolgozom. Témáját a tengerészek életéből merítettem, de ez nem is lényeges, hiszen ez esetben is nem a mit, hanem a hogyan a fontos.

2. Legjobbnak a Herceg, Majtényi és a Kopeczky—Sáfrány regényeket tartom.

3. Nem vetek el semmit. Szeretem azt, hogy kezdtünk valamit: kezdeni mindig szép, mert az fiatalság.

Kopeczky László:

1. Színpadi témák foglalkoztatnak, reménytelenül. Tehát a találkozás a közönséggel valószínű elmarad.

2. *Eg és föld.*
3. A gyűlöletet gyűlölöm.

Laták István:

1. Egész munkásságom átértékelését végzem, s ezért többféle műfajjal is foglalkozom. Vers, prózaköltemény, hosszabb prózai munkák egyaránt foglalkoztatnak. Most egyelőre egy novellás kötettel jövök őszre a közönség elé. Címe: *Kavargó sorsok*.

2. Van egynéhány jó regénye a vajdasági irodalomnak, de véleményem szerint a legjobb regény készülöben van csak, s Vajdaság életében nyúl bele minden eddiginél mélyebben.

3. Elvetnék minden merevséget, és egy néhány ki nem értékelt, előítéleten alapuló irodalmi véleményt. S azt szeretem legjobban a vajdasági irodalomban, hogy ennek a megvalósítását várhatom tőle.

Major Nándor:

1. Témáimról nem szeretek beszélni vagy nyilatkozni — írni szoktam rólok. Egy hónapon belül befejezek egy hangjátékot, a címe valószínűleg *A kötél* lesz. Regényemet is még ebben az évben befejezem, úgyhogy jövőre talán már nem én, hanem az olvasó fog nyilatkozni róla.

2. Nem vajdasági regény, hanem pusztán regény: Sinkó Ervin *Optimistákát* kedvelem legjobban. Hogy miért? Szűkös helyen nem sorolhatom fel túlságosan is sok okomat.

3. Semmit sem vetek el, noha nem egy műnek igen sok felróni valóm van. Arról azonban inkább tanulmányban szólok majd. Mit szeretek legjobban? Ujabbban a racionális dolgok foglalkoztatnak — azt kutatom a művekben is.

Majtényi Mihály:

1. Témák? A megfogalmazás így idegen nekem. A műfaj maga hozza — nálam legalábbis — az úgynevezett témát, illetve a meditáció formáját, főfokát; a cselekmény maga így kel ki és fejlődik. A kérdés második részére a válaszom: folytatom írói visszaemlékezéseimet; regényt írok és rádiódramát.

2. Sohasem gondoltam arra, hogy rangsort állítsak annak a néhány kedves olvasmánynak, amelyeket „vajdasági regény” néven illet a kérdező.

3. Sokkal közelebb állok hozzá — évtizedek óta sokkal jobban összeforrtam vele —, semhogy objektív lehetnék a vajdasági irodalom iránt.

Sulhóf József:

1. Két új hangjátékomat hamarosan sugározzák, most egyelőre ezeken a kissé hullámos babérokon pihenek, de írom közben a régen beígért *Őszi kőd hull a tájra* című szabadkai tárgyú festő-regényt, és egy másik regény anyagát gyűjtöm. Ez az utóbbi foglalkoztat leginkább, témája pszichoanalitikai fejtegetés, egy asszony fekszik az orvosi rendelőben és beszél. Elmond mindent, ami eszébe jut, de az élete állandóan ellentmondásokba keveri. Különben mint mindig, időhiányban szenvedek, sok a témám, talán a mondanivalóm is. Két színdarabigérettel vagyok adós és még azt a kötetet is szeretném összeállítani, amelybe a nekem kedves kis írásaimat gyűjtöm. De az idő fut, a napi kötelességek sokasodnak és nem tudom, mikor kerül új könyvem az olvasó kezébe.

2. Azt is mondhatnám, hogy még nem írtam meg, de nem jó, ha az ember önmagával csúfolódik. Úgy érzem, a kérdésben benne rejlik az, amit a rosszhiszeműség és nagyképűség már egyszer mellüknek szegezett: Miért nincs regény Vajdaságban? Azt hiszem, erre már így is feleltem. Tehát nem beszélék külön a regényről. Sőt nem beszélék külön vajdasági irodalomról sem. Szeretem az irodalmat. Miért? Talán mert még azt is elviseli, ami az ilyen körkérdések mögött rejlik.

3. Gyűlölöm: a közönyt, a fennhéjázást, a nagyképűséget és egy kicsit azt is, hogy szocialista fejlődésünkben a legnagyobb bűn a tömegeknek írni. Szeretem: hogy a kavargások, kicsinyeskedések, nehézségek elle-

nére annyira életképes és fejlődést ígérő a vajdasági irodalom, hogy már nincs szüksége barátságtalanul baráti vállveregetésre. Szeretem, hogy vagyunk, és talán még jobban szeretem azokat, akik lesznek.

Urbán János:

1. A nyáron adtam át a Forumnak a *Menekülő hősök* című novellás kötetemet. Remélem, a jövő év elején megjelenik. Kiadásra várnak gyermekverseim. *Mifelénk* címmel összegyűjtöttem rövidebb írásaimat, karcolataimat. Kiadót keresek, talán a Minerva néhány év után ismét kiad egy könyvemet. Szeretettel, türelemmel és elmélyüléssel dolgozom az adai munkásmozgalom történetén. Úgy érzem, jövő évben könyv lehet belőle.

2. Talán regény is lesz egyszer. Ami van, jó, de nem elég arra, hogy nagytitok nélkül, néhány perc alatt sorrendet és indoklást adjak.

3. Kifogások minden felületes munkát. A felelőtlenül összeállított antológiát. Nem szeretem az elsiertett írások könyvbegyűjtését és megjelenítését, a pillanatnyi hangulat és kordivát alapján írt könyvértékeléseket, bírálatokat és esszéket. Szeretem azokat az írásokat és könyveket, melyekben a munkásember élete, problémája, öröme és akaraterije kerül megörökítésre. Ez egy életcél is nálam. Kár, hogy kevés ilyen könyvünk van.

A találka véget ért. Három kérdésünkre a jubiláló kanizsai író-táborban lelt tizenegy ember tizenegyféleképpen választot. Mennyire külön világ mindegyikük! Sokszíni véleménycsokrot kaptunk. Annyira sokszínűt, hogy feltételezhetjük: a vélemények ilyen méretű különbözősége megvan a vajdasági irodalom azon művesei között is, akikkel ez alkalommal nem találkoztunk. Hiszünk, hogy éppen az álláspontok, a nézetek, a módszerek és a célkitűzések sokfélesége képezi azt a légkört, melyben irodalmunk fejlődhet. Ezért üdvözlünk minden olyan vitát, mely szóban vagy írásban a vélemények vetélkedésének eszközeivel gazdagítja a vajdasági irodalom televényét, melytől az igények sokféleségének ellenére is, nemcsak az írók várnak egyre újabb és egyre jobb termést, de az olvasók is. (Sáfrány Imre. 7 Nap, 1962. szeptember 21.)

1963

ÍRÓK TABOROZASA

Szombat este: irodalmi est — Más köztársaságból is érkeztek vendégek Kanizsára

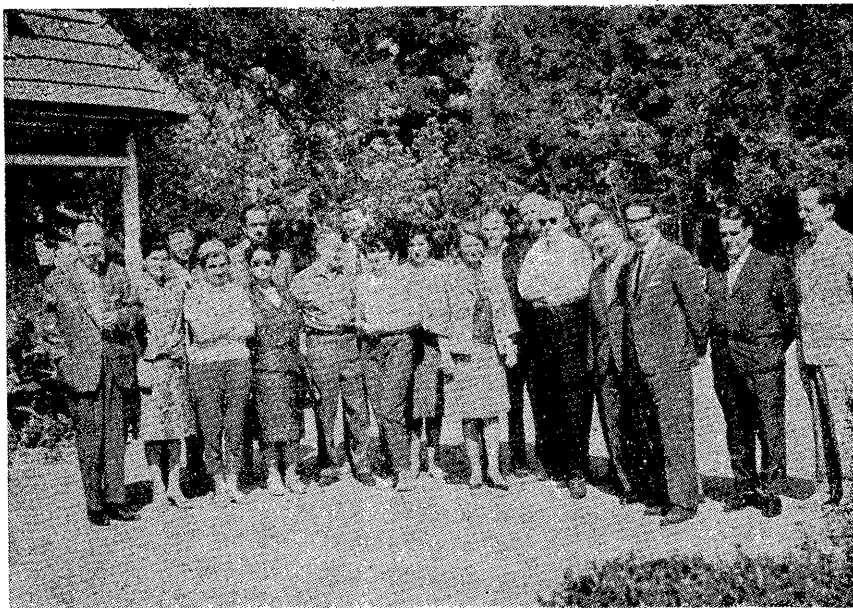
Az idei kanizsai író-táborozás más köztársaságokból is hozott író-vendégeket — ezzel kezdhethetnénk talán rövid kanizsai beszámolóinkat. Vasárnap délelőtt már sokan érkeztek, meghívtak és vendégek; délután a kanizsai könyvtárban találkozó volt, amelyen megállapították a táborozás megközelítő programját. Ugyanakkor a kanizsai vendéglátók üdvözölték a megjelent írókat.

Az író-táborozás talán legkedvesebb mozzanata a kanizsai Zmaj iskolában tett látogatás volt. Az iskolanövendékek önképzőkörük keretében — az Ady Endre iskola tanulóival együtt — köszöntötték a vendégeket. Kedves és meghitt beszélgetés volt ez, a szerb tagozatok növendékei a magyar írókat is éppen olyan figyelemmel hallgatták meg, mint ahogy a szerb, horvát és szlovén írókat meghallgatták és megtapsolták. Délután az iskola nagytermében a magyar gyermekekkel volt hasonló találkozás; a gyerekek itt is hasonló érdeklődést tanúsítottak az irodalom iránt. Erdéklődésük a szerb, horvát és szlovén írókra is — hasonló intenzitással — kiterjedt.

Ha nincsenek is referátumok és nincs meghatározott vitaanyag a táborozáson, élénk viták mégis folynak. Elénkséget és érdekességet hozott az idei táborozáson a kiszélesített keret. France Filipič szlovén író az ottani helyzetről beszélt. Nedeljko Fabrio viszont a rijekai és spliti sajtóviszonyokról szólt, a jugoszláv—olasz irodalmi viszony alakulásáról stb. Az irodalmi fordítások ügye különben is állandó vitaanyag: sok szó esett a

színházakról, rádióról, televízióról, nemkülönb a könyvkiadásról. A tábor lakói eddig ezek voltak: Florika Stefan, Jasna Melvinger, France Filipič, Nedeljko Fabrio, Miroslav Antić, Saffer Pál, Fehér Ferenc, Majtényi Mihály, Laták István, Sulhóf József, Kopeczky László, Urbán János, Zákány Antal, Lazar Merković, Gulyás József, Koncz István, Janko Kmely, Kolozsi Tibor, Petkovics Kálmán, Sáfrány Imre.

A megnyitó értekezleten részt vett többek között Németh P. István, a Forum Könyvkiadó Vállalat főszerkesztője, Varga László, az Ifjúság főszerkesztője, Tomán László, a Forum szépirodalmi főszerkesztője, Juhász Géza műbíráló ... (Magyar Szó, 1963. szeptember 19.)

Közös felvétel 1963-ból

AZ ÍRÓTÁBOR IRODALMI ESTJE

Könyvajándék a kanizsai könyvtárnak

(...) A kanizsai írótáborozás befejezésével rendezett irodalmi esten a közönség is több érdeklődéssel, talán meghatottaabban és elmélyültebben figyelte az író—olvasó közeledésének mozzanatait. A vidéki kereteket túlnőtte, hogy a műsor kétnyelvű, sőt többnyelvű volt, mégsem látszott akadálynak, zavarónak az a körülmény, hogy a fellépő írók magyarul, szerbhorvátul és szlovénul szóltak.

Draško Redžep, a vajdasági írószekció titkára érdekesen és fordulatosan tárta fel ennek az évtizedes akciónak, az írók táborozásának célját és szerepét. Az írótábor látogatóinak böröndjében — mondotta többek között — kétségek és vívódások éppen úgy vannak, mint megvalósulások. Az, hogy címünk a táborozás napjaiban közös és együttes, hogy ez a cím éppen Kanizsa, dicséretére válik ennek a kis városnak: vonzerő lett, pihe-nést, kikapcsolódást, munkaprogramot, találkozást teremtett, sőt megteremtette újabb találkozásaink reményét.

A műsoron aztán — sorrendben — Laták István, France Filipič, Majtényi Mihály, Jasna Melvinger, Sulhóf József, Lazar Merković, Pap József,

Nedeljko Fabricio, Fehér Ferenc, Saffer Pál, Florika Štefan és Draško Redžep szerepeltek. (...)

Ugyancsak az est keretében adta át Tomán László, a Forum szépirodalmi szerkesztője, a Forum jelentős könyvajándékát a szépen fejlődő kanizsai könyvtárnak, többek között Ivo Andrić összes műveinek új díszkiadását. (Magyar Szó, 1963. szeptember 24.)

1964

SZEPTEMBER 1-TŐL 6-IG TART AZ ÍRÓTÁBOR

Külföldi vendégekre is számítanak

Kanizsán már hagyományossá vált az írótábor. A vajdasági írók Kanizsára látogatnak minden évben néhány napra, hogy irodalmi estet tartsanak, közelebb kerüljenek az olvasókhoz.

Az idén ez az írótábor nemcsak vajdasági jellegű lesz, máshonnan is érkeznek írók.

Elsajén a községi könyvtárban délután hat órakor ünnepélyesen fogadják a vendégeket. Másodikán délelőtt 9 órakor a Tartományi Írószövetség plénumát tartják meg a kultúr munkások klubjában. Harmadikára délelőtt üzemlátogatást irányozott elő a szervező bizottság, majd délután az írók találkozhatnak Kanizsa diákjaival az Ady Endre iskolában.

Szeptember 4-én kirándulnak Horgosra.

5-én, az utolsó nap délelőttjén a kanizsai strandra látogatnak, majd este fél nyolckor irodalmi estet rendeznek a színház termében. Az irodalmi est két részből áll, előbb írók lépnek fel, majd a horgosi Gyöngyösbokréta népi táncgyűttes szórakoztatja a közönséget.

A szervezők három külföldi írót is várnak a kanizsai írótáborba, éspedig egy olaszt, egy magyart és egy csehszlovákot.

Eddig a következők jelentették be részvételüket: Majtényi Mihály, Major Nándor, Acs Károly, Fehér Ferenc, Deák Ferenc, Bányai János, Dušan Belče, Florika Štefan, Duško Redžep, Sulhóf József, Saffer Pál, Németh P. István, Németh K. István, Živan Milisavac. (Magyar Szó, 1964. augusztus 27.)

KANIZSAI KÉPESLAP

A Tisza menti aszfaltút — így nevezhetjük a Becsén, Zentán és Kanizsán átvezető modern új közlekedési vonalat — befejezése felé közeledik. Ebben a pillanatban ugyan még sóhajtozva és fohászkodva szállnak le az út menti, nyári útra a gépkocsivezetők a Kanizsa és Horgos közötti szakaszon, vagy kapaszkodnak káromkodva felfelé az útra... de hát ez az útszakasz már jórészt kész. Hátramarad a munka még Adorján és Kanizsa között is bekötni az útszalagot; pár hónap és Horgosnál a tiszai út befut a nemzetközi útbá.

Kanizsán most mindenki ezt emlegeti; dátumok vannak a levegőben az új út ünnepélyes átadásáról. Meg arról, hogy Kanizsa, melyet turisztikai helynek nyilvánítanak, modern új szállodát kap; a négyemeletes épület már tető alatt is van. A dolgok mind összefüggnek: jó aszfaltút, fürdőváros, fejlődő gazdasági élet.

Persze már képes levelezőlap, úgynevezett anzikszkártya is van Kanizsáról, sok szép városfelvétellel, s ha egyáltalán ilyen képeslapra nem is férne rá a mai városkép teljes kísérelő szövege, pár sort fel lehet villantani erről és arról. Az új textilgyárban fiatal, ügyes kezű munkálányok kíváncsi tekintete esik a látogatóra, akit végigvezetnek a szövőszékek között. Ez a város új iparága, a szövőipar, az új gyár háromszázvalahány munkásával jelentős tényező a kanizsai gazdasági életben.

Igen, képeslapokat kellene küldeni szerteszét mindenfelé Kanizsáról, arról a Kanizsáról is, amelyet ismerünk, meg arról, amely új és meg-

újult. A fürdőparkról, amelyet némileg átszabtak s zöldszínű lámpasoraival kicsit a mesék tájaira emlékeztet most. Aztán a kontraszt: a sáros, falusias utcásor végén nyolc-tíz villa: az arányok hivalkodása helyett nagyszerű formák és nagyszerű színek: meghittség.

Ilyen nekilendülés — mondod majd — mindenféle van ebben vagy abban a formában. Persze hogy van, de évekig visszajárva ugyanabba a helységbe — mint a kanizsai írótábor lakói —, több átéltséggel lehetünk nemcsak tanúi, hanem valamiféle hazalátogató, rokonsági fokonszólói is ennek a Kanizsának, a csöndes ütemű, különös városkának, amely azonban parázs is tud lenni szívünkben.

Ezt róttam a kanizsai képeslapra, amelyet itt címeztem a fürdőparkban. Különös dokumentum lett: Huszonnyolc szerb, magyar, szlovén, román író odafirkantott aláírását viseli. Aki tíz évre visszamenőleg gyűjtene ilyen képeslapokat s böngészne az írók aláírását, úgy érezheti, hogy nemcsak Kanizsával találkozott, hanem messze tájak embereivel, irodalmi irányzatokkal, műfajokkal. Ebben a találkozásban Kanizsának csak a véletlen szerepe jutott ugyan, ez a véletlen azonban rejtélyes, szép és megmagyarázhatatlan. (Majtényi Mihály. 7 Nap, 1964. szeptember 11.)

Tolnai ual van
igara
Ker. 1964

1964 sept 4.

1964 szeptember 5-én

Köszönöm Tolnai úrnak!

Tolnai úrnak!

Sáfrány Imre játékos rajza

IRÓ ÉS KÖZÖNSÉG

(...) Az egymás felé való közeledés jegyében alakuló kanizsai írói táborozás irodalmi estje egyébként az újabb szerb líra két fiatal képviselőjének, Jasna Melvingernek és Vera Blagojevićnak legfrissebb verseit hozta: Slavko Jug, Marijan Kramberger és France Forstnerič szlovén költők — a tábor résztvevői — verseit a közönség Fehér Ferenc átültetésében magyarul is meghallgathatta; Saffer Pál, Majtényi Mihály, Sulhóf József és Bogdánfi Sándor elbeszéléssel szerepeltek, ezenkívül Fehér Ferenc versei tették teljessé az irodalmi műsort. Draško Redžep és Majtényi Mihály a közönség és az írók találkozásának jelentőségéről beszélt. — Az irodalmi műsor után a horgosi Gyöngyösbokréta a folklórszámait mutatta be.” (-X. Magyar Szó, 1964. szeptember 11.)

1965

MEGNYILT A KANIZSAI ÍRÓTÁBOR

(...) Csütörtökön délután a kanizsai könyvtár helyiségében volt a tábornegyitó ünnepség. Ismertették a programot, amely szerint: csütörtökön az írószekció közgyűlése, pénteken és szombaton mindenki kedve szerint részt vehet üzemlátogatáson, iskolalátogatáson; tiszai kirándulást is terveztek. Vasárnap lesz a tábor irodalmi estje.

Belgrádból Miladen Oljača, a szerbiai íróegyesület titkára volt a tábor vendége. Szlovéniából France Filipič és Branko Rudolf jöttek el. A tábor természetesen az írószekció közgyűlése idején volt a legnépesebb. Péntekig a tábor névsora: Florika Stefan, Jasna Melvinger, Bogdánfi Sándor, Németh P. István, Saffer Pál, Draško Redžep, Majtényi Mihály, Major Nándor, Sulhóf József, Fehér Ferenc, Acs Károly, Miroslav Antić, Végel László, Deák Ferenc, Živojin Boškov, Žika Milisavac, Boško Petrović, Jan Kmeč, Aleksandar Tišma, Radovan Ždrale, Koncz István. — Fejős István a Szocialista Szövetség tartományi vezetősége nevében a szekció közgyűlésén üdvözölte az írókat, Juraj Spevak, Sava Jozić és többen mások vettek részt az írói megbeszéléseken, tanácskozásokon. [(m). Magyar Szó, 1965. szeptember 4.)]

SZEPTEMBER A TISZÁN

(...) A folyón túl, Novi Kneževacon, nézd csak, ott az a homlokzat, amelyet olyan gondosan szemlélgetett Boško Petrović, s ott lenn, a lábnak alatt hömpölygő folyó zöld fényében, a fűzések között, Sinkó tanúságtételének szükségéről, Dragan Jeremić drámájáról, Gradnik szonettjeiről beszélgettünk, amelyeket nem is olyan régen Dubravko Ivancan lefordított. A Tisza zöld fényében, amely megnyugtat és feledésre készítet. Lassan folyik a folyó, lassú minden léptünk a folyó menti töltésen. Novi Kneževac teraszán pedig a homályról és a dilúviumról, a következetesen krležai terminusokról esik szó. Egy női hang önmagának mondja: „C' est la vie”. Ezüst csillag a nagy kneževaci parkban, s már fennhangon hangzanak Raičković strófái.

A Tiszán, ezeken a végtelen partokon, a folyóhoz hú töltésen nem Breton mondására gondolok. Távolság van tőlünk, távol van a fénytől, amely nem alszik ki, a víz felé, a mozdulatlan felé fordult teraszokon. Kneževac utcáin, mint Kanizsán sem, nem jár senki. A földszintes házfalak nyugszanak, befelé fordulnak, a végtelen udvarok, az elmaradhatatlan kertek felé. Könyvek nélkül, jegyzetfüzet nélkül indultunk el a folyó mentén. Most mégis mindannyiukat a közelünkben érezzük: a költőket és utazókat, az érkezőket és regényírókat. Ezt a zöldellő tájat verssorok és madarak népesítik be szüntelenül. A kanizsai park platanja Manojlović verséből való. Az óriási vörös kannák Filipič strófáiban is megjelölhetők. Ez a mozdulatlan komp egyenesen Ciplić verséből került ide. Ez a Tisza *A gyermekkor Tiszája* pedig Raičković könyvéből, s megállt Zentánál. Verssorokkal nemesített táj... (Draško Redžep. Magyar Szó, 1965. szeptember 5.)

MILYEN LESZ AZ ÚJ ÍRÓSZÖVETSÉG?

Milyen lesz az új írószövetség: mi lesz a szervezeti formája a köztársasági íróegyesületnek; milyen hatásköre lehet majd a vajdasági írószekciónak? — ezekről a problémákról beszélt Mladen Oljača, a szerbiai íróegyesület titkára a vajdasági írószekció Kanizsán rendezett — s az írótáborozás programjába iktatott — közgyűlésen. Érdekes volt ez a gyűlés azért is, mert sok hozzászólás jellemezte: problémák vetődtek fel, amelyek megoldása kemény feladatok elé állítja a szekció vezetőségét. Tisztújítás egyébként nem volt, mert a vezetőség mandátuma két évre szól, csak a lemondott Gojko Janjušević vezetőségi tag helyére Jasna Melvingert választották.

Az egyes problémák köré csoportosítva a szekció munkáját, a beszámolóból és az elhangzott vitából a következő képet kapjuk:

A vajdasági írószekciónak ez idő szerint 47 tagja van. Ez a szám persze még mindig nem kielégítő, hiszen többen foglalkoznak írással, irodalommal olyanok, akik megérdemelnék az íróegyesületi tagságot. A vajdasági írók véleménye szerint magának a szekciónak nagyobb jogot kellene biztosítani a tagfelvételt illetően: nemcsak ajánlást, hanem tényleges felvételt az íróegyesületbe.

Folyik az akció, hogy maga az írószekció segítse az itteni írókat az úgynevezett „kézirat-elhelyezésben”. Gyakorlatilag — bár ez a jelen pillanatban nem tisztázódott és nem is könnyű kérdés — a szekció és a könyvkiadó vállalatok bizonyos együttműködéséről lehetne szó. Létezett már egy terv bizonyos kiadványok megjelentetésére, ez azonban nem volt megvalósítható. Az írók mindenesetre azon vannak, hogy perspektivikusan a szekció továbbra is szorgalmazza ezt az elgondolást.

Sok szó esett a Vajdaságban élő íróknak bizonyos fokú együttműködéséről más tájak íróival (ez az úgynevezett köztársaságok közötti együttműködés általános programjába vág). Az elmúlt években Szlovéniával és Bosznia-Hercegovinával voltak ilyen kölcsönös írói látogatásaink — sajnos anyagiak miatt, ez a program az elmúlt évben megtorpant. A folyóiratok bizonyos együttműködése is szóba került az ilyen programakciók végrehajtásában.

Az úgynevezett irodalmi, írói táborozásokat a tagság véleménye szerint kiszélesített formában továbbra is támogatni kell. A táborozás maga azonban nem alkalmas a szekció közgyűlésének megtartására, viszont jól bevált — a vezetőségnek erre kell majd törekednie — az ilyen táborozások keretében plénumokat rendezni aktuális irodalmi kérdésekről. A szekció közgyűléseit rendszeresen Novi Sadon kell megtartani — hangzott el egy javaslat... (Majtényi Mihály. Magyar Szó, 1965. szeptember 5.)

1966

ÍRÓK KANIZSÁN

Az írók hagyományos kanizsai táborozása, bár még a hét végéig tart, máris mozgalmasabbnak és tartalmasabbnak ígérkezik, mint az elmúlt években. (...)

A műfordítás elméleti és gyakorlati problémáiról Aleksandar Tišma, a kétnyelvű kiadványokról Miroslav Antić, a Fordítók Nemzetközi Kongresszusának munkájáról Bogdánfi Sándor számol be az írók találkozásán. Külön jelentőséget ad az ülésnek, hogy Csuka Zoltán, a neves budapesti író és műfordító is részt vesz a vitában.

A fordítás immár két évtizede egyik legfontosabb problémája a vajdasági íróknak, de ez ideig inkább csak egyéni panaszok és sérelmek formájában került napirendre. Remélhető, hogy most már gyakorlati megoldások is születnek. Szinte érthetetlen, mennyire mellőzték eddig a fiatal fordítókkal való foglalkozást, az ösztöndíjas külföldi utazásokat nyelvtanulás céljából, a fordítások kritikai felmérését és még sok egyebet, ami előmozdíthatná a fordítás ügyét ezen a tájon... (B. Dolgozók, 1966. szeptember 9.)

IRÓTÁBOR ÚJ TARTALOMMAL

Ez évben valóban tartalmasabb és mozgalmasabb volt a kanizsai írótábor, mint bármikor. Hat nap alatt öt irodalmi est (Horgoson, Zentán, Ormon, Trešnjevacaon és Kanizsán) és iskolalátogatás, két megbeszélés a községi szkupstinában, összejövétel a kulturmunkásokkal, írógyesületi gyűlés és megannyi közvetlen érintkezés és tárgyalás budapesti, maribori, belgrádi, szegedi, kecskeméti és újvidéki írók között. A terjedelmes program még a kanizsaiak kitüntető vendéglátásával párosult, s így az írók a jól végzett munka tudatával, egyszersmind holtfáradtan érkeztek haza. Ezúttal alig maradt idő pihenésre a kanizsai park virágos sétányain, de a végső konklúzió mégis az, hogy az eredmény megérte a fáradságot.

A legfőbb eredmény: a kanizsai írótábor megformálása és intézményesítése új programmal, megfelelő szabályzattal és vezetőséggel. A vezetőségben a kanizsai kulturmunkások és vajdasági írók mellett helyet kaptak a műfordítók, valamint egy szlovén és egy siptár író. A terv az, hogy az írók állandó otthont létesítsenek Kanizsán, ahova nemcsak évente egyszer járnának táborozásra, hanem bármikor visszavonulhatnak dolgozni is hosszabb időre. Az írótábor új jelszava: Kanizsa befogad írókat egész Jugoszlávia területéről, de az egész világból is.

Meg kell említenünk, hogy az új vezetőség dísztagjává avatta Majtényi Mihályt, az írótábor kezdeményezőjét, aki tizenhárom évvel ezelőtt néhány íróársával együtt megvetette e jelentős intézmény alapjait... (Bogdánfi Sándor. Dolgozók, 1966. szeptember 16.)

A KANIZSAI IRÓTÁBOR ZENTAI VENDÉGSZEREPLESE

Irodalmi est

Književno veče

1966 szeptember 9-én 19.30-kor
a Művelődési Ház nagyteremében

9. septembra 1966. god. u 19.30. č.
u Domu kulture

A belépődíj 1,00 U dinár.
Jegyelővétel a kiállítás teremben

Ulaznica 1,00 N. dinara
Preprodaja karata
u izložbenoj sali

Az előadás szünetében
könyvsorsjáték

U odmoru
knjižna lutrija

SENTA

Akik részt vettek a zentai irodalmi esten

MA ÉR VEGET A KANIZSAI IRÓTÁBOR

(...) A hétfő esti fogadás után kedden egész napos Tisza-parti pihenőn vettek részt. Szerdán délelőtt Bata András, a kanizsai községi szkupstina elnöke fogadta őket. Délután a horgosi Igló hűtőházba látogattak, majd este a horgosi közönséggel találkoztak. Mocsár Gábor magyaror-

szági író *Pávaton* című szatirikus regényéből olvasott föl. France Filipič szlovén költő két versét, Fehér Ferenc néhány versét, Major Nándor legújabb kötetének egy részletét, Bogdánfi Sándor vidám írását, Miroslav Antić pedig két versét olvasta fel.

Csütörtökön délelőtt a trešnjevaci Arany János Általános Iskola tanulói virágcsokorral fogadták az írókat. Verseiket, írásaikat olvasták fel, majd válaszoltak a gyerekek kérdéseire. Délután Ormon hasonló fogadtatásban részesültek az ottani iskolában.

Pénteken délelőtt a kanizsai községi szkupstinában a vajdasági író-szekció plenáris ülést tartott, amelyen az írótábor vajdasági képviselőin kívül vendégként részt vettek Miladin Gvozdenov, a Tartományi Szkupstina közoktatásügyi tanácsának elnöke, Enver Djerqeku, a kosmeti írók képviselője, Magyarországról pedig Csuka Zoltán. A plénumon az irodalmi művek fordításáról és a fordítók időszzerű problémáiról tárgyaltak. (M. F. Magyar Szó, 1966. szeptember 10.)

KANIZSA XIII.

(...) Igaz, hogy Kanizsa is művészek vendéglátója, de itt szeptember elején az írók és fordítók jöttek össze tizenharmadszor, hogy néhány szép szeptemberi napot töltsenek a csendes kis Tisza-parti városban.

A buzgóbbak félrevonultak, és már az első nap papírra vetették a megszépült parkkal, a Tisza-parttal stb. való találkozásuk meghitt élményeit. Mások nagyvárosi könnyedséggel, utánozhatatlan rutinnal verték fel a szendergő utcák csendjét...

Szóval: Kanizsa akarva, nem akarva meggyőződött arról, hogy zugai-ban megjelentek a múzsás és múzsátlan, a Pegazusos és gyalogszerrel közlekedő írók.

Tréfa ide, tréfa oda, az idei, s a babonások számára ördögös XIII. írótábor a legjobb szervezéssel dicsekedhet, s ezt főleg azoknak az íróknak kell elhinni, akik tizenhárom évvel ezelőtt is itt jártak, akik akkor is írók voltak, és akik akkor is szerették a barackpálinkát, disznótorost meg a jó homoki borokat. (...)

Az írók az idén is összejárták Kanizsa környékét. Horgoson, Trešnjevacom, Ormon és Zentán adtak írói esteket. Mindenhol tárt karokkal várták őket, és mindenhol nagyon igyekeztek honorálni az alkotók fáradozását: roskadásig teli asztalok várták őket mindenütt. Hal- és csirke-paprikás, disznótoros vacsora stb. Draško Ređep, aki ismerten jó étvágyú ember, csillogó szemmel gondol vissza ezekre a napokra.

Trešnjevacra és Oromra az írók nagy részét a rendőrség kocsiján vitték ki, s amikor megérkeztek, a közelben ácsorgó bácsikák egyike, nem tudván tulajdonképpen, miről is van szó, bajusza alatt odaszólt társainak:

— Na, jöttek a belügyesek. De megszapordtak!

Igy lett aztán szemükben Fehér Ferenc „szigorú nyomozó”, vagy a temperamentumos Miroslav Antićból „komor felügyelő”.

Antić a zentai fellépése alatt nyíltszíni tapsot, méghozzá vastapsot kapott a *Szőke hajtincs* című könyvéből előadott verseiért. Amikor aztán végre szóhoz jutott volna a következő író, áramszünet gátolta meg abban, hogy kifejezésre jusson. Hogy a sötétséget valahogy átvészeljük (fülsiketítő láрма), Antićot tuszokoltuk vissza az emelvényre. Hisz csak ő tudta verseit könyv nélkül. Ezt újból vastaps és világosság követte. Bogdánfi csüggedten ült székén, és fáradtan mondogatta:

— Hát én egy ilyen színésszel vetélkedjek?

Igy ért véget a Kanizsa XIII. A múlt évben motorcsónak-kiránduláson is voltak az írók, az idén, talán a tizenháromas szám miatt, vagy a tragikus ohridi események miatt ez elmaradt. De nem hiányzott... (Deák Ferenc. Képes Ifjúság, 1966. szeptember 24.)

MA NYILIK AZ ÍROTÁBOR

Külföldi írókat is meghívtak Kanizsára

Kanizsán ma tizenötödször gyülekeznek az írók táborozásra. Az író-táborba a vajdasági írókon kívül más köztársaságokból és külföldről is meghívtak néhány jeles alkotót. Ez évben tehát nemzetközi jelleget ölt a kanizsai író-tábor, és ezt a jelleget a jövőben még tovább fejlesztik.

Külföldről Mihai Beniuc neves román költő és műfordító, Mocsár Gábor magyarországi író és Ian Staho szlovák író érkezését várják Kanizsára. Meghívást kaptak továbbá Giacomo Scotti rijekai olasz író, Enver Djerqeku priština-i albán költő, France Filipič szlovén író és mások.

Az író-tábor vezetősége a vajdasági íróegyesülettel karöltve gazdag programot irányzott elő az író-tábor résztvevői számára. Ma délután a Kanizsai Amatőrszínház klubjában a Kanizsai Kultúrközösség fogadást rendez az írók tiszteletére. Kedden vitát rendeznek az írók *Mit jelent ma irni* címmel, Bányai János, dr. Draško Ređep, Tomislav Ketig és Fehér Kálmán vitaindító előadásával. Szerdán a kanizsai Metal vállalatba látogatnak az írók, beszélgetnek a dolgozókkal és felolvassnak műveikből. Csütörtökön kirándulnak Kispiacra és a helyi iskolában bemutatkoznak a diákoknak, majd irodalmi esten lépnek fel. Pénteken a kanizsai közéleti és kulturmunkások részvételével tanácskozást tartanak az írók *Kanizsa egykor és most* címmel, néhányan pedig Szabadkán lépnek fel az Életjel irodalmi estjén. Szombaton irodalmi est Kanizsán, vasárnap pedig pihenő-nap és búcsú... (Bogdánfi Sándor. Magyar Szó, 1967. szeptember 4.)

*Majtényi Mihály,
Major Nándor és
Fehér Ferenc*

PALYAZAT VAJDASÁGI MAGYAR REGÉNYRE

Ma: Irodalmi est Szabadkán — Tegnap Kispiacson jártak az írók

Kispiacson még sohasem jártak írók, de tegnap alkalmuk volt a kispiaciaknak szemtől szembe látni egy egész sereget az ország különböző vidékeiről, külföldről is. A falu fennállása óta ez volt az első irodalmi rendezvény. A kanizsai írótábor résztvevői közül Majtényi Mihály, Enver Džerđeku, Fehér Ferenc, Giacomo Scotti, Mocsár Gábor, France Filipič, Slavko Almajan, Acs Károly és Bogdánfi Sándor mutatkoztak be a kispiaci iskolában, majd irodalmi estet rendeztek. Az irodalmi rendezvény után az írók beszélgetést folytattak a helyi tanügyi és közéleti munkásokkal. (...)

Ma este a szabadkai Népkörben az Életjel rendezésében lép fel a kanizsai írótábor néhány résztvevője, köztük Majtényi Mihály, Fehér Ferenc, France Filipič, Acs Károly, Giacomo Scotti, Draško Redep és Bogdánfi Sándor.

Az írótáborban egyébként nagy érdeklődést keltett a Forum kiadóvállalat kezdeményezése egy nagy regénypályázat kiírására. A regénypályázat részleteiről Farkas Nándor vezérigazgató, dr. Juhász Géza főszerkesztő, Tomán László és Utasi Csaba irodalmi szerkesztők tájékoztatták az írókat. Magvas vita után a Forum kiadóvállalat megszerezte tervéhez az írók teljes támogatását. Ennek alapján várható, hogy a pályázatot legkésőbb október végéig hivatalosan is meghirdetjük... (B. S. Magyar Szó, 1967. szeptember 8.)

FRANCE FILIPIČ

OKTALAN FA

*Tél derekán miért
borultál virágba, fa?
Fagy madarai tépdesik majd
szét az ékszered.
Tél derekán miért
öltöztél menyegzői
köntösödbe, fa?
A tavaszt miért ne
vártad volna meg?
Sajnálom zsenge,
lenge szép virágaid,
melyek fagyos homályba
szóródnak majd hasztalan.
Tél derekán miért
borultál virágba,
oktalan fa?
Hét dühöd vihar
közelít.
Tél derekán virágzó
fa kívántam lenni.*

Magyar Szó, 1967. szeptember 24.

FEHÉR Ferenc fordítása

France Filipič szlovén költő a kanizsai írótábor vendégeként e versét Szabadkán, az Életjel irodalmi estjén is felolvasta.

A TISZA MEDREBEN

Az aszály utolsó napjaiban, amikor már hosszú hetek óta egy csöpp eső sem esett, lesétáltam a Tisza medrébe. A parti rezgőnyárfák óriási, bütykös-göcsörtös gyökerei a hajdani vízáramlás ráragadott hordalékával jelezték a valószerűtlen s most kissé megborzonegató tudatot, hogy már a vízben járok, a vízi világ birodalmát taposom, s mindaz, amit bejárom, talán évtizedek óta a suhogó halált jelentette... A parti lejtő dantei gyűrűi, a moszat- és hordalék-sávok, az ellenállhatatlan titokzat vonzásával csaltak egyre lejjebb — kagylók és csigák fénylő, villogó temetője fogadott: törött korsó, rozsdás kés csonkja — a földi hiábavalóság víz-mélybe süllyedt csendélete állított meg, hogy aztán tovább haladjak a messzire benyúló homokzátonyokon, melyekről aléltan húzódott le a víz a rémület hánytorgó halaival... A távoli, magas vízpartok már-már elérhetetlenül néztek le rám, a csend susstorogni kezdett, s összelapítani készült — oktalan bemerészkedőt. Akkor egy pettyes piros labda táncolt oda lábamhoz. „Kérem szépen, hozza ki, bácsi!” Szőke kis gazdája a part napsugárkoszorújában állt. Mintha a víz alá kiáltott volna le valaki kóbor szellemnek... Egy tapodtat sem mert tenni onnan a partról. Úgy vettem föl s vittem felé a pettyes piros labdát, mintha mentőövbe kapaszkodnék... Megmentettek aznap délután. (Fehér Ferenc. Magyar Szó. 1967. szeptember 12.)

*Eszmecsere
a Vigadó
teraszán*

KANIZSAN AZ ÍRÓK

Regény pályázat a magyar írók részére

Az idén, szeptember 4-én, tizenötödször fogadta Kanizsa az írókat a szíves, őszinte vendéglátók módjára.

— Ha minél előbb akar velük találkozni, akkor a Fürdőben éri még őket, de bejárnak a könyvtárba, oda is befordulhat, tíz óraker pedig konferenciájuk lesz a színházban — szusszantja el egy lélegzetre a fiatal ember, akitől az utcán érdeklődtünk s aki íme valóban részletesen lehet tájékozódva az írók holtétéről, programjáról. Lám, kifüggesztett programtervezetet sem kell keresnünk. Alighanem eredménytelenül is kutatnánk valamilyen plakát, műsorterv után. Viszont kétségtelenül még jelenvalóbbá kiáltaná ki a szívesen látott vendégek ittlétét. (...)

... Az író tábor idei részvevőinek kanizsai (...) fellépésein kívül mindenképpen figyelmet érdemel a részvevő jugoszláviai magyar írók és a Forum

Kiadó, illetve a Tartományi Könyvkiadást Fejlesztő Alap pályázati bizottságának megbeszélése, megegyezése egy regénypályázat meghirdetéséről. A kezdeményezők előadták, hogy megfelelő összeg áll rendelkezésre e rendkívül ígéretes irodalmi megmozdulás, akció megvalósítására. A vajdasági magyar irodalmi regénypályázat meghívásos lesz, s a résztvevők jegyzékét titokban tartják a szervezők. Ha számba vesszük, hogy nem kevesebb, mint húsz részvételi jegyet fognak megküldeni, szinte azt mondhatjuk, minden írónk aláírhatja a szerződést, akitől regényt várhatunk. A pályázat igen kedvező. A szerző, aki kötelezi magát a regénykézirat leadására a megszabott időn belül, 300 000 dináros előleget, jobban mondvajutalmat kap, amelyet csak abban az esetben kell visszafizetnie, ha nem írja meg a regényt. Azonkívül a beérkezett pályaműveket díjazák. Első (1 500 000 régi dináros), második (1 000 000 régi dináros) és két harmadik (750 000 régi dináros) díjjal jutalmazták a négy legjobb regényt. A Forum Könyvkiadó vállalja, hogy a díjazott művekért a legmagasabb szerzői tiszteletdíjat fizeti, a szerzők csak a Forum kiadásában jelentethetik meg regényeiket. A pályázatra jelentkező írókkal legkésőbb 1967. október elsejéig kötik meg a szerződést, a kéziratok leadásának határideje pedig 1968. augusztus 31.

Nem is szeretnénk arra gondolni, hogy a már-már kísérteties, erőszakos hangzású „vajdasági regényt” akarják mindenáron kipréselni irodalmunkból a kezdeményezők. Az irodalomápolás egy hatásos és reméljük gyümölcsöző módjáról, természetes folyamatáról van szó, amit nálunk, a Forum háza táján is érdemes meghonosítani, ha megérték rá a feltételek. Mi tagadás, kissé kockázatos, de merész és hiszünk, termést hozó kezdeményezés, amely bizonyára megmozgatja irodalmunkat. Egész biztosan a legjelentősebb esemény az idei Kanizsán... (Vlaovics József. 1967. szeptember 8. 9.)

1968

IRÓK CSENDES, SZOLIDARIS TABOROZASA

A jugoszláviai írók múlt héten lezajlott hagyományos kanizsai táborozásán különös hangsúlyt kapott a testvériség, a nemzetek és nemzetiségek közötti barátság, egyetértés, a szolidaritás eszméje.

A soknemzetiségű írótalálkozó nem „gyorsforralón készített” alkalmi rendezvény, a kanizsai írótábor tizenhat éve az, ami születésének esztendejében volt: jugoszláv írók baráti találkozója, a szellemi élet egyik vízyűjtője, ahol népeink irodalma egymásra lel, kiegészíti egymást. (...)

Pályázat a drámaírás serkentésére

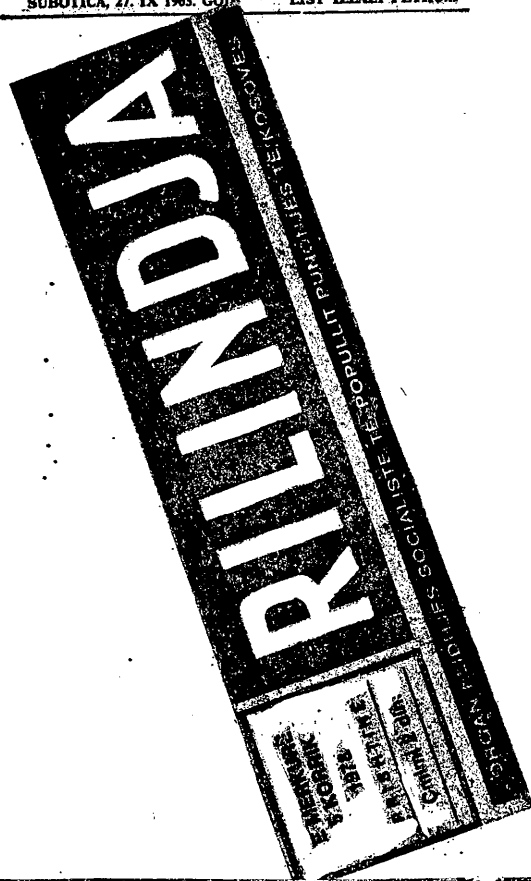
Másnapra a Forum Könyvkiadó vezetői beszéltek meg találkozót az írótábor magyar résztvevőivel. A megbeszélés tárgya irodalmi életünk elevenjébe vágó témakör, kölcsönös feladatvállalás: továbbra is pályázattal kell serkenteni a jugoszláviai magyar irodalmat. Ha az elmúlt esztendőben a regényírásban mutatkozott helyben topogás, amelyből az év végére hirdett regénypályázattal akarunk kilendülni, akkor még inkább halaszthatatlan feladat a színműírás ösztönzése. Mint ismeretes, vajdasági magyar drámairodalom szinte nincs is, ha nem számítjuk azt a néhány színdarabot, amelynek nem volt közönségsikere. A színműirodalom nehéz és „kényes” terület, s könyv formájában sem kelendő produkció. Figyelemre méltó volt azonban Tolnai Ottó érvelése a drámaírás mellett. Arra a tényre mutatott rá, hogy a könyvdráma a nyugati irodalomban nagyon is népszerű műfaj. Bogdánfi Sándor szerint — gyakorlati szóhasználatlaltal — színdarabot kell elsősorban írunk, mert enélkül a vajdasági színjátszás fellendülését sem várhatjuk. Bogdánfi nyilván nem véletlenül hangsúlyozta a dráma színpadi voltát, rendeltetését, hiszen ha nem felel meg a színpadi előadás követelményeinek, nem mást, mint a színházkedvelő vajdasági közönséget csapjuk be. Más szóval, nem is annyira a műfaj nevében, hanem az olvasó és színházlátogató közönség nevében kell serkenteni egy-egy műfaj felvirágzását... — (Vlaovics József. Dolgozók, 1968. szeptember 27.)

subotičke novine

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA SUBOTIČKOG SREZA

GODINA XVII, BROJ 48. SUBOTICA, 27. IX 1963. GOD. LIST IZLAZI PETKOM

"Els" tuda je orgán Socijalističké
"Noviny" v Subotici v
Slovensku. Prvá číslo vyšla 18. okt.
1944 v Bábškom Petrovci. Od roku
1967 vychádza v Novom Sade.
ROČNÍK XXVII, ČÍSLO 42. (2409)
NOVÝ SAD, 16. OKTÓBRA 1971
CENÁ 1. DIN.

ELIAS L'UDD

Ezek a lapok is beszámoltak az író tábor munkájáról

A VILAGHELYZETTŐL A KÖNYVKIADASIG

Az idén immár tizenhatodszor gyűltek össze soknemzetiségű hazánk írói egyhetes táborozásra Kanizsán, ebben a kedves kis Tisza-parti városban.

Szlovén, albán, román, olasz, horvát, magyar és szerb írók vettek részt a nem pusztán irodalmi jellegű vitákban, látogattak el a környező helységekre, hogy találkozzanak a szép szót, nemes gondolatot szerető emberekkel, az olvasóikkal.

Az írók éppen az aznapi irodalmi estek programját állították össze, amikor ott jártam. Miután elkészültek a munkával, megkértem közülük Bogdánfi Sándort, ismertesse lapunk olvasóival az idei író tábor jellegzetességeit, a viták központi kérdéseit.

— Az idén a szokottnál több kérdés foglalkoztatta az egybegyűlt írókat. Ezeket a kérdéseket három fő csoportra osztanám. Az első a világhelyzet, amely a művészetekre is kihatással von...

— A másik sokat vitatott kérdés ezen a találkozón a központ és a vidék egymáshoz való viszonya volt. Tény ugyanis, hogy a vidék sok esetben többet nyújt az íróknak, mint az írószövetség bármely rendezvénye. Ezt Kanizsa példája ékesen bizonyítja, mert itt évről évre megnyilatkozik egy soknyelvű, soknemzetiségű irodalom egybeforrottsága, hiszen más-más nemzetiségű és nézetű írók közös nevezőre jutnak, és együtt közelítik meg az olvasót, így szereve érvényt a leghumánusabb, leghaladóbb eszméknek.

— A harmadik kérdéscsoport gyakorlati jellegű.

— A tanácskozások egyikén napirendre került a kiadás kérdése — írói szemszögből.

— Ez a kérdés részben még mindig rendezetlen, hiszen az alkotó bizonyos tekintetben nem öngazgató, tehát nem hathat közvetlenül a tiszteletdíj, a példányszám, a külalak és az eladási ár meghatározására, pedig ezektől a tényezőktől függ kapcsolata az olvasóval.

— Az említett kérdések új megvilágításba kerültek Kanizsán, és a jelek szerint megértésre találtak.

— A magyar írók megvitatták az 1969. évi irodalmi pályázat ügyét is. A regénypályázat után jövőre drámával, mesével és ifjúsági regénnyel pályázhatnak az alkotók. A kiadásra kerülő műveket négytagú bizottság bírálja el. A pályázat feltételeit egy későbbi, újvidéki tanácskozáson határozzák meg.

— A megbeszélések mellett ez az év sokkal több író-olvasó találkozót eredményezett Kanizsán, Horgoson, Ormon, Trešnjevacaon és Kispiacon. Az előző évihez viszonyítva az irodalmi estek száma — öt nap alatt — csúcseredményt jelent.

— Amint a fentiekből látható, a kanizsai író tábor munkája az idén új elemekkel gazdagodott. Egyetlen árnyoldala, hogy Kopeczky László kivételével más szabadkai író nem volt jelen sem itt, sem az irodalmi esteken.

Hadd jegyezzük meg, hogy ennek bizonyára nemcsak a szabadkai írók az okai, ugyanis tudomásunk szerint semmiféle értesítést sem kaptak, hogy mikor is lesz az irodalmi táborozás. (Gönci Sára. 7 Nap, 1968. szeptember 27.)

KOPECZKY LÁSZLÓ

IRÓTÁBOR

Aki azt hiszi, hogy alkotni fog,
Midőn a Magány s az éj ráborult,
Az egy háborult.

Az irányok még el sem kezdnek
Egymásra hatni,
Visznek már üzemlátogatni.

Bár vénád bővérűnek mondják,
(Lehet, hogy sötétben festem!)
Elvérzel egy irodalmi esten.

Csak beszélsz és tanácskozol, —
Bár ihleted fordul-ierül —
Az irodalom helyzetéerül.

Meg egy kis . . . nektár,
Mert ugye te sem vagy fából,
Hiába no,
Ez egy dekoncentrációs tábor.

(Magyar Szó, 1968. szeptember 25.)

legeldugottabb falvakba, településekre is elment, ha olvasói — főképp kisdíákok — hívták találkozóra, s „irodalmi lámpásával” a kanizsai táborozások Tisza menti, baráti ösvényeit is megannyiszor bevilágította a fiatalok előtt... Reméljük, hogy az ismét napsugarasra változott októberi napokban az idei kanizsai írótáborozásokra is el tud jönni.

Mit jelentett számára az íróknak ez az évenkénti kanizsai összejövetele? — kérdeztük meg tőle, a „legősibb” táborlakótól.

— Hogy mit jelentett nekem eddig a kanizsai írótábor? Hát talán lendületet, akarást, célkitűzést... mindenesetre aktivitást. Mindig úgy éreztem, hogy tenniünk valamit önmagunkért, irodalmi életünkért, az egymás felé közeledésért. Ez volt kétségtelenül az író-olvasó találkozások vonalán legállandóbb formája a közönséggel való személyes kapcsolatnak is. Mit jelentett még? Hát vidékjárás is volt, iskolák látogatása, baráti kapcsolatok teremtése és nem utolsósorban — akármilyen ellentmondóan hangzik is — pihenés is volt, kikapcsolódás. Az írótábornak sohasem volt kifejezesezett, kialakult programja, de annyiszor kerestük a programját, hogy ez a meditáció már maga is javunkra vált. Fontos volt aztán a különböző nyelven alkotók egymáshoz való közeledése, sőt újabban valami nemzetközi jelleget is kapott a találkozó — úgy értem, a határon túli kisu-gárgzásában... Ki akarja, ugye, ezeket az eredményeket tagadni? A nemzedékcserét is kísérhettük két évtized óta, sőt voltak pillanatok, amikor az írói nemzedékeknek ez volt az egyetlen „randevűhelye”; itt tudták csak, vagy itt akarták csak a közös esztétikai platformot megközelíteni... Ez volt nekem, igen, ez volt számomra eddig a kanizsai írótábor. S szeretném, ha meg is maradna, abban a reményben, hogy talán az új nemzedék még többet és még maradandóbbat tud az emberekből kiváltani. Nekem, aki kezdettől fogva és minden évben ott voltam Kanizsán (illetve Csantavéren, az első táborhelyünkön), sajnos el kell végezmem azt az enumerációt, azt a seregszémét is, amelyen a szólítottak között nem lesz ott Laták István és Sulhóf József, s nem lesz ott Todor Manojlović sem... (Fehér Ferenc. Magyar Szó, 1970. október 10.)

Véleménycsere a könyvillusztrációról

KANIZSA VARJA AZ ÍROKAT

Gál László: „Mindent megteszek, hogy magam is ott legyek...”

Október ez évben nem a Tisza-parti fák őszi nyugalmával és írói meditálásokra készítő derűjével szólítja Kanizsára a hagyományos írói táborozások résztvevőit. Íróink úgy határoztak, hogy ottlétiük napjaiban — október 14—18-a között — bejárják az árvíz sújtotta Tiszamellék településeit, személyes találkozások, beszélgetések nyomán hírt és képet adnak az egyéni, családi és közösségi háttájukat ért csapásról, s mozgósítási próbájkák a szunnyadó társadalmi lelkiismeretet a fokozottabb segítségnyújtásra.

Az ideai találkozó küszöbén Gál Lászlót kértük meg elsőnek, nyilatkozzék ennek az írói összefogásnak az értelméről...

— Kanizsát nagy lelkesedéssel, sőt hálás lelkesedéssel szerettük mindig, s az a meleg vendéglátás és az a gyönyörű park nyilván inspirált is bennünket munkára, okos beszélgetésre. Sajnos én az utóbbi időben — egészségi állapotom miatt — csak percekre látogattam el Kanizsára. S mert az ideai összefövetelnek más célja van, mint az összes többinek, mindent megteszek, hogy magam is ott legyek.

Szándékunk, és annak értelme? Nagyon szép, méltó vállalkozás Vajdaság íróihoz, persze tudatában kell lennünk annak, hogy nem segíthetünk eléggé. Egyéni áldozatokkal ezeket a borzalmas károkat helyrehozni nem lehet. Nagy kár, hogy annyi közömbösséggel, annyi nemtörődőséggel kezelik ezt a szomorú, szerencsétlen ügyet azok, akik nyilván többet tudnának tenni, mint amit mi tehetünk. S ha egyáltalán lesz célja és értelme ennek a mi hozzáállásunknak, az talán épp az lesz, hogy fölébresztünk némely lelkiismeretet — hogy úgy mondjam, megkongatjuk a lelkiismeret harangját. (Fehér Ferenc. Magyar Szó, 1970. október 9.)

VISZONTLATASRA 1971-BEN

Befejeződött a kanizsai író-tábor

Szombaton este zenés irodalmi műsorral búcsúztak a kanizsai író-tábor résztvevői a polgároktól. Fehér Ferenc, Majtényi Mihály, Pap József, Ács Károly, Urbán János, Viera Benková Popitová, Vítazoslav Hronec és Ali Podrinja írók és költők bemutatták legsikerültebb műveiket. Fel lépett Polákné Kovács Vera és Farkas Sándor, az Újvidéki Rádió művészei. Zongorán kísért Toplák Imre, az Újvidéki Opera karmestere.

Szombaton délelőtt 11 órakor a szakszervezeti otthonban munkajellegű megbeszélést tartottak az írótábor résztvevői. Méltatták a találkozó jelentőségét és beszámoltak az elvégzett munkáról. Megállapodtak, hogy a XIX. írótalálkozó megszervezését, munkaprogramját még az idén meg kell hozni. A munkatervben meg kell határozni a feldolgozásra váró témákat, hogy az írók és a költők felkészüljenek a találkozóra. Javasolták, hogy jövőre szeptember 15-e és 18-a között ismét Kanizsán találkozzanak az írótábor résztvevői. Egyelőre meghatározott munkaprogram szerint dolgoznak majd, amelyek témakörök szerint felölelik a feldolgozásra váró anyagot. Így a találkozó résztvevői idejében fel tudnak készülni, forrásanyagot gyűjteni.

Az idén megrendezett írótábor résztvevői az árvízkárosultak javára lemondtak a kanizsai kommunában készült írások tiszteletdíjáról. A vajdasági magyar költők és írók mellett Viera Benková Popitová és Vítaszlav Hronec szlovák írók, Ali Podrinje albán nemzetiségű költő, Giacomo Scotti rijekai olasz író is lemondott tiszteletdíjáról, Ács Károly és Pap József felajánlotta, hogy a Híd decemberi számában megjelentetik az írótábor idején készült írásokat. (K. M. Magyar Szó — Tiszavidék, 1970. október 23.)

1971

Október 6-ától 9-éig

A XIX. ÍRÓTÁBOR KANIZSAN

A XIX. Kanizsai Írótábor október 6-án, szerdán este kezdődik. A községi szakszervezeti tanács tennében lesz az ünnepélyes megnyitó. Az írótábor vendégeit Dobó Illés, a községi művelődési közösség elnöke üdvözlö, azután megnyitják a könyvtárt.

Csütörtök délelőtt 10 órakor a munkásegyletem klubjában ismert műfordítók részvételével az írók tanácskozást tartanak az irodalmi alkotások műfordításairól

Majtényi Mihály, a jugoszláviai magyar irodalom legismertebb elbeszélője az idén ünnepelte 70. születésnapját. Ez alkalomból megnyitják a *Majtényi Mihály hetvenéves* című dokumentumkiállítást, majd este fél nyolckor az Újvidéki Rádiószínpad művészei bemutatják Majtényi Mihály díjnyertes drámáját, az *Száműzöttet*, az amatőrszínház nagytermében.

Október 8-án, pénteken 10 órakor a munkásegyletem klubjában az írótábor résztvevői és kanizsai szervezői vitát rendeznek.

Este fél 8-kor a fennállásának 5. évfordulóját ünneplő kanizsai Kodály Zoltán Zeneegylet Kanizsa felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából hangversenyt ad az amatőrszínházban.

Végül a XIX. Kanizsai Írótábor képviselői a tábortól irodalmi esttel búcsúznak az Október 10. Általános Iskolában. Az esten fellépnek a Kodály Zoltán Zeneegylet és az amatőrszínház tagjai is.

Mint minden évben, az idén is az ex librist és a borítót Andruskó Károly zentai grafikus tervezte. (CZ. Magyar Szó, 1971. szeptember 25.)

A FORDÍTÓI MUNKA SERKENTÉSE

A szervezett akciókat hiányolják az írók

Kaszás Károly, a Kanizsai Művelődési Közösség elnöke nyitotta meg szerdán este a már hagyományos írótábort. A megnyitón jelen voltak jeles íróink és több közéleti munkás is. Ott volt Kopeczky László, Lazar Merkovici, Sava Babić, Németh István, Hornyik György, Jan Markovićan, Sztáncsics András, Fehér Ferenc, Bogdánfi Sándor, Dér Zoltán, Urbán János, Major Nándor, Koncz István, Deák Ferenc, Burány Nándor, valamint a szegedi Mocsár Gábor, a maribori France Filipič, a rijekai Giacomo

Scotti; Saffer Pál író, a Tartományi Művelődési Közösség elnöke, Farkas Nándor, a Forum igazgatója, Rajcsán István, az Újvidéki Rádió igazgatója, a kanizsai társadalmi és kulturális élet vezetői és sokan mások. Mivel Majtényi Mihály, az írotábor lelkes híve az idén nem vehet részt a tábor munkájában, az írók levélben üdvözölték.

Tegnap délelőtt, az előre meghatározott program szerint, a jelenlevők Acs Károlynak, a Vajdasági Íróegyesület elnökének vezetésével eszmecserét folytattak a fordítás és a fordítók problémáiról, különös figyelemmel a nemzetiségi irodalmak fordítására. Erre az alkalomra látogattak az írotáborba: Aleksandar Tišma, Boško Petrović, Kolozsi Tibor, Fehér Kálmán, Gobby Fehér Gyula.

Sava Babić bevezetője után az írók és fordítók igen termékeny vitát folytattak arról, milyen társadalmi összefogásra, tervszerű és állandó gondoskodásra lenne szükség ahhoz, hogy a fordítói munka megkapja azt a helyet és megbecsülést, amely a soknemzetiségű Vajdaság kultúrájában mindenképpen megilletné. (Magyar Szó, 1971. október 8.)

A horgosi Igló Hűtőházban (Nedeljko Fabrio, Miroslav Antić, France Filipič, Jasna Melvinger, Zákány Antal)

VISZONTLÁTASRA A XX. ÍRÓTALALKOZÓN

Kanizsa község lakosai az idén tizenkilencedszer köszöntötték körükben hazánk és a szomszédos országok ismert íróit és költőit. Rövid ideig, mindössze három napig tartózkodtak a Tisza menti városban a vendégek és számos megbeszélést, vitát, tanácskozást szerveztek a kölcsönös megismerés, az alkotni vágyás jegyében (...)

Az írótalálkozó keretében számos tanácskozást, vitát tartottak a feladatokról, szervezési és egyéb kérdésekről. Tartalmas vita folyt az irodalmi alkotások fordításáról és az írótalálkozó jövőjéről. Bogdánfi Sándor, Acs Károly, Kopeczky László, Urbán János, Saffer Pál, Fehér Ferenc és Koncz István írók és költők, valamint Pató Imre, a kanizsai könyvtár igazgatója, Kaszás Károly, a községi művelődési közösség titkára és Dobó Illés községi párttitkár felszólalásukban a táborozás intézményes jellegét támogatták. Kérték, hogy az íróegyesület is határozottan állást foglaljon mellette és támogassa a XX. találkozó megrendezését. Az írótalálkozó részvevői szombaton este búcsúztak Kanizsától. (V. K. M. Magyar Szó — Tiszavidék, 1971. október 15.)

MÉG EGYSZER A KANIZSAI ÍRÓTÁBORRÓL...

Írói körinterjúnk sommázása más nem lehet: a jugoszláviai magyar írók hagyományos őszi találkozójára, a kanizsai írótáborra szükség van, hasznosnak tartják íróink, fokozottabb társadalmi törődést igényelnek, sőt egy otthon vagy alkotóház is ott szerepel jövőre vonatkozó elképzeléseikben.

Hogyha fellapoznánk ezeknek a szeptemberi találkozóknak hiányosan vagy sehogy sem vezetett naplóját, az emlékezést kellene segítségül hívunk, hogy úgy-ahogy összeállítsuk a mindenkori résztvevők névsorát. Egy bizonyos: B. Szabó György, Todor Manojlović, Sulhóf József, Laták István emléke is arra kötelez bennünket, hogy a hagyományt ne szakítsuk meg. S a cservenkai magányából egyszer közénk látogató, kedves Vili bácsi, Vörösvári Vilmos emléke is azt példázza, hogy Kanizsa volt minden időben közös találkozásaink legszebb lehetősége. Egy időben belgrádi (Stevan Raičković, Milovan Danojlić stb.), szlovéniai (France Filipič, Slavko Jug, Drance Forstnerič, Marijan Kramberger, Branko Rudolf) és kosovói (Enver Djerqeku, Azem Shkreli) társaink is jártak itt, de más köztársaságok íróegyesületeinek képviselői s a szomszédos országok írói is vendégeink voltak már Kanizsán; bekapcsolódtak környékjáró utainkba, íróolvasó találkozóinkba, s e találkozások nyomán, azok eredményeképpen került sor a vajdasági írók turnéira más köztársaságainkban. Azt sem feledhetjük, hogy a vajdasági szerb, román, szlovák írótársakkal is nemegyszer beszélgettünk, tanácskoztunk itt közös dolgainkról, még ha nem is kaptak mindig szervezett formát, alaposan előkészített medret ezek a spontán közeledésre alapozott találkozások. Kanizsán üdvözölhettük körünkben Todor Manojlovićot s Mladen Leskovacot, akiknél jobban alig közelíthette meg valaki is közös témáinkat a szerb írók közül. A közülnk egypár éve eltávozott Tošo bácsi talán utolsó képviselője volt egy elmerült szellemiségnek: reneszánsz báj és antik derű sugárzott szavaiból valahány találkozásunkkor; ismert minket magyarokat, s mert ismert — előítéletek nélkül, belülről szólott hozzá irodalmi dolgainkhoz. Ő volt az, aki még irodalmi és szellemi világgépébe mindig és szükségszerűen beleasszociálta az irodalmi és szellemi vonatkozásokat, s ezáltal, közvetve, a mi helyünkéről és feladatainkról is kivételesen izgalmas nézőszögből tudott beszélni... (Fehér Ferenc. Magyar Szó, 1971. szeptember 24.)

A pihenés óráiban (Bogdánfi Sándor, Giacomo Scotti, Girizd László)

AZ ÍRÓK AZ ÖNIGAZGATÓ TARSADALOMBAN

Tanácskoztak és nagy sikerű író-olvasó találkozót tartottak a kanizsai írotábor résztvevői

A Kanizsára meghívott íróknak egy csoportját Tóthfalu fogadta nagy szeretettel e napokban. Tóthfalu eddig sosem szerepelt az író-olvasó találkozók színhelyeinek névsorában. A tiszta, rendezett és kedves falucska annak a műútnak a szomszédságában fekszik, amelyet a kőolaj-kitermelők jóvoltából és a környék lakosságának áldozatkész hozzájárulásából építettek alig egypár évvel ezelőtt. Egy kissé még mindig távol esik a világtól. Az írók készségesen vállalkoztak hát, hogy a kanizsai táborhelyről átrándulnak ide. Virágcsokrokat szorongató, lelkes kisdíjakok és a trešnjevaci Arany János Általános Iskolából tanítók, tanárok fogadták őket, valamint a kíséretükben érkező kanizsai községi vezetőket.

Bogdánfi Sándor humoreszket, Burány Nándor készülő történelmi regényéből részletet, Fehér Ferenc öt új versét, Hornyik György egy novelláját, Németh István gyermekregényének egy részletét, Urbán János pedig vidám karcolatát olvasta fel a hálás közönségnek. A tóthfalusi irodalmi találkozóval egyidőben Kanizsán a helyi ifjúsági szervezet székházában a kanizsai tábor fiatal íróinak népes csoportja és a testvéri köztársaságokból érkezett jeles íróvendégek léptek a fiatalokból álló közönség elé.

Szerdán délelőtt a szakszervezeti otthon termében az igen gazdag anyagú irodalmi és könyvkiállítás szomszédságában tanácskoztak az írók, mégpedig az öniigazgató társadalomban betöltött szerepükről és egzisztenciális kérdéseikről. Bogdánfi Sándor íróegyesületi elnök bevezetőjében kendőzetlenül tárta fel az írók létkérdéseivel kapcsolatos problémákat és hangoztatta, hogy csakis a művelődési és társadalmi fórumokkal együttesen közös erőfeszítéssel valósíthatók meg a régi tervek... (Magyar Szó, 1972. szeptember 21.)

A XX. írotábor emléklaplettje

AZ ÍROTÁBOR MÉRLEGE

Húsz év után nyugodtan állíthatjuk, hogy a vajdasági alkotóművészek — Gál László, Majtényi Mihály, Laták István, Sulhóf József, Fehér Ferenc és mások — előrelátó, úttörő munkát végeztek, amikor megszervezték az írók első táborozását, vagyis megteremtették az írotáborot. Azóta ennek az ötletnek számos követője akadt országszerte, itt, Vajdaságban pedig végképp gyökeret vert.

Az írótábor fogalma olyan sokrétű, hogy nem szorítható semmiféle keretbe. A kanizsai írótábor évről évre változtatta formáját és tartalmát. Kezdetben csak magyar írók gyülekeztek itt, olykor kizárólag csak baráti alapon, program nélkül, később pedig más nemzetiségű írók is szívesen keresték fel az őszi napokban Kanizsát, a csend városát. Todor Manojlović, Mladen Leskovac, Boško Petrović, Aleksandar Tišma, Mihai Avramescu, Boris Mihajlović-Mihiz és sok más jugoszláviai, de magyarországi, csehszlovákiai, romániai író is eljutott ide a fürdőpark ősi fái közé, eldugott falvak, tanyák közönsége előtt olvasott fel műveiből, vitázott a tanácskozásokon, amelyek rendszeressé váltak az utóbbi években.

Ez évben kilenc nemzetiség írói táboroztak Kanizsán. A román, szlovák, horvát, magyar, szlovén, albán, olasz, ruszin és szerb művészek jelenléte mutatja, hogy ez Vajdaságban az egyetlen olyan írói rendezvény, amely felölel minden nemzetiséget. Nemzetközi jellegét őrizni és ápolni kell továbbra is, mert ez a kanizsai írótábor létének egyik legfontosabb előfeltétele. (...)

Ez évben a műfordítók egyenjogúsítása volt az írótábor legjelentősebb eredménye. A Vajdasági Íróegyesület íróvá, művészé avatta a műfordítókat, s ezzel újabb úttörő munkára vállalkozott. Ugyanakkor rávilágított az írók nehéz helyzetére is, ami lényegesen kihat az alkotó munka hanyatlására Vajdaságban. Szó ami szó: az öngazgató társadalomban az írók még mindig keresik a helyüket, és nyilván nem rajtuk múlik, hogy nehezen találják.

Kanizsa nem minden vajdasági író tábora, nem is férne ott el két-száz író, amennyi itt él és dolgozik, hanem csak azoké, akik magukéva teszik célkitűzéseit: az írók együttműködését a közös ügyek intézésében tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzetiségű, milyen csoporthoz tartozó, milyen irodalmi nézeteket valló íróról van szó, hiszen éppen a különbözőségek szintézise tette vonzóvá az írótábort a múltban, s ez teszi vonzóvá a jövőben is. (B. S. Dolgozók, 1972. szeptember 29.)

„A huszadik írótábor alkalmából készült emléklakettet 1972. szeptember 18-án a megnyitó ünnepségen Dobó Illés adta át az alábbi díjazottaknak: Majtényi Mihály, Gál László, Bogdánfi Sándor, Fehér Ferenc, Urbán János, Major Nándor, Németh István, Deák Ferenc, Acs Károly, Saffner Pál, Koncz István (író), Koncz István (rendező), Draško Ređep, France Filipič, Enver Džerđeku, Giacomo Scotti, Andruskó Károly, Dobó Illés, Kaszás Károly, Szöllösy Vágó László, Pató Imre, József Attila Könyvtár, Kanizsa.

Az emléklakettet Koncz István (rendező) tervezte, a szabadkai Auro-metal ékszergyár készítette.”

1973

ÍRÓTÁBOR KANIZSÁN

*Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója jegyében
Szeptember végén tartják*

Az idén szeptember 25-étől 30-áig tartják az írótábort Kanizsán. Az előkészületek már a Vajdasági Íróegyesület vezetőségének legutóbbi ülésén megkezdődtek, az írótábor megszervezése szerepelt napirenden. Ezután következett a Vajdaságban irodalmi folyóiratok szerkesztőinek megbeszélése Szabadkán. Megállapodtak abban, hogy a népi és a nemzetiségi irodalmi folyóiratok együttműködésének lehetőségeit szélesebb körben az alkotókkal az írótáborban is megvitatják.

A szervező bizottság meghatározta a 21. írótábor időpontját, elfogadta az irodalmi folyóiratok szerkesztőinek indítványát és az öt napon át tartandó tanácskozások, rendezvények sorrendjét.

Az írók és az írótábor más vendégei szeptember 25-én, a délelőtti órákban érkeznek Kanizsára. Ezen a napon délután 5 órakor a szakszervezeti otthonban Dobó Illés a szervezők nevében köszönti az írókat és a vendégeket és az írók részéről is üdvözlő beszédek hangzanak el. A szervező bizottság indítványára az idén szeptember 25-én délután 6 órakor a kanizsai könyvtárban leleplezik az elhunyt írók emléktábláját. Az emléktáblára azoknak a neve kerül, akik életükben több esetben is részt vettek az írótábor munkájában.

Az idei írótábort Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója jegyében rendezik meg. A megnyitó és az elhunyt írók emléktáblájának leleplezése után Petőfi műveiből kiállítás nyílik, este 7 órakor pedig előadást tartanak a költő munkásságáról. Este 8 órakor társas esten vesznek részt az írók.

Szerdán, szeptember 26-án az idén is kirándulást szerveznek a Tiszára, és természetjárás lesz.

Csütörtökön, szeptember 27-én délelőtt 10 órakor tartják a vajdasági irodalmi folyóiratok együttműködésével kapcsolatos megbeszélést. Ez alkalommal nyílik meg az a kiállítás, amely bemutatja a Híd, Letopis, Novy život, Polja, Rukovet, Svetlost, Stražilovo, Ulaznica, Új Sympozion, Uzenet című folyóiratokat és azokat a könyveket, amelyeket ezeknek a folyóiratoknak a szerkesztősei adtak ki, ide értve a Szabadkán megjelenő Életjel irodalmi élőújság kiadványait is.

Foglalkoztak a gondolattal, hogy társadalomtudományi és más jellegű folyóiratokat, mint például a Hungarológiai Intézet közlönyét vagy szakfolyóiratokat is be kellene mutatni. Mivel az írótábor kiállításáról van szó, így kialakult az a nézet, hogy a Vajdaságban megjelenő nagyszámú és széles tematikai kört átfogó folyóiratok bemutatása nem lehet csak az írótábor feladata, és ezért úgy döntöttek, hogy az irodalmi folyóiratokat állítják csak ki.

A csütörtöki napon délután író-olvasó találkozót szerveznek valószínűleg az Elita munkaszervezetben, a nem magyar anyanyelvű költők verseit fordításban sokszorosítva juttatják el a megjelenteknek. Szeptember 28-án délelőtt 19 órakor három író a gyermekekről szóló írását olvassa fel a kanizsai óvodásoknak. Délután 5 órakor Kishomok faluban lesz író-olvasó találkozó. Velebit település alapításának 50. évfordulója alkalmából ugyancsak író-olvasó találkozót szerveznek.

Az írótábor idején fejezi be vajdasági körútját Kanizsán a költőkaraván. Megvitatják és elfogadják az írótábor szabályzatát. Andruskó Károly grafikusművész, összhangban a Petőfi-évfordulóval, emléklapokat készít. Koncz István gondozásában megjelenik az írótábor műsorfüzete. A folyóirat-kiállításon külön hangsúlyt kap a Novy život című szlovák folyóirat megjelenésének 25. évfordulója. Ekkorára kerül az olvasó kezébe az Új Sympozion 100. száma, és megbeszélik az írótábor monográfiájának megírását is.

A zárórendezvények szeptember 29-én lesznek, délelőtt írói tanácskozást szerveznek, majd Kanizsa képviselő-testületének elnöke fogadja az írókat, este pedig irodalmi estet tartanak a Kanizsai Amatőrszínházban.

Az írótáborba az idén is az írókon kívül más hazai és külföldi vendégeket is meghívnak. A megnyitó rendezvények vendége lesz a Petőfi-szavalóverseny győztese is. Az írók ez alkalommal a kanizsai könyvtárnak átadják a múlt évi írótábor óta megjelent könyveiket. (Urbán János. Magyar Szó, 1973. július 5.)

Tisza-parti kirándulás

A XXI. KANIZSAI ÍRÓTÁBOR ÉLETÉBŐL

Kiállítás, könyvvásár, látogatás

(...) A vajdasági helységeket sorra látogató, fáradhatatlan költőkaraván tagjai és a Kanizsán hozzájuk csatlakozó költőtársakat Miroslav Nastasijevič mutatta be a közönségnek. A Vigadó teraszán verseikből olvastak fel: Slavko Almajan, Miroslav Antić, Deák Ferenc, Fehér Ferenc, Jung Károly, Mihajlo Kovač, Mirjana Marunović, Miroslav Nastasijevič, Rade Obrenović, Ivan Pančić, Marija Simoković, Đorđe Sudarski-Red és Petar Vukov. (...)

Andruskó Károly zentai grafikusművész *Petőfi-illusztrációk* című kiállítása jól illeszkedett be a programba. A József Attila Könyvtárban emléktáblát lepleztek le a kanizsai író tábor elhunyt tagjainak emlékére. B. Szabó György, Todor Manojlović, Laták István, Sulhóf József, Csépe Imre, Szirmai Károly, Kvizimodo Braun István és Nikola M. Kocsis emlékének egyperces hallgatással adóztak.

Az írók fogadásán megjelent dr. Milenko Nikolić tartományi művelődésügyi titkár, Szabadka Sándor, a VKSZ Tudomány-, Oktatás- és Művelődési Bizottságának elnöke, Bálint Imre, a Szocialista Szövetség tartományi alelnöke, Nikola Kojić városelnök, Sava Babić, a Tartományi Művelődési Közösség képviselője és Farkas Nándor, a Forum vezérigazgatója ... (rc. Magyar Szó, 1973. szeptember 27.)

A XXI. KANIZSAI ÍRÓTÁBOR ÉLETÉBŐL

Tanácskozás a vajdasági folyóiratok együttműködéséről

A Vajdaságban megjelenő irodalmi folyóiratok szerkesztőségeinek képviselői és a kanizsai táborozáson részt vevő írók nagy fontosságú tanácskozást tartottak csütörtökön délelőtt e folyóiratok szorosabb együttműködésének további útjairól.

Bogdánfi Sándor bevezető beszédében hangsúlyozta, hogy ezt a tanácskozást kötetlen beszélgetésnek szánták és eredményeit, sugallatait az íróegyesület fogja továbbelemezni.

Ezután Tomislav Ketig, a kommunista írók alapszervezetének titkára összegezte: milyen elemzések és értékelések előzték meg ezt a folyóiratainkról folytatott tanácskozást...

Urbán János beszámolót olvasott fel és a folyóiratok együttműködését elemezte: az egymás kölcsönös bemutatásába, a fordítói tevékenységbe vigyének több tervszerűséget a jövőben, a Vajdasági Íróegyesület kebelében működő fordítói alosztály készítsen külön munkatervet, és tevékenységük anyagi támogatása érdekében tegyék meg a szükséges lépéseket a községi, valamint a tartományi illetékes fórumoknál. A folyóirat-szerkesztőségek szervezzenek kölcsönös látogatásokat, rendezvényeket és tapasztalatcserét szolgáló megbeszéléseket. (...)

Igen jó elgondolás az is, hogy egész folyóiratszámokat szenteljenek a testvérirodalomnak, mégpedig lehetőleg műfaji vagy pedig tematikai megoszlás szerint. Ezekben a számokban külön figyelmet kellene fordítani a vajdasági népek és nemzetiségek múltjának, a népfelzabardító harcok irodalmi vetületének. (...)

Enver Džerđeku az ide vonatkozó kosovói irodalmi törekvésekről és tervekről számolt be. (...)

Rade Obrenović elmondta, hogy a Stražilovo című folyóirat már két éve intenzív kapcsolatot tart fenn például a kosovói irodalommal. (...)

Petar Vukov bejelentette, hogy a Rukovet is hasonló fordítói akcióba kezdett, és legfontosabb tényként szögezte le, hogy maguk között az írók között semmilyen akadályja sincsen a kölcsönös együttműködésnek. Fordítókat kell nevelni, serkenteni őket, mert egyelőre nem ölelhetik fel az összes nyelvterületet.

Juraj Spevak arra figyelmeztetett, hogy még csak folyóirataink kölcsönös cseréjét sem végezzük rendszeresen. Tehát magunknak kell kezdeményezni ahelyett, hogy külső fórumoktól váránk a kezdeményezést és a támogatást.

Felszólalt még Vujica Rešin Tucić, Petar Milosavljević, Đura Paprhaji, Jovan Dundjin és Acs Károly is. (rc. Magyar Szó, 1973. szeptember 28.)

A József Attila Könyvtár előtt
(Ivan Pančić, Estera Ivković, Urbán János, Juhász Géza, Lazar Merковиć)

KANIZSA KENYERÉN

Jegyzetek a 21. írótaborról

Nem tudom, hogy volt-e olyan év az utóbbi húsz között, amikor tartalmasabb, népesebb, s — hogy egy simára koptatott szót is fölhasználhassak — aktívabb lett volna a kanizsai írótabor, mint az idén. Aktív, a szó legnemesebb, legteljesebb értelmében.

Hogy kinek az érdeme?

Nemcsak a szervezőké. (...)

A Petőfi születésének 150. évfordulója jegyében múlt szombaton véget ért 21. Kanizsai Írótabor a hagyományos költőkaraván fogadása mellett olyan jelentős megbeszélések és kiállítások színhelye volt, mint pl. a Forum könyvvására, emlékezés az elhunyt írókról, vita a Vajdaságban megjelenő folyóiratok együttműködéséről és természetszerűleg a fordításról, író-olvasó találkozók, kirándulások stb.

Bogdánfi Sándor, az íróegyesület elnöke mondta a fogadás estéjén, valahogy így:

— Ne feledjük el soha, hogy Kanizsa évről évre egy darab kenyeret is ad az íróknak ...

France Filipič ismert szlovén íróval ebéd fölött beszélgettünk:

— Kérem, mondjon néhány szót a kanizsai ősről, az általános benyomásokról ...

— Tizedszer vagyok itt ezúttal és van már némi áttekintésem a táborról, e találkozó jelentőségéről. Kanizsa, úgy érzem, betölti alapvető szerepét: elősegíti azt, megteremti a légkört ahhoz, hogy mi alkotók megismerkedjünk egymással úgy is mint írók, úgy is mint emberek. Ezen a táborozáson baráti kapcsolatok születnek, őszinte barátságok kötődnek. Jó ide vissza-visszajönni. (...)

Az ebédlő előtti teraszon Gulyás Oldal József, a fiatalabb költőnemek egyik legjelesebbike így vall a Kanizsai Ősről:

— Régen voltam a táborban nagyom. Amit 1963-ban írtam, arra úgy nézek, mint valami idegen kéznyomra ma már. Az idén akartam valami jó, csattanós kis bölkverset írni, ami Kanizsára üt... Gondolgoztam is rajta, de a beszélgetők sokkal okosabbak voltak a tanácskozásokon és őket kellett hallgatnom.

— Jól érzed itt magad?

— Nem tudom még most se, hogy miért is jöttem el. Talán kis kikapcsolódásnak jó lesz a munkámból. Most akarok egy 150—200 oldalas könyvet csinálni. Megmondom őszintén, ezt a táborozást időpocsékolásnak tartom. Az első napok után már mentem volna vissza, de most már, ha török, ha szakad, kivárom a végét. Engem a külsőségek nem hatnak meg, azt a bizonyos űrt nem lehet velük betölteni.

— Tehát?

— Nem tartom fontosnak a találkozót, mert ünnepélyes keretek közt zajlik. Ez nem más, mint egy ünnep. És nekem már nincs időm ünnepelni ...

Egy-egy pohár sör mellett ismerkedek meg Enver Djerqekoval, az albán nemzetiségű priština-i költővel. Azt kérdeztem tőle, vonzódik-e ehhez a városhoz.

— Mindenki sajátos módon éli át egy-egy város adta benyomásait, magát a várost. Én, mint az albán nyelvű irodalomhoz tartozó egyén, lehet, hogy másként élem át ugyanezt. Elmondhatom, hogy igen közelinek érzem magamhoz Kanizsát, embereit, hangulatát. Sajátoménak fogadom el. (...)

Bogdánfi Sándort, az íróegyesület elnökét (...) kértem meg, hogy mondja el véleményét a táborról.

— Sajnos már bizonyos búcsúzást jelent nekem az idén Kanizsa. Húsz éve járok már táborba, de először ebben az évben éreztem, hogy búcsúzom a Vigadótól, a parktól, a fürdőtől. Nemcsak a kor, a fáradság és a betegség miatt, hanem a hangulatom is az idén először borús volt itt. Nem találok meg többé azt az örömet, ami egykor betöltötte napjainkat itt Kanizsán. Sokat neveltünk Sulhóffal, Szabó Györggyel, Csépevel, Majtényival, Latákkal, Gállal, — olyanokkal, akik kezdeményezték annak idején a táborozást. Legtöbbjük már nem él... az utóbbi másfél évtizedben én voltam a tábor mindenesé: szervezője, intézője, pénztárosa, küldönce és én bosszankodtam legtöbbit amiatt, hogy nem úgy mentek a dolgok, mint ahogyan szeretnénk volna... (Molnár Cs. Attila. 7 Nap, 1973. október 5.)

A XXI. KANIZSAI ÍRÓTÁBOR ÉLETÉBŐL

Írók és üzemi dolgozók találkozása

Csütörtökön este az Elita Cipőgyár dolgozóival találkozott a Kanizsán táborozó vajdasági írók egy csoportja: Branko Andrić, Bogdánfi Sándor, Jovan Dundjin, Fehér Ferenc, France Filipič, Gion Nándor, Gulyás József, Enver Džerđeku, Boško Ivkov, Lazar Merковиć, Vujica Rešin Tucić, Marija Šimoković, Urbán János és Petar Vukov. A rendkívül szívélyes fogadtatás után két műszak szünetközében műveikből olvastak fel.

A gyári hallgatóközönség nemcsak a felolvasásokat fogadta meleg érdeklődéssel, hanem az alkalmi könyvvásár minden egyes dedikált kötete is elkelt ezen az estén. A gyár munkacsarnokait sorra járó íróknak ígéretet kellett tenniük, hogy a jövőben nemcsak az író táborozások alkalmával részesítik ilyen élményben az itteni dolgozókat.

A péntek délelőtti program módosult, mert dr. Czine Mihály tervezett előadása Petőfi internacionalizmusáról elmaradt. A neves irodalomtörténész levélben indokolta meg távolmaradásának okát, s egyben eredményes munkát kívánt a kanizsai író tábor résztvevőinek.

France Filipič és Fehér Ferenc az újonnan épült Poletarac óvodában Kanizsa legkisebb polgárainak voltak vendégei.

A velebiti és kishomoki terepjárás után szombaton délelőtt 9 órakor megtartják a Vajdasági Íróegyesület plénumát az ifjúsági otthonban. Délben Nikola Kojić városelnök rendez fogadást, majd este fél 8 órai kezdettel az amatőr színházban ünnepi irodalmi esttel zárul az írók 21. kanizsai táborozása. (rc. Magyar Szó, 1973. szeptember 29.)

SVESKE KOLONIJE KNJIŽEVNIKA U KANIZJI
A KANIZSAI ÍRÓTÁBOR PÜZETEI

1.

**SEPTEMBARSKA
KANIZJA
KANIZSA
SZEPTEMBERBEN**

KANIZJA - KANIZSA 1973

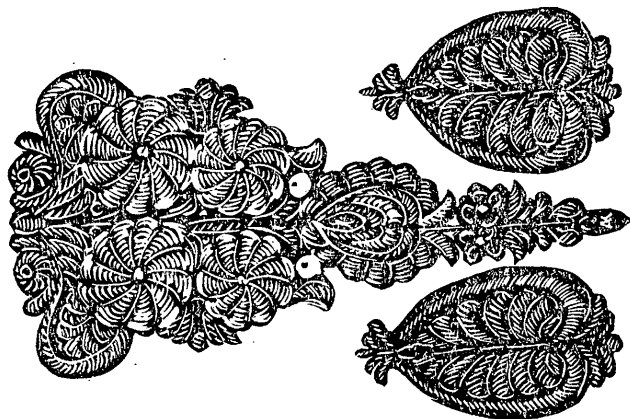
SVESKE KOLONIJE KNJIŽEVNIKA U KANIZJI
A KANIZSAI ÍRÓTÁBOR PÜZETEI

3.

Marija Čurčić
UZAJAMNI PREVODI KNJIŽEVNIH DELA
NARODA I NARODNOSTI VOJVODINE
(1945—1975)

A VAJDSÁGI NÉPEK ÉS NEMZETISÉGEK
KÖLCSÖNÖS MŰFORDÍTÁSAI
(1945—1975)

KANIZJA 1976 NOVI SAD
KANIZSA 1976

Az íróttábor füzetei

1974

ÍRÓTÁBOR A FELSZABADULÁS 30. ÉVFORDULÓJA JEGYÉBEN

Az idén szeptember 24-étől 29-ig tartják meg Kanizsán

A Vajdasági Írók Egyesülete és a kanizsai községi művelődési közö-
ség kinevezte a 22. íróttábor szervező bizottságát. Elnök Gutási Miklós, a
KSZ kanizsai községi bizottságának titkárhelyettese. Alelnök Urbán János,
titkár Koncz István. Tagok: Dobó Illés, Deák Ferenc, Petar Garičić-Boro,
Horváth Tibor, Kaszás Károly, Rade Obrenović, Pató Imre, Szöllősy
Vágó László.

A szervező bizottság csütörtökön, augusztus 22-én tartott ülésén meg-
állapodott abban, hogy az idén szeptember 24-étől 29-éig tart a 22. író-
ttábor Kanizsán. A program a következő:

Szeptember 24-én az írók és a vendégek érkezése. Délután 4 órakor
a vajdasági költőkaraván tagjainak előadása a kanizsai Vigadó teraszán.
A József Attila Könyvtárban elhelyezett, elhunyt írók emléktáblájának
megkoszorúzása. A szakszervezeti tanács termében 6 órakor megnyílik az
íróttábor. Gutási Miklós köszönti az írókat és a vendégeket. Az írók részé-
ről Tomislav Ketig, az íróegyesület elnöke mond beszédet. Ez alkalomból
nyílik meg Vékony Lajos szabadkai képzőművész kerámiai kiállítása és
a Forum Könyvkiadó könyvkiállítása. Este társasest lesz a gyógyfürdő
éttermében.

Szerdán, szeptember 25-én délelőtt fél 10-kor a Vajdasági Íróegyesü-
let plenáris ülést tart. Délután 5 órakor író-olvasó találkozó a Kanizsai
Építőipari Kombinátnál dolgozóival, a Budućnost részlegben. Este 7 órakor
a dolínei iskolában tartanak irodalmi estet.

Csütörtökön, szeptember 26-án délelőtt fél 10-kor Kanizsán a szak-
szervezeti tanács épületében a Híd folyóirat megjelenésének 40. évfor-
dulója alkalmából tartanak összejövetelt. Megrendezik a Híd és kiadvá-
nyainak kiállítását. Délután 5 órakor az ifjúsági otthonban találkozó lesz
a kanizsai középiskolásokkal.

Pénteken kerül sor a már hagyományossá vált tiszai kirándulásra.
Az írók egy csoportja ellátogat a törökkanizsai Braća Ribar Gimnáziumba.

Szombaton, 28-án délelőtt 10 órakor Harmat Ferenc, a kanizsai köz-
ségi képviselő-testület elnöke fogadja az írókat. Délután 4 órakor az írók

egy csoportja a felszabadulás 30. évfordulója alkalmából előadást tart a Horgos térségében szolgálatot teljesítő határőröknek. Az írók egy másik csoportja ugyanebben az időben a horgosi Október 10. iskolába, egy harmadik csoportja a horgosi Iglo munkaszervezetbe látogat.

Este 7 órakor az írótábor záróünnepélye a horgosi Kárász-féle kastélyban... (Urbán János. Magyar Szó, 1974. augusztus 24.)

Az írótábor első napján

TABOROZÁS — FŐHADISZALLÁS NÉLKÜL

Egészen kedden délutánig abban reménykedtünk, hogy a 22. kanizsai írótábor első napján legalább a megérkezett írók névsorát összeállíthatjuk, ha már ilyen névsorral maga a szervező bizottság sem rendelkezik. A Vajdasági Íróegyesület vezetőségi tagjait nem is kérdezhettük meg ebben az ügyben, mivelhogy eddig ők maguk sem érkeztek meg.

Koncz István, a szervező bizottság titkára elmondta, hogy az egyes köztársasági íróegyesületek és a kosovói íróegyesület részéről meghívott vendégek közül a következők jelezték érkezésüket: Ivan Ceković (Belgrádból), Vladimir Rajnhofer (Zágrábból), Georgi Arszovszki (Szkopjéből), Lojze Kovačić (Ljubljánából), France Filipič (Mariborból) és Vladimir Cerkez (Szarajevóból). Közülük csupán a zágrábi vendég érkezett meg kedden délig.

A szervező bizottság kanizsai tagjai semmit sem tudnak mondani arra vonatkozóan, hogy a külföldi íróvendégek meghívását magára vállaló Vajdasági Íróegyesület kiket hívott meg az idej igen gazdag programú táborozásra.

A hagyományos kanizsai írótalálkozó Vajdaságból érkezett első fecskén kívül (talán öt íróról beszélhetünk), a távolabbi vendégek és az íróegyesületi vezetők közül még senki sincs itt, s így kérdéssé válhatik a kedden délutánra tervezett Szép szó karaván rendezvénye is a helybeli Vigadó teraszán.

Csupán a reménykedés marad számunkra, hogy ezután az aggasztó szervezatlenségre valló kezdet után kerékvágásba lendülnek majd a dolgok és a város felszabadulásának 30. évfordulója, valamint a Híd folyóirat 40. jubileuma jegyében elképzelt írótábor programja a továbbiakban talán zökkenőmentesen folytatódik. (F. F. Magyar Szó, 1974. szeptember 25.)

Találkozás a Kanizsai Amatőrszínház kertjében

GONDOLATOK A 22. ÍRÓTÁBOR ELŐTT

Mit írt Majtényi Mihály kiadatlan kéziratában az írótaborról?

Elöttem fekszik a 22. Írótabor műsorfüzete, rajta a táborozás időpontja: 1974. szeptember 24—29. Kanizsa ismét várja az írókat.

Sajnos, az újratalálkozás örömét a hiányzók utáni fájdalom keserűsége rontja, emészti...

A kanizsai könyvtárban elhelyezett fekete márványtáblára új név került: Majtényi Mihályé —mindannyiunk szeretett Mihály bácsijáé.

Milyen nagy szeretettel, ragaszkodással jött a táborba még akkor is, amikor egyre gyengülő egészsége már-már alig engedte meg. Egyike volt azoknak, akik a táborozás gondolatát a szívük mélyén dédelgették, egyike a leglelkesebb táboralapítóknak.

Még kiadatlan kéziratában olvashatjuk az alábbi sorokat:

„Az írói táborozás gondolata a vajdasági írók sorában már az ötvenes évek elején felmerült. Mégis 1952-ben sikerült csak megszervezni az első írói táborozást, mégpedig Csantavéren. Hogy miért éppen ott, arra már nem emlékszem világosan, ha jól tudom, a helybeliek, a csantavérierk — a csantavéri kultúrmunkások — között volt egy akció, aminek eredménye lett az írók meghívása.

A következő évben, 1953-ban már Kanizsán táboroznak az írók. A kanizsai fürdőhotel és fürdőpark alkalmasabbnak bizonyult a vendégek befogadására... A vajdasági írótabor állandó székhelyének tehát Kanizsát tekintik a vajdasági írók. Kezdetől azon voltunk, hogy ez ne csak a magyar írók táborozása legyen. Kezdetől voltak a tábornak szerb, horvát, szlovák, román vendégei is. (...)

Hogy hányan fordultak meg ebben a táborban? Ki tudná őket mind felsorolni. Az írótabor lakói között voltak: Todor Manojlović, Mladen Leskovac, Boško Petrović, Borislav Mihajlović-Mihiz, Stevan Raičković, Živan Milisavac, Miroslav Antić, Florika Stefan, Aleksandar Tišma, Draško Redep, Dušan Bel és még sokan mások a szerb írók sorából. Azután a suboticei horvát írók közül néhányan: Ante Zolnaić, Lazar Merković, Vujkor Bálint, Radovan Zdrale. A magyarok közül: Gál László, Majtényi Mihály, Sulhóf József, Fehér Ferenc, Major Nándor, Németh István, Kopeczky László, Németh P. István, Acs Károly, Bogdánfi Sándor, Zákány Antal, Csépe Imre, Lévy Endre, Bányai János, Deák Ferenc, Koncz István, Latak István, Urbán János, Kolozsi Tibor, Petkovics Kálmán, Kvazimodo-Braun István, Gulyás József, Vörösvári Heinz Vilmos... egy ízben Herceg János is a tábor lakói között volt. Hosszú, hosszú a névsor: Saffer Pál, Tolnai Ottó, Pap József és még sokan mások. A románok közül ott volt Mihai Avramescu. A szlovákok közül Ján Kmety.

Kanizsán járt egy ízben, ha nem is az írótabor kereteiben, de a kanizsai fürdőparkban sokat sétált és dolgozott a szállodai szobákban néhai B. Szabó György. A műbírálók között meg kell említeni Juhász Géza és Tomán László nevét. A szlovén írók az utóbbi években szorgalmas táborlakók lettek, élükön a népszerű France Filipičsel, aztán Slavko Jug, France Forstnerić, Marijan Kramberger. Az írónők közül újabb vendég a fiatal Jasna Melvinger, aztán Vena Blagojević... mondom, nehéz lenne mind emlékezetből felsorolni őket... elmondtam már azt a külön víziót: ha valaki a táborból szétküldött képeslapokat (ilyeneket mindig írunk) valahol összegyűjtene, ez a névsor milyen széles volumenjét adná a neveknek, életkoroknak, irodalmi hovatartozásoknak, irodalmi irányzatoknak! Kerek kis irodalmi dokumentum lenne, ezt mind összegyűjteni...”

A hagyomány, de nemcsak az, hanem az eddigi eredmények és a további célok köteleznek bennünket arra, hogy az írótabor munkáját, jövőjét formálisan is biztosítsuk. Két évvel ezelőt Urbán János áldozatos munkával elkészítette (sokszorosította is) az írótabor statútumtervezetét. Alaposan meg sem vizsgáltuk, meg sem vitattuk. Pedig szükség volna a

tábor életének, munkájának valamiféle szabályozására, hogy a táborozások ne legyenek rögtönzésszerűek, hogy tartozzon a tábor valahová, hogy fődél legyen a feje felett...

Vajon a 22. táborozás nyújt-e majd alkalmat, lehetőséget ilyen megbeszélésre is — ha másként nem, hát programon kívül? (Pató Imre. Magyar Szó, 1974. szeptember 21.)

FENYEK ÉS ARNYAK AZ ÍRÓTÁBORBAN

Egyre nő az érdeklődés az író-tábor iránt — ez volt talán a legszembevetőbb újdonság, amelyet mi írók a 22. kanizsai író-táborozáson észleltünk. Mintegy hatvan író töltött hosszabb-rövidebb időt a táborban és vendégeikkel, valamint vendéglátóikkal együtt részt vett hét irodalmi esten, három tanácskozáson és más rendezvényeken. A Szlovéniából, Macedóniából, Horvátországból, Belgrádból érkezett írók, egy külföldi vendég és számos vajdasági író és újságíró érkezése bizonyította az érdeklődés fokozódását.

Pozitívként könyvelhető el az is, hogy az írók lassan közelebb jutnak a munkaszervezetek dolgozóihoz és az ifjúsághoz.

Az is dicséretes, hogy mind gyümölcsözőbb kapcsolat jön létre a környékbeli művelődési intézményekkel, iskolákkal.

A témaválasztás is szerencsés volt ez évben: Az írók és a tájékoztatási eszközök közötti viszonyról, a fordítás problémáiról, a Hid-évforduló jelentőségéről, az íróegyesület alapszabályának módosításáról tanácskoztak az írók Kanizsán, és igen jelentős álláspontokat alakítottak ki.

Néhány mozzanat azonban zavarólag hatott. Értelmetlen szervezési hiba folytán a Szép szó karavánjában egyetlen magyar, szlovák, román és ruszin költő sem lépett fel, s így az teljesen elvesztette vajdasági jellegét. Úgy véljük továbbá, hogy felül kellene vizsgálni a meghívandók névsorát is. Atrocitásokra, kihívó viselkedésre hajlamos személyek nem valók az író-táborba.

Végezetül azt javasolnánk a vendéglátóknak, hogy jövőre okvetlenül nyissák meg a Vigadót az írók részére. Régebben az volt az író-tábor központja s bizonyos jelleget, színt és hangulatot adott a táborozásnak, enélkül pedig szegényebb a táborozás. (B. Dolgozók, 1974. október 4.)

1975

MEGNYILT A 23. KANIZSAI ÍRÓTÁBOR

A 23. Kanizsai Író-tábor kedden este nyitotta meg kapuját. Az írók hagyományos találkozója a fasizmus feletti győzelem 30. évfordulója jegyében történik. Délután a Szép szó karaván résztvevői a törökkanizsai szálloda teraszán részleteket olvastak fel műveikből. Este a vendégek a kanizsai könyvtárban megkoszorúzták az író-tábor elhunyt tagjainak emléktábláját. A táblára felkerült Gál László neve is. Ezt követően az újvidéki Matica srpska Könyvtár közreműködésével megnyílt *A vajdasági kortárs írók vajdasági fordításban* című könyvkiállítás.

Az író-tábort Tomislav Ketig, a Vajdasági Íróegyesület elnöke nyitotta meg, majd a szervező bizottság nevében Gutási Miklós, a községi pártbizottság titkárhelyettese üdvözölte a külföldi és belföldi vendégeket.

Egyébként a szervező bizottság igen gazdag programot irányzott elő az író-tábor résztvevőinek. Szerdán délelőtt tartja a Vajdasági Íróegyesület plenáris ülését. Napirenden *Az irodalmi alkotó tevékenység öngazdagsú megszervezése* című téma szerepel. Délután az író-tábor résztvevői találkoznak az építőipari kombinát és az Univerzal Kereskedelmi Vállalat dolgozóival.

Csütörtökön a vendégek egy-egy csoportja író-olvasó találkozón vesz részt. Ellátogatnak Adorjánra, Oromhegyesre, Tóthfaluba, Völgyesre, Oromra, Martonosra, Horgosra, Kispiacra és Velebitre. Pénteken tiszai kirándulás van másoron.

Szombaton, a találkozó utolsó napján délelőtt Harmath Ferenc, a községi képviselő-testület elnöke fogadja az írótábor résztvevőit. Este fél 8 órakor lesz a találkozó záróestje. Fellépnek a kanizsai zeneegyesületek, a munkaszervezetek szavalókórusai és az írótábor résztvevői. (V. K. M. Magyar Szó, 1975. szeptember 10.)

Gobby
Fehér Gyula,
Bosnyák István,
Deák Ferenc

ÍRÓTÁBOR A KONGRESSZUSI ELŐKÉSZÜLETEK JEGYEBEN

A nemzetek és nemzetiségek nyelvén jelent meg az idén a Kanizsai Írótábor plakátja, a műsorfüzet belső címlapja is arról tanúskodik, hogy Vajdaságban magyarul, románul, ruszinul, szerbhorvátul, szlovákul írnak és jelentetnek meg könyveket. A Matica srpska könyvtárának közreműködésével rendezett alkalmi kiállítás anyaga is a kölcsönös fordításról nyújt helyzetképet és egyben arra is rámutat, hogy a műfordítás és a könyvkiadás terén az eredmények ellenére is még igen sok a tennivaló. Teljebb lenne a kép, ha az utóbbi években a nemzeti és nemzetiségi folyóiratokban, sajtóban megjelent anyagot is bemutatnák volna. A kiállítás katalógusaként jelent meg az írótábor 3. számú füzeté. A tavalyelőtti, a tavalyi és a mostani füzet anyaga arról tanúskodik, hogy Kanizsán a Vajdaságban élő írók mellett részt vesznek a táborozás rendezvényein a köztársaságokból szlovén, olasz, macedón és albán, külföldről pedig cseh-szlovákiai, magyarországi és romániai írók. Ez és a József Attila Könyvtár falán elhelyezett emléktábla az elhunyt írók neveivel arról tanúskodik, hogy Kanizsa a nemzeti és nemzetiségi írók találkozóhelye. (...)

Vajdaság nagyobb városaiban, Újvidéken, Szabadkán, Zrenjaninban, Pancsován, Versecen az íróegyesület alosztályai többé-kevésbé eredményesen működnek, de a távlati terv szerint — öngazgatási rendszerünk elvei alapján — az alkotói tevékenység, a könyvkiadás, könyvterjesztés és az irodalmi élet fejlesztése érdekében alosztályokat, klubokat, alkotóházakat kell létrehozni minden olyan helységben, ahol erre megvannak a feltételek és a lehetőségek.

A kanizsai és a vrdniki írótábor mellett Vajdaságban számos olyan irodalmi rendezvény van, főleg az elhunyt írók emlékének ápolására, melyekkel alig van vagy egyáltalán nincs kapcsolata az íróegyesületnek (Szabadkán az Életjel irodalmi élőújság, a Csáth Géza Művészbaráti Kör, Kishegyesen a Csepe Imre-emléknapok, Adán a Laták István Ifjúsági Irodalmi Kör, Szivácson a Szenteleky-napok, Sremski Karlovcin a Brankovo kolo, Zentán a Thurzó Lajos-díj és a Dudás Gyula egyesület, Verbá-

szon a fiatal jugoszláv költők fesztiválja, Cservenkán és Temerinben a Szirmai Károly-émléknap, Zsablyán a versmondók tartományi találkozója, Bácskerezstúron a Cservena rusza, Moravicán a Zsáki József-rendezvények, továbbá a Zmaj gyermekjáték, a szlovák írók és művelődési dolgozók tanácskozása, melyet minden évben megrendeznek stb.). Az utóbbi években számos közismert írónk hunyt el. Munkásságuk számontartása és az említett rendezvények összehangolása érdekében az íróegyesületben egy tanácsadó szervet kellene létrehozni. A kölcsönös megismerés, együttműködés érdekében meg kellene alakítani a Vajdaságban megjelenő nemzeti és nemzetiségi folyóiratok szerkesztőségének koordinációs bizottságát. Szervezeti téren új mozzanatok ezek és az öngazgatás fejlesztése érdekében, vagyis végső fokon a vajdasági olvasók érdekében ezek is bekerültek a távlati tervbe.

Nyilván, hogy a Jugoszláv Írószövetség kongresszusának előkészületeihez tartozik az irodalmi alkotótevékenység öngazgatású megszervezéséről szóló beszámoló is, hiszen a kongresszuson a vajdaságiakat nagyon is foglalkoztató, *Jugoszlávia nemzeti és nemzetiségi irodalmának három évtizede* című beszámoló mellett a másik jelentős kongresszusi téma (*Az író az öngazgatású szocialista társadalomban*) ezen a kanizsai gyűlekezeten is napirendre került.

Az írók számára természetesen egyik legfontosabb kérdés az alkotási feltételek biztosítása és a lehetőségek kihasználása, melyeknek alapfeltétele az, hogy maguk az írók is tevékenykedjenek az öngazgatási szervekben.

Az idén Koncz István, Pató Imre és Urbán János szerkesztésében megjelent a Kanizsai Írótábor 3. füzet. A résztvevők megkapták az Andruskó Károly által készített, a Kanizsát és a Törökkanizsát összekötő hidat ábrázoló, a 23. írótábor tollat és fátylát jelképező, az elhunyt Gál László emlékére idéző linóleummetszetet, Gergely Boriska ex librisét, továbbá az írótábor műsorfüzetét is. (Urbán János. 7 Nap, 1975. szeptember 12.)

TALÁLKOZÁS AZ OLVASÓVAL

Befejeződött a 23. Kanizsai Írótábor

Az idén az író-olvasó találkozók szervezése jellemezte a Kanizsai Írótábor tevékenységét. A Törökkanizsán megrendezett Szép szó karavánján több száz fiatal előtt tizennégy író mondott verset. Ellátogattak a toll műveise a kanizsai Ady Endre Általános Iskolába, a horgosi határőrökhoz, főlovastak az Építőipari Kombínát, az Univerzal Kereskedelmi Vállalat dolgozóinak, voltak Adorjánon, Oromhegyesen, Tótfaluban, Völgyesen, Ormon, Martonoson, Horgoson, Kispiacon, Velebiten. Az irodalmi találkozón és a kanizsai záróünnepélyen összesen 43 alkotó olvasott fel. A hagyományos találkozón 57 író gyűlt össze. (...)

A vajdaságiakon kívül vendégként jelen volt Szlovéniából France Filipič, Horvátországból Zvonimir Husić, Macedóniából Miszirkova-Rumenova Kata, Csehszlovákiából dr. Vladimir Zabkay, Magyarországról Sumonyi Papp Zoltán, Rózsa Endre, Romániából Gemaru Bibire.

A Szocialista Szövetség tartományi vezetőségének képviselőjében Kanizsán járt Szabadka Sándor. A kanizsai közéleti személyiségek közül az összejöveteleken részt vett Harmath Ferenc, a községi képviselő-testület elnöke, Gutási Miklós, a JKSZ községi bizottságának másodtitkára, Agoston Béla, a Szocialista Szövetség községi választmányának elnöke, Jovan Radetić, a községi szakszervezeti tanács elnöke, továbbá Huszár László, Fendrik Mihály, Körmöczy Ferenc, a művelődési-öngazgatási érdekközösség funkcionáriusai.

Az írókongresszus előtti sokoldalú tevékenységet tükrözta a Kanizsán tartott tanácskozás. (...)

Az íróegyesület vezetősége arra törekszik, hogy az öngazgatási alapelvek értelmében fejlessze a szakosztályokat, az alosztályokat, a klubokat, az irodalmi tevékenységet a nagyobb városokban.

Az irodalmi tevékenység kölcsönös megismerését szolgálja a vajdasági kortársak fordításában megjelent művek kiállítása és az írótábor 3.

számú füzet, melyet Marija Čurčić állított össze, s 143 címszó található benne. Az elmúlt 30 év alatt tehát évente a vajdasági nemzeti és nemzeti-ségi nyelvekre alig öt könyvet fordítottak le. Ez nem kielégítő, főleg ha azt is számon tartjuk, hogy igen kevés a nemzetiségi nyelveken írott művek fordítása... (Urbán János. Magya Szó, 1975. szeptember 17.)

Székely Tibor,
Burkus Valéria,
Kopeczky László

A VISZONTLÁTÁS GONDOLATAVAL BÜCSÜZTAK

Vendégek az írótáborról

A 23. Kanizsai Írótábor meghívott vendégeként Zágrábból eljött Kanizsára Zvonimir Husić író. (...)

— Az utóbbi években a horvát köztársaság íróegyesület tagjai jártak Vajdaságban, az itteni írók pedig Zágrábban. Rendszeresen képviseltetjük magunkat a kanizsai írótáborban is... Kanizsán most vagyok először, de máris arra gondolok, hogy a jövőben is eljövök ide, ahol az írókkal és a nagyon vendégszerető helybeli emberekkel, az olvasókkal szoros barátság alakult ki.

Sumonyi Papp Zoltán kültő elmondja, hogy még a tavasz folyamán tudomására jutott, hogy alkalma lesz egy hónapot Jugoszláviában tölteni. Közben megérkezett a Vajdasági Írók Egyesületének meghívólevele a Magyar Írószövetséghez. Ekkor vetődött fel a gondolat, hogy az egy hónapot felosztják kétszer két hétre, és így Rózsa Endre fiatal költővel eljöttek a kanizsai írótáborba. Eddig két könyve, *A spártai suhanc* és a *Teli rózsával, plakáttal* verseskötetei jelentek meg, és most van előkészületben a *Poézis hajdan és most* című könyve.

— Örülök, hogy eljutottam Kanizsára. Nyelvi gondjaim nincsenek. Itt együtt vannak Jugoszláviából és a szomszédos országokból azok az írók, akikről az újságokból, folyóiratokból már tudok valamit, és most személyesen is megismerkedhetünk. Az írótábor munkája beleillik érdeklődési körömbé. Elmondhatom, hogy élményben, tapasztalatban többet kaptam, mint amennyit vártam. Így például az itteni magyar drámairodalomról eddig alig tudtam valamit. Fiatal vagyok, de mégis újdonság számomra az itteni fiatalok költészete...

Rózsa Endre némi késéssel érkezett a kanizsai írótáborba. (...)

— Sok helyről jöttünk, nem ismerjük egymás anyanyelvét, és mégis megértjük egymást. Bármennyire is adottak otthoni tájékozódási lehetőségeink a szomszédos irodalmak iránt, mondhatom, hogy az ilyen írótábori ismeretség felmérhetetlenül sokat jelent. A világ legtermészetesebb módján, őszintén kitérülök, vitatkozok itt mindenki, minden kötöttség nélkül, és oda megyünk író-olvasó találkozóra, ahova a legjobbnak látjuk. Jó érzéssel tapasztalom, hogy itt az írók műveket fordítanak egymás nyelvére, vagyis a közösségi elgondolások gyakorlatban valósulnak meg. Új ismeretséget kötöttem olyan írókkal, akiknek nevével, írásaival a Magyarországon megjelenő kiadványokban már találkoztam. Ennek külön is

örülök.

Vladimir Zabkay Csehszlovákiából jött Kanizsára. Az íróegyesületi plénumon elmondta, hogy a többnemzetiségű összetétel alapján szervezeti téren és nyilván tematikailag is sok hasonlatosság van a jugoszláv és a csehszlovák íróegyesületek között. Eppen ezért nagy érdeklődéssel kíséri a több nyelven beszélő írók írotábori munkáját.

— Elsősorban is kérem, tolmácsolja őszinte köszönetemet az írotábor szervezőinek és baráti üdvözetemet az itt megjelent minden írónak mindazért a közvetlen baráti gesztusért, melyet tapasztalok. Jó elgondolás ez, hogy egyidejűleg ennyi író együtt van, ismerkedik, tanácskozik, vitatkozik, alkot, társalog, felolvas és szórakozik is. Máshol is hangoztatom, de itt különösen érzem, hogy nincsenek nagy és kis irodalmak, csak jó irodalom van, amelynek műveléséhez hozzájárulnak az ilyen írotábori találkozások. Kanizsa nagyon szép, és a minden kincsnél többet érő irodalmi táborozás számomra felejthetetlen élmény.

Ovidiu Gemaru Bibire az anyanyelvén és a más nyelveken beszélő írók között feltalálta magát, még akkor is, ha olykor kézzel-lábbal mutogatva társalogtak. Beszélgetés közben mondta el, hogy olyan ez a kanizsai írotábor, mint a kelet-közép-európai népek élete. Van mit mondaniuk egymásnak még irodalmi alkotásokban is. A kanizsaiak és a táborban összejött írók vendégszeretők. A baráti eszmecsere, ismerkedés hasznos, és bizonyára jól hat majd a további együttműködésre a szomszédos országok íróegyesületeivel, az itt élő nemzetek és nemzetiségek íróinak baráti kapcsolataira.

Őt ember mondta el, nem illendőségből, hanem tapasztalatainak alapján, őszinte véleményét a kanizsai írotáborról, azzal búcsúzva: „A viszontlátásra!” (Urbán János. 7 Nap, 1975. szeptember 19.)

LAZAR MERKOVIC

PAJKOS DALOCSKA

(A kanizsai csend margójára)

*Űz a városi zaj, mocsok, szitok.
Megsebezve, észrevétlen idefutok.*

*Itt kedves arcot érzel, csendes tekintetet,
Úgy tűnik, veled dalba ömlik minden.*

*Ölelés a tenyér örök melege,
Örömmel nézel csillogó szemekbe.*

*Minden, mindenki ismerős, barát,
Velük csodálok emberek, költők karát.*

*Érthetetlen agyjáték vesz körül,
Szóra rohanó, lomha, nyers szó kerül.*

*A tét kevés, a nyereség enyész,
Ha meg is nyered, nem érdekel az egész.*

*Játszom mégis tovább és tovább,
Lelketek s lelkem törékeny csodák.*

*Játszva játszunk e hamis kis játszmat,
Igy nyújtva meg életünk fonalát.*

(Kanizsa, 1975. szeptember)

URBAN Gábor fordítása

MA NYÍLIK MEG A KANIZSAI ÍRÓTÁBOR

A meghívott írók többsége jelen lesz

Az írók, az olvasók számára az év egyik legnagyobb eseménye a szeptemberi kanizsai írótábor.

Az írótábor előkészületei nagyban folynak. Kanizsán az üzletek kirakataiban ott látható az írótábor nyolc nyelven nyomtatott plakátja. Elkészült Kata Miszirkova-Rumenova *Tisza* című macedónul, szerbül, magyarul megjelent versével a 24. írótábor műsorfüzete. (...)

Az írótábor ünnepi és meghitt munkában eltöltött találkozó kell hogy legyen, és elég, ha az írók, akik tagjai a mindenkori szervező bizottságnak, vállalják a gondokat. Ez a munka senki számára nem eredményez semmilyen előnyt és jogában van minden írónak a szervező bizottság segítségére lenni különösen az elkövetkező időszakban, a 25. írótábor megszervezésében. (...)

A József Attila Könyvtárban Ivan Cankar, Vladimir Nazor, Bora Stanković, Tóth Árpád műveiből elkészült a kiállítás. Andruskó Károly képzőművész négy linómetszete az említett elhunyt írók születési évfordulójának alkalmából készült.

Almási szobrászművész ezen a nyáron elkészítette és Kanizsán kiállítja Csépe Imre, Gál László, Laták István, Majtényi Mihály, Todor Manojlović elhunyt írók reliefsjét, abból a sorozatból, amelyet teljességében majd a 25. írótáborban láthatunk jövőre. Ez alkalmából még 12 mellszobrot és 12 kis szobrot állítanak az amatőrszínház előcsarnokában.

Az idén jelenik meg az írótábor füzetének negyedik száma abból az anyagból, melyet az írók az írótáborban a szülőföld, munka, szerelem témakörben alkottak.

Növekszik azoknak a könyveknek száma, melyeket az írók juttatnak a kanizsai könyvtárnak. Eddig a vajdasági írók közül 94-nek van meg a könyve a könyvtárban. Túlnyomórészt az írók aláírásával. Az idén is várják az írók megjelent köteteit... (u. Magyar Szó, 1976. szeptember 14.)

LATÁK ISTVÁN

TODOR MANOJLOVIĆ

MAJTÉNYI MIHÁLY

GÁL LÁSZLÓ

Almás Gábor portréi

EREDMÉNYES MUNKA AZ ÍRÓTÁBORBAN

Ülést tartott a szervező bizottság

A kanizsai írótábor szervező bizottságának napokban tartott ülésén megállapították, hogy az idén a 24. írótábor előkészületei tervszerűen folynak, a meghívók idejében eljutottak az írókhoz, a rendezvényről szóló tájékoztató anyag, a falragaszok, az újságokban, a rádióban, televízióban megjelent hírek, közlemények sokban hozzájárultak az írótábor munkájához.

A 24. Kanizsai Írótábor szeptember 14-én délután 4 órakor a kanizsai Jovan Jovanović Zmaj iskola udvarán a Szép szó karavánjával kezdődött. Fehér Ferenc, Karolina Kolmanic, Petar Vukov, Marija Simokovic, Jung Károly, Vladimir Kirca, Pap József, Ljubica Jocić, Tolnai Ottó, Đorđe Sudarski-Red, Vujica Rešin-Tucic, Đorđe Fišer, Tatjana Cvejic, Vladimir Rajnhofer írók olvastak fel műveikből 130 felnőtt és fiatal előtt. A műsort Koncz István vezette.

Az írótábor első napján este 6 órakor megkoszorúzták a József Attila Könyvtárban elhelyezett emléktáblát. Huszár László mondott beszédet. Várady-Fischer Hajnalka Fehér Ferenc versét mondta el. Almási Gábor szabadkai szobrászművész kiállítását Körmöczy Ferenc nyitotta meg. Az eseményekről az Újvidéki Televízió munkatársai készítettek filmfelvételt.

Az idén szerény volt a könyvkiállítás. A Forum Könyvkiadó, úgy látszik, a kiállítást nem könyvvásárnak, hanem csak bemutatónak tervezte, a kiállított könyvek egy részét nem lehetett megvásárolni. Így kevés könyv kelt el. A 22. írótábor idején több mint 40 000 dinár, a 23. írótábor idején 27 000 dinár és a 24. írótábor alkalmával alig 10 000 dinár értékű könyv kelt el.

Szeptember 15-én tartotta meg a Vajdasági Íróegyesület plenáris ülését. A *vajdasági irodalom helye a mai jugoszláv irodalomban* címmel Pavle Popović ismertette Tomislav Ketig vitaindító írását. A plénumon 64 író jelent meg, a vitában felszólalt Miroslav Antić, Sava Babić, Pavle Popović, Deák Ferenc, Simin B. Magda, Urbán János és mások. Délután a Vajdaságban működő irodalmi körök, alosztályok, irodalmi klubok képviselői tartottak megbeszélést. Ez alkalommal Petar Vukov tartott vitaindító előadást, utána a 23 meghívott kétórás vita után megfogalmazta a további együttműködésre vonatkozó záradékot.

Az írótábor idején Kispiacon, Trešnjevacon volt író-olvasó találkozó. Csütörtökön déli egy órakor Tatjana Cvejic, Čapko Joakim, Nebul Duraku, Petar T. Boskovszki, Anđelko Erdeljanin, Jovan Zivlak és mások a kanizsai igazságügyi és belügyi dolgozók előtt olvastak fel műveikből. Délután 5 órakor a nyugdíjasok otthonában, majd a kanizsai kézimunkázó és hímző asszonyok klubjában olvastak fel az írók. Ellátogattak az óvodába, pénteken délelőtt pedig a 70. évfordulóját ünneplő Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskolában a tantestület tagjai, a szülők és a tanulóifjúság előtt mutatkoztak be nyolc nyelven — tolmács közreműködésével. A Kanizsai Amatőrszínházban 310 olvasó előtt 20 költő olvasta fel versét, prózai írását. Közreműködött a kanizsai zenebarátok egyesülete és a Kodály Zoltán egyesület szólistái.

A 24. írótáborban összesen 61 író jelent meg, közülük 35 olvasott fel kilenc író-olvasó találkozón 394 részvevő előtt.

A Vajdasági Írók Egyesületének tagjain kívül vendég volt Kanizsán Ljubiša Jocić Belgrádból, Vladimir Rajnhofer Zágrábból, Karolina Kolmanic Muraszombatból, Petar T. Boskovszki Szkopjéből, Nebul Duraku Prishtinából, Giacomo Scotti Rijékkáról; külföldről Hatvani Dániel és Zám Tibor Magyarországról, Duba Gyula Csehszlovákiából, Zbigniew Niemczynovski Lengyelországból, Vlagyimir Infantijev a Szovjetunióból... (Urbán János. Magyar Szó, 1976. október 2.)

EGY-EGY SZAL FEHÉR SZEGFŰ AZ ÍRÓKNAK ...

Jelentés a kanizsai írótáborból

Magyar, szerbhorvát, szlovén, macedón, olasz, lengyel és orosz nyelven hangzottak el a versek és az írói vallomások azon a valóban bensőséges ünnepségen, amely pénteken délben zajlott le a kanizsai Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskolában. Kaszás Károly igazgató a tantestület és a tanulóifjúság nevében szeretettel köszöntötte az idei írótábor részvevőinek egyik csoportját, melynek tagjai név szerint a következők voltak: Zbigniew

Niemczynovski, Duba Gyula, Vlagyimir Infantijev, Tatjana Cvejic, Karolina Kolmanič, Petar T. Boskovszki, Ljubiša Jocić, Vladimir Rajnhofner, Gion Nándor, Giacomo Scotti, Urbán János, Lévy Andre és Fehér Ferenc.

A nemrégiben partizántanítói kitüntetésben részesült iskola történetével Szabados Lajos tanár, a küldöttek elnöke ismertette meg a vendégeket. A diákok egy-egy szál fehér szegfüvel kedveskedtek az íróknak, majd az írói találkozó végén — a lengyel írószövetség küldöttjének kedves kezdeményezése nyomán — az írók, a tanári kar és a tanuló ifjúság elénekelte a jugoszláv himnuszt.

Csütörtökön több jól sikerült író-olvasó találkozót bonyolítottak le Kanizsán és a környező helységekben. Az igazságügyi és belügyi szolgálat kanizsai dolgozóihoz a többi között a következő írók látogattak el, hogy műveikből felolvassanak: Čapko Joakim vajdasági ruszin költő, Nebil Duraaku kosovói albán író, továbbá Tatjana Cvejic, Jovan Zivlak és mások.

A kanizsai nyugdíjasok otthonában csütörtökön délután a külföldi íróvendégek egyik csoportja, valamint Bunkus Valéria és Đorđe Sudarski-Red vajdasági írók olvastak fel műveikből.

A kézimunkázó nők klubjában Karolina Kolmanič muraszombati szlovén író, továbbá Kopeczky László, Torok Csaba vajdasági írók, Hatvani Dániel magyarországi író s a zágrábi és belgrádi íróegyesület küldöttei voltak vendégek.

Óromhegyesen az ottani általános iskolában Zám Tibor magyarországi és Duba Gyula csehszlovákiai íróküldött, valamint Anđelko Erdeljani, Gion Nándor, Fehér Ferenc vajdasági írók és Petar T. Boskovszki macedóniai költő találkozott az olvasókkal. A legkisebbekről sem feledkeztek meg az idej írótábor gondos szervezői: a helyi óvodában meséket és gyermekverseket olvastak fel.

Pénteken este az amatőrszínház termében lesz a sorrendben 24. kanizsai írótábor záróünnepsége, majd szombaton fogadás lesz Losonc Ernőnél, a községi szakszervezeti tanács elnökénél.

Egy megérdemelt tiszai kirándulás remélhetően szép élményével távoznak majd a vendégszerető Kanizsáról az írott szép szó elkötelezettjei — a tábor idej résztvevői. (f. Magyar Szó, 1976. szeptember 18.)

*Kata Miszirkova-Rumenova
a Szép szó
karaván
rendezvényen*

PINTÉR LAJOS

AZ ÍRÓTÁBOR EMLÉKKÖNYVÉBE

*Jött az író, jött az író Kanizsáról,
bezárult a huszonnégyes Író tábor,
lábadt ottan sok szem könnybe,
és beirtak sorjában az emlékkönyvbe:*

FEHÉR FERENC

*Ködös Tisza-part, talaj menti fagyok,
fölöttem Gönczöl, Fiastyúk nem ragyog,
megtérni kénem, de nem látok sehol
hazavezérlő csillagot!*

GION NANDOR

*Kenetesebben szól már a dalom,
most már itt érzem jól magam,
Ezen az oldalon,
Megnyitni kéne, hallgatni itt kár,
én lennék most az írótitkár,
hát bevallom nyíltan most soha:
Joáb nem is a testvérem,
csak mostoha...*

BOGDÁNFI SANDOR

*Bon jour, bon vayáge,
a csomag franciául: bagáge;
nagy itt a rezi, nagy itt a költség,
és nincsen viszont franciás művöltség.
Kanizsa kicsit alpári s hiszti,
és sajnos nem tud elég jól prefizni,
na lám, mi történt velem máma:
kis makkal bejöttök a gabulámba...*

URBAN JANOS

*Határozotunk, aláhúztunk, leszögeztünk,
egy kicsikét szokás szerint összevesztünk,
ezt is valltuk, azt is valltuk,
mígnem írásba foglaltuk:
hogy jó volna, hogy illene,
hogy köllene, hogy kellene...
a csődör is tehén volna,
hogy kisborjút ellene,
s a Tisza is másként folyna,
ha kereke volna.*

PAP JÓZSEF

*Kedvenc alkotásom: a Rés,
nem gyomos, nem gazos, nem parés,
Mások a Hézagra esküsznek, holott
a világon a Rés a legjobb dolog.
Rés van keskeny és van öklömnyi,
de mindegyiket be kell tönnyei!
Vitamindús kosztot enni,
csak úgy lehet résen lenni...*

FEHÉR KALMAN

*Volt panaszom száz plusz három,
száz elmúlt, marad három,
egy elévült,
maradt kettő,
dinár egy se, kézirat meg vízrekesztő...*

TOROK CSABA

*Kanizsa, Tisza, őszi méta,
pardon, egész évben
hemzseg a fűzfa,
most meg a poéta!...*

KOPECZKY LÁSZLÓ

*Felzárkóztam!
Nem lehet engem mellőzni!
Csak mióta kocsim van, látom
ó kacskaringós síkságom:
rajtad milyen nehéz előzni!*

SZELES KAROLY

*Datolya, banán, ananász, kókusz,
nincsen ebben semmi hókusz-pókusz,
lakásomból a rúdrom lassan kiáll,
mert az már komplett Centrokolonijál!...
détigymölcsök irdatlan halma,
de így kell nekünk, ha a humorista
hazai díja: „bre, nema ništa”,
és amit kaphatsz, legfeljebb — alma.*

(Magyar Szó, 1976. október 3.)

HUSZONÖT EVE TABOROZNAK AZ ÍRÓK

Nyolc jugoszláviai magyar író alapította 25 évvel ezelőtt a Kanizsai Írótabort. Azóta az írók országos, sőt nemzetközi gyülekezőhelyévé vált Kanizsa minden év szeptemberének első napjaiban.

A jubileumi írótabor programja szeptember 13-án 16 órakor kezdődik a Költők Karavánjának fellépésével az Elit Cipógyárban. Utána megkoszorúzzák az elhunyt írók emléktábláját, majd két kiállítás nyílik: az írótabor látogatóinak műveit és Almási Gábor szobrászművész alkotásait mutatják be az amatőrszínház előcsarnokában. Ezt követően ünnepélyesen megnyitják az írótabort, visszapillantva az elmúlt huszonöt év jelentősebb eseményeire.

Számos rendezvényen, tanácskozáson, találkozóon, irodalmi esten vesznek részt a táborozó írók. Ellátogatnak Oromra, Trešnjevaca, Horgosra, Kispiacra, Adorjánba és Velebit helységebe, ahol beszélgetést folytatnak és irodalmi esteket rendeznek.

Kanizsán az Ady Endre Altalános Iskolában találkoznak az írók a tanulóifjúsággal. Az Ifjúsági Otthonban fiatal írók ülnek össze megbeszélésre. Pénteken este nagy irodalmi est keretében mutatkoznak be az írók a kanizsai községnek.

A Vajdasági Íróegyesület teljes ülésre hívta össze tagjait. Az ülés témája: Az 1978. évi munkaterv a JKSZ XI. kongresszusának szellemében. Az ülést szeptember 14-én szerdán tartják, s ezután ül össze a Híd szerkesztő bizottsága. A jubileumi írótabor, amelynek költségeit az írók és az írók egyesülete fedezi, szeptember 17-én zárja kapuit: Harmath Ferenc, a kanizsai képviselő-testület elnöke fogadás keretében búcsúzik az íróktól." (B. Dolgozók, 1977. szeptember 8.)

HUSZONÖTÖDIK KANIZSAI ÍRÓTABOR

Szeptember 13-án, néhány nap múlva megnyitja kapuit a 25. Kanizsai Írótabor. A vajdasági írók hagyományos találkozója tehát negyed évszázados jubileumát ünnepli. (Sajnos, az erre az alkalomra tervezett füzetecske — anyagiak hiányában — nem lát napvilágot.) Az öt napig tartó seregszemle programjának kidolgozása után azonnal megkezdődtek az előkészületek a vendégek fogadására, és a szervezők szerint immár minden készen áll a műsorhoz. (...)

Pénteken este a Kanizsai Amatőr Színház épületében lesz nagyszabású műsor Tito elvtárs kettős jubileuma tiszteletére. Egyébként az egész idei rendezvénysorozat Tito elnök negyvenéves pártvezetői munkásságát ünnepli.

Erdekes színfoltja lesz kedden a műsornak Almási Gábor ismert szabadkai szobrászművész műveinek önálló kiállítása az amatőr színház előcsarnokában, amit a könyvtár megnyitása követ. Almási Gábor kiállításának darabjai írókról és egyéb művészekről készültek.

Az írótabor tulajdonképpeni megnyitója 19 órakor lesz a volt Szakszervezeti Tanács termében.

A találkozó második napján tartják meg a Vajdasági Írók Egyesületének tagértekezletét, amelyen véglegesítik az 1978. évre szóló munkaterv szövegét. Az írókra tehát nehéz és felelős munka vár Kanizsán. Az egyes alosztályok és más munkacsoportok már hónapok óta készülnek javaslataikkal erre az ülésre, amelyen a kiadókkal tervezett öngazgatói megállapodás szövegtervezetét is megvitatják, természetesen az illetékes kiadványállatok és fórumok képviselőinek jelenlétében.

Ugyancsak szerdán délután sor kerül a Híd folyóirat szerkesztő tanácsának ülésére, amelyre a találkozó valamennyi résztvevője hivatalos.

Csütörtökön a Kanizsai Ifjúsági Otthonban találkoznak Vajdaság fiatal írói. Ezt a minden bizonnyal történeti jelentőségű összejövetelt tavaly a fiatal írók feketicsi találkozója előzte meg. Ott döntöttek a jelenlevők arról, hogy a megmozdulást folytatni kell, és felesleges lenne elválasztani a kanizsai seregszemlétől. A fiatalok tanácskozásának szervezője a Képes Ifjúság, a Polja és az Új Symposion szerkesztősége.

A seregszemle fénypontja minden bizonnyal a péntek estére tervezett záróünnepély lesz az amatőrszínházban.

A zárónapon, szombaton az írókat délelőtt fogadja Harmath Ferenc, a községi képviselő-testület elnöke. Elbeszélget velük a találkozó tapasztalatairól és felkéri őket arra, hogy működjenek közre Kanizsa már készülő monográfiájának megírásában.

A fogadást követően tiszai kiránduláson és közös ebéden vesznek részt a tábor vendégei.

A találkozó rendezvénysorozata azonban nem ér véget szeptember 17-én, amikor elbúcsúznak Kanizsától az írók. Gion Nándortól, az íróegyesület titkárától megtudtuk, hogy szeptember és október folyamán további irodalmi esteket tartanak majd a vajdasági folyóiratok, lapok, könyvtárak, valamint az íróegyesület műfordító alosztálya tartományunk helységeiben. (Cs. M. 7 Nap, 1977. szeptember 9.)

*A jubileumi év megnyitó rendezvénye
(Koncz István, Várady Tibor, Pap József, Viera Benková Popitová, Koncsol
László, Tatjana Cvejín)*

Nyilatkozatok

AZ ÍRÓK 25. KANIZSAI TABOROZASA ELÉ

Kedden, szeptember 13-án kezdődik a vajdasági írók ötnapos tábora Kanizsán. Urbán János író, az idei találkozó egyik szervezője, kérésünkre felvázolta a munkaprogramot, s szólt az előzményekről:

— A szervező bizottság többek között úgy határozott, hogy a Vajdaságban megjelenő irodalmi folyóiratok a 25. írotábor jegyében rendezzenek irodalmi esteket, szervezzenek író-olvasó találkozókat, vagy olyan rendezvényeket, amelyek elősegítik a könyv terjesztését, írók és olvasók együtt-

működését. Az íróegyesület képviselőjében Gion Nándor titkár meg én meg is tartottuk ezt az összejövetelt a szerkesztőkkel, s ők vállalják az elgondolások megvalósítását. A kanizsai írótábor az idén is csupán öt-hat napig tart, ám a folyóiratok által vállalt rendezvényeket teljes két hónap távközében bonyolítják le. A Híd vállalta a kishegyesi Csépe-emléknapok irodalmi estjének megszervezését — a 25. írótábor jegyében; az Ulaznica című zrenjanini irodalmi folyóirat vállalta, hogy munkatársaival ellátogat Szabadkára és a környező helységekre, a szabadkai Rukovet viszont hozzájuk, Bánátba... Közös tervük, hogy megrendezik Ady Endre és Todor Manojlović emlékestjét Moholon. Az adaiak ígérték, hogy a Laták Istvánról elnevezett helybeli ifjúsági irodalmi kör találkozót szervez a tanyavilágban. Az íróegyesület műfordító alosztálya részéről Borbély János vállalta, hogy Törökkanizsán s talán Kulán rendeznek műfordító esteket, versmondással. De hát nem sorolhatom fel mindazt, ami e két hónapban irodalmi eseményként várható.

— Az ideai kanizsai írótalálkozó ottani, központi eseménye mi lesz?

— Az írók és a könyvkiadás képviselői nyilván az öngazgatási meg egyezést tartják a legnagyobb eseménynek, mert hát az írók anyagi érdekeltségéről, kiadóházakhoz fűződő kapcsolatukról, ennek rendezéséről lesz szó... Egyéni véleményem szerint, ugyancsak jelentős eseménye lesz a jubileumi írótalálkozónak Almási Gábor szobrászművész kiállítása. Íróinkról készített portré- és karikatúra kiállítása a táborozás napjaiban nyílik meg Kanizsán. Októberben Újvidéken, novemberben pedig Szabadkán láthatja a közönség ezt a sajátos, nálunk először megrendezésre kerülő portré- és karikatúra kiállítást. (...)

Lévay Endre kérdéseinkre adott válaszát az alábbiakban ismertetjük:

— Már a tavalyi találkozón foglalkoztatott bennünket a táborozásnak ez a soron következő, 25. esztendeje. Igen, 25 éves a kanizsai írótábor, s ez idő során olyan találkozásokat hozott létre, amelyek komoly emlékként és termékenyítő hatással maradtak meg bennem. Sok ilyen kanizsai találkozásom volt például Gál Lászlóval, Manojlović Todorral, s Mihállyal, Majtényi Mihállyal, akivel együtt is laktam egy kanizsai találkozó napjaiban. A beszélgetések akkor tartalmasabbak voltak, jobban belebocsátkoztunk, így, egymás között, az írók problémáinak taglalásába, megvitatásába, mint az utóbbi esztendőknél. Éppen ezt hiányoltuk tavaly, hogy ott összejövnék ugyan, megtartjuk az íróegyesület bővített ülését, utána ellátogatunk egy iskolába, munkaszervezetbe, aztán következik a séta a Tiszaparton, vagy netalán a kocsma... Am nincsenek afféle kis szimpozionok; nem jövünk össze hárman, négyen, öten, hogy a művészeti kérdésekről beszéljünk, vagy elmondjuk egymásnak azt, ami egyik találkózótól a másikig felgyülemlett bennünk közölnivágásként... Mert ritkán találkoztunk. Sokszor hónapokig nem látjuk egymást — íróársak. No most én ezt várom az ideai találkozótól és bízom benne, hogy ezek a kis szimpozionok is létrejönnek, s abban is bízom, hogy a 25. évforduló talán meghozza Kanizsának azt a döntését, hogy kapunk egy olyan otthont, amelyet Topolya a festői Betyárvölgyben adott a képzőművészeknek, Zenta pedig Kukucsán biztosított ilyet a festőknek. Mert most mi a helyzet? Megérkezünk mi oda Kanizsára húszan, harmincan, s annyiféle privát elhelyezést kapunk. Más volna az, hogyha egyazon házban, egy otthonban lakhatnának a táborozó írók. Kétségtelen, hogy az embert ilyen találkozókon foglalkoztatja a maga műhelyének kérdése. S az is, hogyha már találkozhatott az íróársával, akkor közös írói dolgokról elbeszélgethessen vele. Ezekről az ember talán nem is szívesen nyilatkozik, vagy ha beszélne is róla, gyakran nincs kinek. (...)

Gion Nándor nyilatkozata:

— A kanizsai írótábor mindig rendkívül fontos esemény volt. Huszonöt éven keresztül. Mindig fontos dolgokról volt ott szó. Hiszen írók találkoztak írókkal, írók találkoztak olvasókkal, kultúr munkásokkal, sőt szerkesztőkkel, kiadókkal. Nem mintha másutt és máskor nem történtek volna ilyen találkozások, de Kanizsán valahogy fozokottabb súlyt kapott, jelentősebbé vált az irodalom és mindaz, ami összefügg vagy összefügghet az

A Vajdasági Íróegyesület pléniumán

irodalommal. Az idén jubilál az írótábor: bizonyára méltóképpen fog jubilálni. Már azzal, hogy nem csupán 5—6 napig, hanem két hónapig tart. Folyóirataink két hónapon át az írótábor cégére alatt rendeznek író-olvasó találkozót a Vajdaság-szerte. És azzal, hogy megpróbáljuk rendszeresíteni a fiatal írók találkozóját is. És azzal, hogy a társadalmi követelményeknek megfelelően igyekszünk változtatni, javítani az írók helyzetén. Önigazgatói megegyezéssel. És azzal, hogy az írók is bekapcsolódnak a pártkongresszusi előkészületekbe.

Ambíciózus programja van tehát a huszonötödik írótábornak, néhány fontos kezdeményezést vállalt magára. Lényegében ily módon kellene méltóképpen jubilálni.

Több mint kétszáz író kapott meghívást Kanizsára: írók találkoznak majd írókkal, írók találkoznak olvasókkal, kultúr munkásokkal, sőt szerkesztőkkel, kiadókkal. Fontos dolgokról lesz szó, irodalomról egy olyan környezetben, ahol az irodalom mindig fokozottabb jelentőséget kap... (Magyar Szó, 1977. szeptember 10.)

IGY LÁTOM ŐKET

Almási Gábor szobrász műtermében

A múlt évben szervezett írótábor alkalmából Almási mintegy bevezetőként már jelentkezett az írókról készült miniatűr szobrokkal és portrékkal. Az irodalmi élmény, a személyi ismeretség, utólagos találkozás, végső esetben egy fénykép is elég ahhoz, hogy annyszor igazolt tehetőségével újabb műfajjal gazdagítsa saját galériáját és egyben a vajdasági képzőművészetet is.

A 24. írótábor óta, főleg az idén tavasszal és nyáron harmincnál is több kis szobor, írókról, festőkről készült portré, karaktertanulmány, karikatúra jelzi a művész újabb alkotói lendületét és műfaji gazdagodását.

Igy látom őket címmel rendezi meg ezúttal a 25. Kanizsai Írótábor szervező bizottsága Almásán Almási Gábor portré- és karikatúrákiállítását. Harminc alkotását mutatja be Kanizsán. (...)

— A válogatásban nem volt valami előre meg gondolt tervszerűség, és nem tartottam számon olyasmit sem, hogy ki az érdemesebb vagy fontosabb. Megérzésből, alkalmyszerűen készültek a szobrok, portrék, karikatúrák. Nekem ezekben az arcokban van valami sajátosan érdekes. Tavaly az írótáborban figyeltem az írókat. Rögzítettem arcvonásaikat, arcjátéukat. Úgy érzem, az idén újabb alkalom lesz arra, hogy néhány papírra vetett vonással megalapozzam a további művek készítését. (...)

— Kinek a szobrait, portréit, karikatúráit láthatjuk majd Kanizsán, és mivel gazdagodik az újvidéki kiállítás?

— Kanizsán Bogdánfi Sándor, Burkus Valéria, Cépe Imre, Csuka Zoltán, Danyi Magdolna, Fehér Ferenc, Gajdos Tibor, Gion Nándor, Gulyás József, Gyurkovics Humor, Herceg János, Kopeczky László, Major Nándor, Majtényi Mihály, Todor Manojlović, Vladimir Nazor, Pap József, Petrik Pál, Pintér Lajos, Jovan Popović, Ivo Popić, Szeli István, Székely Tibor, Torok Sándor, Urbán János, Petar Vukov és önmagáról készült művem, továbbá két olvasóportré lesz kiállítva. Az újvidéki kiállításhoz adom még az Ady Endre, Ivo Andrić, Miroslav Antić, Balázs G. Árpád, Bori Imre, Bosnyák István, Bransyó István, Gál László, Laták István, Lőrinc Péter, Branislav Nušić, Sáfrány Imre, Sulhóf József és Tóth Ferenc írókról készült szobrokat, portrékat, karikatúrákat. (...) (Urbán János. Magyar Szó, 1977. szeptember 13.)

ALMASI GÁBOR GIPSZPORTÉI

Almás Gábor Baranyi Károly és Tóth József monumentális portré-akarásai, sokat ígérő kezdetei után, szorgalmas munkával, majdhogynem semmisnek mondható rendeléseknek köszönve, egy egész erdővel, szobor-, pontosabban portré- és mellszobor-erdővel dústotta plasztikailag üresnek vagy legalábbis ritkának nevezhető terünket, világunkat. De ez az erdő, fontos megjegyeznünk, sajnos csak gipsz-erdő. Igen, művésziünk, akitől kevesebben ismerik jobban a fa anyagát (elég megemlítenünk *Pásztorát*, amelyen akárha egy acél-szű serénykedett volna), egész életében gipsszel dolgozott, gipszre ítéltetett, erre a különös anyagra, a provincia márványára — melyet, különben, Goethe, és hát Kosztolányi is, olyannyira szeretett. Ha Baranyi induló életét márványért küzdő életnek nevezte egyik kritikusa, akkor Almási életét nyugodtan nevezhetjük: márványért-fémért hiába küzdő életnek.

Portréit vizsgálva egy egységes opusról kell szólnunk (a 35-ös Gorkijtól a 73-as Petőfiig és a plakettekig), noha a művek legnagyobb hányada — fontos pszichologizáló részletredményekkel és jelentős pedagógiai hatással (ugyanis egy pillanatra sem szabad megfedkezniünk zeneiskolai pinakotékájáról, valamint Petőfijének és József Attilájának népszerűségéről) — a romantikus zseni- és nagyságfogalom jegyében született. (...)

És akkor, hirtelen és váratlanul — hála az írótaborral fenntartott kapcsolatának — Almási Gábor egy radikális lépésre szánja el magát: szembefordul kortársaival. És e szembefordulás — mint katalógusszövegemben véltem — már-már felér egy új plasztikai nyelvvel, formával, világgal. Most látni csak, mindig is mennyire jelen volt, mindig is velünk lélegzett és a mi dilemmáinkat élte, mindig is minket lesett a romantikus titánok maszkja mögül e serény, felettébb serény mesterember, akiben — minden jel szereint — korszerű, háború utáni művészetünk, irodalmunk végre megkapja méltó szobrászat. (...)

Mert vállalnia kell Almásinak művészetünk kalandját, kockázatát — sokszor szemben a kispolgárság patikai görögségével, buta büsztjeivel is. Arcunk karikatúra-kapuján be kell lépnie a művekbe és meg kell találnia, ahogy „a hegedűs romantikusát”, Paganiniét egykor megtalálta: korunk már az ellen-pózon is túl levő pózát, testtartását, tehát korunk testét és korunk tartását. Lehetségeink maximumát kell keresnie, arcunk gödreit, rontásait, katedrálisát, utópiáját — mert ő látja ezt, mert ő tudja ezt, mert ő neki mennie kell ezt!

Hogy e merész lépés, radikális váltás mivé lesz, az tőlünk is füg attól is többek között, hogy mi lesz e plakettek sorsa — az írószövetség, a Forum és Kanizsa pl. meg tudja-e vásárolni, ösztönözni tudja-e arra, hogy ez a korával és kortársaival való szembefordulás valódi formává teljesejjen.

A legújabb anyagból Petrik, Fehér Ferenc és Danyi plakettjét emelném ki... (Tolnai Ottó. Híd, 1977. október.)

Bányai János,
Tolnai Ottó,
Jung Károly

A kanizsai írótábor 25 éve

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI ÍROVENDÉGEK KANIZSÁN

Emléktáblán aranyló nevek — Toll és kaptafa — Almási Gábor karikatúrái

„Miféle tábor is az, gyerekek, ahol nem sátorban laknak a táborozók!”, tünődözött valaha, szivarfüstjét eregetve, a Bige Jóska szerzője. Elsőnap jelentésünkben ezt azért említjük, mert egy kiadás zápor próbált beleszólni a Kanizsán ismét sátorverés nélkül táborozó írók elsőnap programjába. És említjük azért is, mert Majtényi Mihály, Gál László, Sulhóf József és Todor Manojlović alapító tagoknak a névsorához újabb arany betűs nevek kerültek az évek során arra a fekete emléktáblára, amelyet ma emlékező kegyelettel koszorúztak meg az írók a kanizsai könyvtárban.

Az idej részvevők között szerepel Lengyelországból Emilia Witwcka, Magyarországról Annus József és Simonyi Zoltán, az NDK-ból Martin Viertel, Romániából Katona-Szabó István és a Szovjetunióból Sztjepan Kurtikjan, s egyes hazai, köztársasági íróegyesületeink is elküldték képviselőiket.

A sorrendben 25. írótábort Huszár László, a szervező bizottság elnöke nyitotta meg, köszöntötte a részvevőket, és jó táborozást kívánt.

Az első napi programnak megfelelően a költőkaraván tagjai az Elita Cipőgyárban képviselték az írott szép szót, s ez a jól sikerült, beszélgetéssel gazdagított író-olvasó találkozó egyedülállóan nevezhető: a toll és a kaptafa (ezúttal nem irodalmi kaptafa) jegyében rendezték meg.

Almási Gábor szobrászművész azzal kedveskedett az íróknak, hogy görbe tükröt helyezett az orruk elé: a róluk készített portrék és karikatúrák agyagplasztikáit... Erről az igen nehéz műfajról (mert hát nehéz elviselni a lényüket felfedő művészi torzítást) Tolnai Ottó a költő hangján és a műértő hozzáállásával mondott méltatást, amikor megnyitotta azt a kiállítást az amatőrszínház előcsarnokában. Ugyanitt kapott helyet a Forum alkalmi könyvvására, igen csekély alkalmat nyújtva az olvasóknak, hogy idej kiadványokat is föllelhessen a jobbára régi portéka közt.

A táborozás első napja a hagyományos pohárkoccintásokkal, fogadással zárult. Rászolgáltak az írók: ma szerdán seregnyi író-olvasó találkozójuk lesz, mégpedig Ormon, Oromhegyesen, Horgoson, Martonoson, Kispiacon, Adorjánon, Velebiten és hát természetesen itt helyben Kanizsán, ahol most verseket érlelő könnyű szeptemberi szelek szaladnak lefelé a gyönyörű Tisza-part irányába... (Fehér Ferenc. Magyar Szó, 1977. szeptember 14.)

ÍROK ÉS KIADÓK A KANIZSAI TÁRGYALÓASZTALNÁL

Az öngazgatási megegyezés társadalmi fontossága

Szerdán délelőtt Gion Nándor elnökletével Kanizsán megtartották a Vajdasági Íróegyesület létfontosságú kérdéseket tagláló értekezletét. Megvitatták annak az öngazgatási megegyezésnek a szövegtervezetét, amely rendezi és szabályozza majd az írók és a kiadók anyagi-jogi kapcsolatát. Ezt megelőzően vita nélkül elfogadta az íróegyesület jövő évre szóló munkatervét.

A vajdasági íróknak ezt a fontos öngazgatási dokumentumát a belgrádi írók néhány évvel ezelőtt készült hasonló megegyezése alapján fogalmazták meg, és részletesen felvázolták benne az írói alkotómunkáért járó anyagi ellenszolgáltatások mércéit...

Dr. Várady Tibor e megegyezés mintájával szolgáló belgrádi tapasztalatokig nyúlt vissza megindoklásaiban, s elmondta: Az alap gondolat az volt, hogy a kiadóházak embereinek havi átlagos személyi jövedelméhez szabják a tiszteletdíjakat. A rádió, a televízió, a filmgyártók, továbbá a könyvterjesztés, valamint a könyvkereskedelem, tehát az alkotó író számításba jöhető partnerei különleges összetett öngazgatási megegyezést igényelnek, s erre most nem viselhetek gondot. (...)

Fehér Kálmán költő, a Forum Kiadó igazgatója rámutatott az öngazgatási megegyezés néhány figyelmeztető vonatkozására: a kiadó emberei nem csupán az írók műveinek kiadásáért kapják személyi jövedelmüket, másrészt az írókat ez az öngazgatási megegyezés arra is kötelezheti, hogy ne csupán saját könyvük sorsát, annak útját egyengessék, hanem a kiadó összes termelési-gazdálkodási gondjából is vállaljanak részt mint igazi öngazgatási partnerek. Az író tehát ne csak könyvét helyezze oda a kiadó asztalára, hanem javaslatát is a papírbeszerzési gondokra vonatkozóan. A nyomdaköltségek jelenleg mintegy 70 százalékát képezik a könyv előállításí árának, ugyanakkor a szerzői tiszteletdíj csupán 10 százalékát. A kiadó helyzetét az is nehezíti, hogy közvetlenül nem, hanem csak magas rabatt biztosításával hathat a könyvterjesztésben uralkodó állapotokra.

Gyura Láttyak arra figyelmeztette az íróegyesületi értekezlet résztvevőit, hogy a vajdasági és külön a dotációban részesülő nemzetiségi könyvkiadás feltételei nem azonosak a szerbiai könyvkiadásával, s a szerbiai megegyezést is csupán hat-hét kiadó írta alá annak idején a több mint 50 kiadóház közül. (...)

Dr. Pap József költő, a Híd szerkesztő tanácsának elnöke is arra hívta fel az értekezlet figyelmét, hogy a vajdasági nemzetiségi könyvkiadás startolási lehetőségei nem azonosak a szerbiai átlagos helyzettel, és az itteni könyvek kiadását nem szabhatják meg semmiféle átlagos személyi jövedelmek mércéi.

A Matica srpska kiadó részéről Miroslav Rankov a törekvések társadalmi verifikálásának fontosságát hangsúlyozta, ugyanakkor Tomislav Ketig a könyvtárak fejlesztésében, a könyvterjesztés jobb megszervezésében s egyáltalán a könyv fokozottabb társadalmi megbecsülésében jelölte meg azt az utat, amely a most megvitattott öngazgatási megegyezést előbbre juttathatja... (F. F. Magyar Szó, 1977. szeptember 15.)

1978

AZ ÍRÓTÁBOR ELSŐ NAPJANAK GAZDAG MŰSORA

Kedden este számos hazai és néhány külföldi író részvételével megkezdte munkáját a 26. Kanizsai Írótábor.

Délután a kanizsai középiskolában került sor a Szép szó karavánja elnevezésű irodalmi rendezvényre. Verseikből olvastak fel Pap József, Jovan Dundin, Tolnai Ottó, Gojko Janjušević, Fülöp Gábor, továbbá a Szov-

jetunióból érkezett Sztaniszlav Kunjajev és Fehér Ferenc. A külföldi íróvendégek közül megérkezett még dr. Ilia Mihály Szegedről, Márkus Béla Debrecenből és Maria Luiza Cristescu Bukarestből.

Este a József Attila községi könyvtárban Gion Nándor íróegyesületi titkár emlékező szavai után megkoszorúzták az elhunyt vajdasági írók emléktábláját, majd ugyanezeknek az íróknak a műveiből olvastak fel. A helybeli amatőrszínház előcsarnokában megnyílt Pechán Béla festőművész alkotásainak retrospektív tárlata. A művész 50 esztendővel ezelőt állított ki először, s ennek az 50 esztendőnek fejlődésfolyamatát méltatta megnyitó szavaiban Bordás Győző, a Híd szerkesztője. (...)

A Forum Kiadó díjazott kiadványainak kiállítását nyitotta meg az idei kanizsai írótábor első napján. Ezerszázharminc címszó és közel egymillió példányban kiadott jugoszláviai magyar könyv jelzi e kiadó 20 esztendejének eredményeit. A Híd-díjas és Októberi díjas, továbbá a köztársasági elismerésben részesült jugoszláviai magyar kiadványok valóságos kis könyvtárat képeznek már.

A 26. írótábor megnyitó ünnepsége után az írók fogadáson vettek részt a helybeli színház olvasótermében. A szerdai nap legfőbb eseménye: a Vajdasági Íróegyesület rendkívüli közgyűlése. (F. Magyar Szó, 1978. szeptember 13.)

ÍRÓ AZ ÖNIGAZGATÁSBAN

Ne kerteljünk, ismerjük el, hogy az író léte, munkakörülményei, megélhetése, de társadalmi szerepe is egyedül és kizárólag attól függ, hogy milyen helye, jogai vannak az önigazgatásban. Erthető tehát, hogy az íróegyesület tegnapi rendkívüli közgyűlésén a — kanizsai írótábor keretében — éppen erről a központi kérdéstről tárgyaltak az írók, s jóváhagytak négy önigazgatási egyezményt, amelyek az írók önigazgatási szervezkedéséről és az egyes szerkesztőségek által fizetendő minimális szerzői jogdíjak szabályozásáról szólnak.

Az egyezmények megkötése nagy lépés előre, hisz ezek által az írók életbevágó kérdéseinek jó része rendeződik. Furcsa azonban, hogy — amint a közgyűlésen is elhangzott — a pénzügyi hatóságok éppen most helyezik kilátásba a szerzői tiszteletdíjak több mint 50 százalékos megadóztatását az eddigi 13 százalékos helyett. Hozzászámítva az év végi 20—40 százalékos jövedelmi adót, a gyakorlatban ez azt jelentené, hogy az író 1000 dinár tiszteletdíjból előbb 500 dinár, majd még 200 dinár adót fizetne, vagyis összesen 300 dinárt kapna tisztán. Ha ez igaz, akkor az írók megadóztatása szempontjából első helyre kerülne a világban. Gondoljanak a tisztviselők, akik javasolják, és a küldöttek, akik megszavazzák ezt az adót arra, hogy ezzel a sarccal valójában nemcsak az alkotók helyzetét súlyosbítanák, hanem a könyv árát is túrheteren magasságba emelnék.” (Árgus. Dolgozók, 1978. szeptember 14.)

26. Kanizsai Írótábor

AZ ÍRÓK ÉS A KIADÓ

A kiadói tervet és produkciót figyelemmel kísérő bizottság elnöke, dr. Bosnyák Istvánnak jelentése az alkotók gyűlésének kanizsai bővített ülésén nemcsak összegezett, hanem problémákra is rámutatott.

A jugoszláviai magyar szerzők ez év őszéig megjelent hat könyve, a nyomdában levő 14, illetve az 1978-ra tervezett újabb hét kézirat arról tanúskodik, hogy az idej kiadói terv az írók által megfogalmazott mércékkel összhangban alakult ki a Forum Könyvkiadó szerkesztőségében. A részben már realizált terv ugyanis műfajilag változatos: tovább gazdagítja a kiadó sorozatait; figyelembe veszi az írói évfordulókat; szorgalmazza az elsőkötetes szerzők műveinek kiadását és a munkásmozgalmi könyvek megjelentését; eszköztársítást biztosító kéziratokat részesített előny-

Irók, műfordítók tanácskozása öngazgatási kérdésekről

ben; ugyancsak előnyt szavatol az élő irodalomnak a válogatásokkal szemben. A jelenleg kiadhatatlan mintegy kétévi produkciót előre biztosító több mint félszáz jó kézirat arra a tényre figyelmeztet, hogy a könyv kiadásának és értékesítésének társadalmi lehetőségei korántsem fejlődtek olyan gyors ütemben, mint maga az alkotó tevékenység. Igen beszédes például az a számadat — mutatott rá dr. Bosnyák István —, hogy tíz évvel ezelőtt könyvkiadásunk vajdasági magyar összprodukciója a megjelent címszók tekintetében gazdagabb volt a Forum idejéé termésénél.

Az alkotók gyűlésének bizottsága a kanizsai ülésen javaslattervezetet tárt az érdekeltek elé, s ezt részletesen megvitatták. A javaslattervezet szerint a kéziratok szerkesztői és műszaki előkészítését meg kell gyorsítani, felül kell vizsgálni a nyomdaköltségek csökkentésének lehetőségét, ugyan-csak elemezni kell az eszköztársítás újabb lehetőségeit, ez év novemberében pedig véglegesíteni a jövő évi kiadótervet.

A Forum-könyvek terjesztésének és értékesítésének gyökeres reformjára van szükség, hangsúlyozták többen is az írók kanizsai megbeszélésén. Ugyanitt módosították és bővítették e teendőket. Döntést hoztak, hogy a munkacsoportok legkésőbb ez év októberének végéig számoljanak be az elvégzett munkáról. Az írói megbeszélésen arról is értesültünk, hogy nyomdában van több jugszláiai magyar írói mű: Lőrinc Péter és Varga Zoltán prózája, Böndör Pál, Ladik Katalin és Zákány Antal verskötetete, továbbá Bori Imre Krúdy Gyuláról írt monográfiája, Dávid András *Délszláv epikus énekek, magyar történelmi hősök* c. kötete; Kossa János nyelv-művelő írásainak újabb gyűjteménye, valamint a B. Szabó Györgyről, Balázs G. Arpádról és Sáfrány Imre festőművészekről írt tanulmánykötetek. Természetesen néhány újabb ifjúsági kötet is előkészületben van.

A kanizsai írótábor csütörtökön délután a fiatal írók megbeszélésével folytatta munkáját. Ezzel párhuzamosan több író-olvasó találkozót rendeztek ismét a helybeli és a környező iskolákban. (F. F. Magyar Szó, 1978. szeptember 15.)

BESZÁMOLÓ A 26. KANIZSAI ÍRÓTÁBOR MUNKÁJARÓL

A táborozás első napján történt a vendégek fogadása és elhelyezése. A nagyszámú hazai vendégen kívül a tábor munkájában részt vettek a következő külföldi vendégek:

1. Dr. Ilia Mihály (Magyarország), 2. Márkus Béla (Magyarország), 3. Johannes Arnold (NDK), 4. Sztaniszlav Kunjajev (Szovjetunió), 5. Maria-Luisa Cristescu (Románia).

A köztársasági íróegyesületeket a következő személyek képviselték:

1. Todor Dutina (Bosznia), 2. Momir Vojvodić (Crna Gora), 3. Jože Snoj (Szlovénia), 4. Sztotir Gulevszki (Macedónia), 5. Vladimir Rajnhofer (Horvátország), 6. Đura Damjanović (Szerbia — elment) 7. Tomislav Cvetković (Szerbia).

Ugyanezen a napon a tervezett időpontban fogadtuk a Szép szó karavánját. Rossz idő miatt a rendezvényt nem a középiskola udvarában, hanem az egyik tanteremben tartottuk meg. A népes diákság előtt szláv szokás szerint kenyérrrel és sóval kínálták meg Gion Nándort, az írók egyesületének elnökét. A műsorban felléptek: Pap József, Jovan Dundin, Tolnai Ottó, Miroszlav Demak, Sztaniszlav Kunjajev, Fülöp Gábor, Miron Konjuh, Gojko Janjušević és Fehér Ferenc. A műsort Koncz István vezette.

Ezután megkoszorúzták a József Attila Könyvtárban az emléktáblát. Az emléktábla előtt Gál László *Egyre mennek* c. költeményét Pósa Éva, *Ki hozta a szót* c. költeményét Harmath József, az amatőrszínház tagja mondta el. Milutin Z. Pavlov kikindai költő Todor Manojlović költeményéből olvasott fel. Gál László *Menni, menni májusi utcán* c. költeményét Koncz István mondta el. Végül Miroszlav Demak Mihail Babinka versét olvasta fel. Ezután Gion Nándor elhelyezte a koszorút az emléktáblán.

Pechán Béla festőművész tárlatát az amatőrszínház előcsarnokában Bordás Győző méltatta. A művész 18 alkotását mutatta be a közönségnek. A színház előcsarnokában volt elhelyezve a díjazott könyvek kiállítása is. Ezt a kiállítást a Forum Lap- és Könyvkiadó Vállalat és a József Attila Könyvtár közösen rendezte meg. Így bemutatták a Belgrádi Nemzetközi Könyvkiállításon díjazott, illetve dicséretben részesített Forum-könyveket (27 címszó), Hid- (20 címszó), Neven- (4 címszó), Mlado pokoljenje (egy címszó), Októberi (15 címszó), Szirmai Károly- (egy címszó), Szenteleky Kornél- (3 címszó) és Sinkó Ervin- (6 címszó) díjas műveket. A kiállítást Fehér Kálmán nyitotta meg.

Az amatőrszínház termében a Forum-könyvek kiállítását helyeztük el (összesen 93 címszó). Ebből az 1978-ban megjelent könyv mindössze 6 címszó! Így a könyvvásár igen gyengén sikerült. Kivételes érdeklődést tanúsítottak Fehér Ferenc kötetei iránt.

Pechán Béla tárlatát, valamint a többi kiállítást a kanizsai érdeklődők egész héten megtekinthették. Becslések szerint a tanulókkal együtt 1300 látogatója volt a kiállításoknak.

A nap zárórendezvénye a fogadás volt a kisteremben. Ennek keretében sor került a 26. Kanizsai Írótábor hivatalos megnyitójára. Beszédet mondott Gion Nándor, az írók egyesületének elnöke, majd Huszár László, a szervező bizottság elnöke megnyitotta a 26. írótábort. (...)

Este hét órakor került sor a 26. írótábor zárórendezvényére. A rendezvény majdnem telt ház előtt zajlott le az amatőrszínház termében. Igen sok volt a középiskolás tanuló. Tizenegy író lépett fel. Felléptek: Vladimir Rajnhofer, Pintér Lajos, Miutin Z. Pavlov, Szotir Gulevszki, Đ. Sudarski Red, Gion Nándor, T. Cvetković, Anđelko Erdeljanin, Foky István, V. Zorić és Fehér Ferenc. (...)

Szeptember 14-én szerveztük meg a Kanizsa monográfiája megjelenetésével kapcsolatos megbeszélést. Jelen voltak: Dr. Györe Kornél, Dobos János, Papp György, Földi Nándor, Lékó Lajos, Borsos György, Kaszás Károly, Urbán János, Hulman László, Pató Imre, Körmöci Ferenc és Koncz István. Dobos János ismertette a monográfia vázlatát és a vele kapcsolatos tennivalókat. A megbeszélés igen termékeny volt.

Szeptember 16-án Bálint Rudolf, a községi képviselő-testület elnöke fogadást adott az írótábor vendégeinek tiszteletére. A fogadáson a vendégek igen nagy számban vettek részt. Az elnök ismertette a község gazdasági életét, az új beruházásokat, valamint a község fejlesztéssel kapcsolatos egyéb problémáikat. Ezt követően a vendégek komoly érdeklődést tanúsító kérdéseire válaszolt.

13 órakor került sor a már hagyományos tiszai rendezvényre. Az Elita Cipőgyár nyaralójában az ebéden nagyszámú vendég és helybeli meghívott vett részt. (...)

Fehér Ferenc költő ajánlata is megszívlelendő. Ajánlja, hogy minden évben egy-egy neves vajdasági író tiszteletére a szervező bizottság az írótábor névsorának összeállításával. Így bízunk abban, hogy a tábor munkája tartalmasabb, színvonalasabb, gazdagabb lesz. Hisz most már oly terebélyes az írótábor, olyan sokféle érdeklődésű író találkozóhelye lett Kanizsa, hogy a tábor elvesztette eredeti jellegét, eredeti célját, azt a nemes célt, ami miatt 26 évvel ezelőtt újraálmodta Majtényi Mihály, Gál László, Sulhóf József, Todor Manojlović és még sokan mások... (Koncz István. 1978. december. Az írótábor irattári anyagából.)

*

Az írótaborok ismertetője 1928-tól 1978-ig az óbecsei, a törökkanizsai, palicsi, csantavéri, kanizsai, zentai, topolyai és ismét a kanizsai történe-
sekre vonatkozik. Forrásmunkák hiányában, továbbá az Üzenet terjedel-
ménél fogva ez az anyag nem készíülhetett a teljesség igényével.

Folyóiratunk 1979. szeptemberi száma a szerkesztőség, a Kanizsai
Községi Művelődési Öngazgatási Érdekközösség, a Kanizsai Írótabor szer-
vező bizottsága, a Vajdasági Írók Egyesülete anyagi eszközeinek társítá-
sával jelenhetett meg.

Az anyag begyűjtésében közreműködött az írótabor füzeteinek szer-
kesztő bizottsága: Huszár László mérnök, Koncz István rendező, Pató Imre,
a Hungarológiai Intézet munkatársa, Szabó Frigyes, a kanizsai József
Attila Könyvtár igazgatója, Urbán János, az Üzenet folyóirat fő- és felelős
szerkesztője, továbbá Fehér Ferenc író.

A Vajdasági Írók Egyesületének vezetősége, a Kanizsai Írótabor szer-
vező bizottsága és az Üzenet szerkesztő tanácsa által megkötött társadalmi
megállapodás értelmében az ebben a számban megjelent (átvett) írásokért
tiszteletdíjat nem fizethetünk, csupán köszönetünket fejezhetjük ki szer-
zőiknek és a mellékletek készítőinek.

Hisszük, hogy ezt az anyagot a többi vajdasági folyóirat szerkesztő-
ségei is hasznosítani tudják, s ezáltal a sok nyelven alkotó írók törekvései-
vel az ország olvasói megismerkedhetnek.

Az ismertető és magyarázó szöveget Urbán János írta.

Az Üzenet szerkesztőségének megbízásából ezt a számot Pató Imre
és Urbán János szerkesztették.

A képeket készítette: Burkus Valéria, Iván László, Krizsanovics Jó-
zsef, Lazukics Anna, Liska Sándor, Liska József, Pató Imre és Uracs Károly.

Az írótabor emblémája Koncz István munkája.

Az Üzenet pályadíjait odaítélő bizottság jelentése

Az Üzenet öngazgatási szerveinek pályadíjait odaítélő bizottság, amelynek tagjai Urbán János fő- és felelős szerkesztő, Horváth Máttyás, a Kiadói Tanács elnöke és Pató Imre, a Szerkesztő Tanács tagja, az 1978. évi termést értékelve, a 2000—2000 dináros pályadíjak odaítéléséről az alábbi határozatot hozta:

1. A szépirodalmi alkotásokért járó pályadíjjal ACS KÁROLY-t jutalmazza *Kezdő évek verseiből (1945—1948)* c. ciklusáért. (1978. július—augusztus, 390—402.) Ezek a — ma már irodalomtörténeti értékű — versek költészetének kezdeti szakaszából-valók. Éppen ezért tartotta a bizottság értékeseknek őket, mert általuk Acs Károly munkásságának jobb, teljesebb megismerését, felmérését teszi lehetővé.

2. A jugoszláv nemzetek és nemzetiségek irodalmával foglalkozó tanulmányért járó pályadíj nyertese DÉR ZOLTÁN. A díj odaítélésekor a bizottság különösen jelentősnek tartotta Csáth Géza—Havas Emil—Munk Artúr posztumusz regényének, *A repülő Vucsidolnak* a sajtó alá rendezését és a műhöz *Becsvágy és földhözragadtság* címmel írott utószót (1978. január), valamint *Kosztolányi Dezső Csáth-versei* c. tanulmányát (1978. június—augusztus, 406—416.)

3. A munkásosztályunk problémáival foglalkozó szociográfiai-szociológiai szakdolgozat kategóriájában legjelentősebbet LŐRINC PÉTER nyújtott *A szabadkai Népkör arcképe*hez című, három folytatásban (1978. június—augusztus, 360—372.; szeptember, 483—492. és október, 547—555.) közölt tanulmányával. Ebben a dolgozatban nem csupán a Lőrinc Péternél mindenkor jelenlevő magas színvonal, tárgyilagos értékelés és az összefüggések pontos feltárása van jelen, hanem a lap iránti bizalma és munkáját mindenkor támogató szándék is.

Szabadka, 1979. július 28.

A bizottság tagjai:

Urbán János
Horváth Máttyás
Pató Imre

Szellemi életünk dokumentumai

ÉLETJEL MINIATÚRÓK

1. LÉVAY ENDRE: *ÚJ LELEKINDULÁS*
(Tanulmány) elfogyott
2. SAFRANY IMRE:
(vallomás Vinkler Imre művészetéről) elfogyott
3. DÉSI ABEL: *KORTARSAIM*
(Versciklus) elfogyott
4. KÓLOZSI TIBOR: *ÓRTOZ FENYEBEN*
(Szabadkai folyóiratok és könyvek) 4 dinár
5. BALÁZS G. ARPAD: *BOLYONGO PALETTA*
(Önéletrajz) 3 dinár
6. DÉR ZOLTÁN: *AZ ARNY ZARANDOKA*
(Csáth Géza emléke) 4 dinár
7. LÉVAY ENDRE: *FELALOM UTAN*
(Monodrámá) elfogyott
8. BURKUS VALÉRIA: *IBOLYA*
(Ferenczi Ibi rivaldafényben) elfogyott
9. GAJDOS TIBOR: *A CSILLAGOS HOMLOKU*
(Hangya András életútja) 4 dinár
10. GARAY BÉLA: *A KULISSZAK VILAGABAN*
(Önéletrajz) elfogyott
11. BARANYI KÁROLY: *IKAROSZ SZARNYAN*
(Önéletrajz) elfogyott
12. DÉR ZOLTÁN: *AZ ELSŐ MŰHELY*
(Kosztolányi Dezső önképzőkori éve) 5 dinár
13. PETKOVICS KÁLMÁN: *A TIZONNYOLC NYARFA*
(Dokumentumriport) 6 dinár
14. SOMOGYI PÁL: *MAGLYA*
(Egy életrajz vajdasági fejezete) 6 dinár
15. BARANYINÉ MARKOV ZLATA: *VERGŐDES*
(Farkas Béla napjai) 5 dinár
16. SCHWALB MIKLÓS: *A SZEN*
(A mártír költő versei) 6 dinár
17. FEKETE LAJOS: *A BUIDOSÓ VISSZANEZ*
(Önéletrajzi jegyzetek) 4 dinár
18. CSUKA ZOLTÁN: „MERT VEN SZABADKA, ALDALAK...”
(Emlékezés két életkorszakra) 7 dinár
19. FEHER FERENC: *SZABADKAI DIAKEVEIM*
(A költő kibontakozásának első szakasza) elfogyott
20. LANG ARPAD: *IDŐ ÉS MŰVESZET*
(Aktivista írások) 6 dinár
21. KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: *NEGYVENNÉGY LEVÉL*
(Költő családon belül) 9 dinár
22. DÉR ZOLTÁN: *A TUDÓS TANAR*
(Toncs Gusztáv élete és munkássága) 15 dinár
23. KÓLOZSI TIBOR: *ERZSEBETLAKTÓL A MAGLAJIG*
(Kizur István forradalmi életútja) 22 dinár
24. PETKOVICS KÁLMÁN: *APRILISTÓL NOVEMBERIG*
(Dokumentumriport) 15 dinár
25. URBAN JÁNOS: *HALALTEPETT ÉLET*
(Bakos Kálmán, a forradalmár) elfogyott

26.	LEVAY ENDRE: <i>EGY NEMZEDEK ELINDUL</i>
(A szabadkai fiatalok harcoss évei — 1931—1940)	10 dinár
27.	IVANYI ISTVÁN: <i>VISSZAEMLEKEZESEIM ELETEM FOLYASARA</i>
(Önéletrajz)	5 dinár
28.	GAJDOS TIBOR: <i>A SZIKLAEMBER</i>
(Matko Vuković életútja)	10 dinár
29.	KAZMER ERNŐ: <i>LEVELEK SZIRMAI KAROLYHOZ</i>	8 dinár
30.	PATO IMRE: <i>AZ OSZTALYHARCOS</i>
(Simokovich Rókus élete és naplója)	12 dinár
31.	KENYERES KOVÁCS MARTA: <i>REGI NŐTA, HÍRES NŐTA...</i>
(Arnold György, Gaál Ferenc és Lányi Ernő munkássága)	15 dinár

ÉLETJEL KÖNYVEK

1.	CSEPE IMRE: <i>HATARDOMB</i>
(Vallomások)	elfogyott
2.	KOLOZSI TIBOR: <i>SZABADKAI SAJTO (1848—1919)</i>	100 dinár
3.	PALINKÁS JÓZSEF: <i>SZABADKA NEPOKTATASA (1678—1918)</i>	elfogyott
4.	LATAK ISTVÁN: <i>VASKOSZORU</i>
(Lirai emlékezések)	15 dinár
5.	CSATH GEZA: <i>IRASOK AZ ÉLET JO ES ROSSZ DOLGAIROL</i>
(Kritikák, cikkek, karcolatok)	elfogyott
6.	SZEKERES LASZLÓ: <i>SZABADKAI HELYNEVEK</i>
(Helytörténeti kézikönyv)	elfogyott
7.	GAJDOS TIBOR: <i>EMLEKVAR</i>
(Regény)	15 dinár
8.	VIRAG AGNES: <i>SKARLAT VIRAG</i>
(Versek)	8 dinár
9.	PETKOVICS KÁLMÁN: <i>A KERDOJELES EMBER</i>
(Dokumentumriport)	elfogyott
10.	LACZKÓ ANTAL: <i>VASASRAPSZÓDIA</i>
(Versek)	elfogyott
11.	LORINC PETER: <i>BACSKAI POLGARI POLITIKAI EIEMELET</i>
(1880—1920)	40 dinár
12.	Dr. GYÖRE KORNÉL: <i>SZABADKA TELEPULESKEPE</i>
(Városmorfológiai tanulmány)	elfogyott
13.	<i>NAPPALOK HORGONYA</i>
(Válogatás a Rukovet munkatársainak írásaiból)	40 dinár
14.	GÁRAY BELA: <i>FESTETT VILAG</i>
(Színészek és szerepek)	80 dinár
15.	<i>JÁVORFACSKA</i>
(Félszáz szajáni népmese)	60 dinár
16.	CSATH GEZA—HAVAS EMIL—MUNK ARTUR: <i>A REPÜLŐ VUCSIDOI</i>
(Regény)	40 dinár

E kiadványok a fenti áron a szabadka, Veljko Vlahović Munkásegyetemen (24000 Subotica, Trg cara Jovana Nenada 15) rendelhetők meg személyesen vagy utánvétellel, bolti áron viszont a Forum szabadkai könyvkereskedésében (Boris Kidrič u. 8.) kaphatók.